

7867

కీర్తనార

నవంబర్ 53

6 ఆంధ్రప్రదేశ్

TELUGU UNIVER
LIBRARY

Acc No

J 579

Date

27-8-1998

ఎన్.టి.రామారావు, పద్మిని, ఆమర్త్యం, చెలంగి, అలిసి,
డా. నీలరామేశ్వరయ్య, సురభి బాలకృష్ణ, ఋషిగుంట
వార్యశాలలు, బుచ్చి ఆంధ్రా కాలనీ థియేటర్లు

... చమ్రయ రిలీజ్ ...

కిన్నెర

ఏప్రిల్ 1953

విషయసూచి

ముఖచిత్రం		సన్నగింటాన్న సంస్కృతి	176
ఆంధ్రులలోని విశ్వబ్రహ్మ		జి. సి. కమలావతి	
వీరబ్రహ్మ కేనాయకాలు		హిలోషిగే	177
సంపాదకీయం	148	సంతసరే	
ఆంధ్ర రాష్ట్రం		కూన్యమా వ్రం (కథావిక)	181
శ్రీ గురజాల మాధవరావు	150	శేనుమళ్ళ కామేశ్వరరావు	
బాపిరెడ్డి రాధాకృష్ణ		యావకాత్మి	186
శేటతెయగు తెయగువారిలో విద్యావ్యాప్తి	153	జూనిరి ఎక్స్‌కలూజివ్ రావు	
హరి అదిగోపుడు ఎన్ ఎస్ సి		వూలగోరిణమ	200
దీపావళి (సన్నకథ)	184	తెయగు పిళ్ళాప వ్యవస్థం	
క్రి. "సమితి"		తెయగు నమిత్తె-తెంగులూరు	
గురజాడ అప్పారావు	187	హైదర్ శేవికపుట్టాలు	201
కమలా రెడ్డి		పుస్తక సమీక్ష	206
వీరిన ముత్యాలు	171	మైరావతి చరిత్ర (క్రిష్ణవర కావ్యము)	
నాటికలు, వ్యాసరణ దోషములు		తెయగుదేశపు వజ్రము	
రాక్షస్ గిడుగు వెంకట సీతావతి		యజ్ఞవల్క్యు	
వివాహానికి, కుటుంబానికి సంబంధించిన		పొలాగడ్డ వాణ్ణక సందిక	
ఫోనియట్ చట్టాలు		సంస్కృతి	
ఆంధ్రకు జరుగుతున్న అన్యాయం		జిమిన్‌రైలు	
బాన్సుగోల్‌లో భారతీయ మతాలకు ప్రాతినిధ్యం		గ్రంథ స్వీకారము	

ఎడిటర్

అప్పిలెంట్ ఎడిటర్

చుదిరి మర్రికాపురరావు

చుదిరి మీరాబాయి

సంపుటము 5

ఏప్రిల్ 1958

పంపిక 4

ఆంధ్ర రాష్ట్రం

గత నాలుగు దశాబ్దాలుగా ఆంధ్రజాతి చేస్తున్న తపస్సు నేటికీ ఫలించింది సరిగా నలభై సంవత్సరాలకు పూర్వం క్రీ.పూ. 2వ శతాబ్దంలో ప్రథమ ఆంధ్ర మహాసభ జరిగినది ఆంధ్రరాష్ట్ర వివాహనాథ నాథు వ్యక్తంచేయబడినది తదాది ఆంధ్రజాతి స్వరాష్ట్రప్రాప్తికి ఆందోళన చేసింది అది నేటికీ పరిపాకాన్ని పొందినది ఆక్టోబరు ఒకటవ తేదీని రాష్ట్రవిరూపణం కానున్నది ఇది ఎంతో హింసచరిగిన విషయమే

క్రొత్త జిల్లాలు, రాయంపేటలోని కబ్బాలు, ఆనింత పురం, కడప, ఏమూరు జిల్లాలు, విజ్ఞాన జిల్లాలోని ఆదిగిరి, అలూరు, రాయదుర్గం తాలూకాలు మూడును చేర్చి ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రంగా విలీనంపడగలదని ప్రధాని నేత్రుల ప్రతిపదనం వెల ఇరుపదిఅయినవ తేదీని ప్రకటించారు

ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజధాని మాతనరాష్ట్రం సరిహద్దుల లోనే ఉండవలెనని, రాజధాని విర్ణయం ఆంధ్రప్రదేశ్ తమ అపెన్టివ్స్ లా తేయకొనాలని, తాత్కాలికంగానైనా మద్రాసు ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజధాని కాజాలదని ప్రధాని ప్రకటన పుష్కలంచేస్తున్నది ఆపనరమైన ఏర్పాట్ల కొరత లో జరిగేదరకు దానికీ సంబంధించిన కొన్ని కార్యాలయాలు మద్రాసు నగరంలో ఉండవచ్చునని, మాతనరాష్ట్రం సరిహద్దుల లోపల ఆంధ్ర హైకోర్టు స్థాపనకు ఆనువైన ప్రాంతం గురించి ఆంధ్ర శాసనసభ విర్ణయించేవరకు మద్రాసు హైకోర్టు ఆంధ్రరాష్ట్రపు హైకోర్టుగ వ్యవహరిస్తూ పుంక గలదని కూడా పేర్కొనబడినది

ఆంధ్రరాష్ట్ర విరూపణసందర్భంలో ఉత్తమంబాగల సమన్వయ సరిష్కారానికి మానవలు కావించుటకు న్యాయ మూర్తి శ్రీ వాంఛా నియోగంపడగలరు శ్రీ వాంఛా

కన్నె

తమ వివేచక కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించాడు కాని ఆ ఆధారంగా చేసికొని, ఆ మాతనము మన్నించి ప్రధాని నెహ్రూ ఆంధ్రరాష్ట్ర విద్యా ప్రకటన చేయవలసికన్నది కాని, న్యాయమూర్తి శ్రీవాంఛా వివేచక కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశీలించినట్లుగాని, పరిశీలించినా పరిగణించినట్లుగాని తోచదు రాష్ట్రవిద్యావిషయంలో ఆంధ్రుల న్యాయమైన కోర్కెలుగాని, హక్కులుగాని ఎంతమాత్రం పరిగణన జతలేదని చెప్పవలసికన్నది ప్రధాని నెహ్రూ ప్రకటనలో శ్రీ రాజగోపాలాచార్యులుగారి అభిప్రాయంకే ప్రాధాన్యం ఒనగలిగి, ఆంధ్రుల న్యాయాభివ్యక్తి హక్కులు శ్రోపరాజ చేయబడినవి ఇందుపల్ల ఆంధ్రజాతికి ఆలోచనాత్మక, నిరుత్సాహం జనించినదంటే ఆకోర్కె పథనక్కర లేదు

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రాజగోపాలాచార్యులుగారు ఆంధ్ర రాష్ట్ర విభజనపట్ల చూసిన ప్రవృత్తి హర్షించకగినదిగా లేదు ముఖ్యమంత్రి అవలంబించిన విధానం అయిన రాజకీయ వివేకం లోపించినదని రుజువు చేస్తున్నది రాజనీతి విజ్ఞానిని దానివలన శ్రీ రాజగోపాలాచార్యులుగారివంటి పెద్దలనుండి ఇది ఎంతమాత్రం ఆశించవగిన విషయం కాదు తమిళనాడు, ఆంధ్రులను నమ్మిపాతంగా చేపట్టుటకు జయలు మరియు దూరంచేయటకే శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారి విధానం తోడ్పడకగలదు

చారిత్రకప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ స్వతంత్రంగాను, దైర్ఘ్యంగాను వ్యవహరించుటకు జయలు శ్రీ రాజగోపాలాచారి ఒత్తిడికి అనుగుణంగా అనునదీవదం శ్రీ నెహ్రూవంటి వూరిగం వ్యక్తికి తగదు చారిత్రకప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ కానించిన విద్యులు ఆంధ్రులకు తీరని ఆకాశంగం కలిగించింది ఆంధ్రుల దృష్టికి శ్రీ నెహ్రూ తన ఉన్నతవకము నుంచి దిగజారిసాడు రాజకీయవైతక శ్రీ నెహ్రూ గొప్ప పౌరజానున చేయ ఇది తన జీవితచరిత్రలో తుడిచివేయ జతకాండు , విస్మయించజగనూ జాండు

ఏప్రిల్ 1953

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరవలసిన సరిహద్దు తెలుగు ప్రాంతాల విభాగంపై ఒక సరిహద్దు విద్యుత సమయం ఏర్పడగలదు వెంగళపట్టణ తిల్లాలోని రోన్నేరి, సత్యవేణు తాలూకాలు, నేలం తిల్లాలోని కృష్ణగిరి, హోమాను తాలూకాలు, మైసూరులోని కోదాకుర్రా, ఏకడగ్గం తహసీలులోని కొన్ని ప్రదేశాలు, గంజాం తిల్లాలోని జలంపురం, జయపురంలోని కోదాపట్టి, మధ్యప్రదేశాలలోని బీజిలి ఒడ్డున, ధాండా మొదలగు ప్రదేశాలు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరవలసినవి ఇవన్నీ సూతన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరేటట్లు ఏర్పడమన్న ఆంధ్రప్రభుత్వం జాగరూకత వహించవలసి ఉంటుంది

మద్రాసు నగరం ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరకపోయినను మద్రాసు భవిష్యత్తుపట్ల పరిశీలన మద్రాసు రాష్ట్రానికి ఎట్టి అభివృద్ధి ఉన్నదో అట్లే ఆంధ్రరాష్ట్రానికి కూడా అభివృద్ధి ఉండగలదు మద్రాసు నగరం ప్రత్యేకరాష్ట్రం అయ్యేటట్లు ప్రయత్నం చేయవలసికన్నది

ఆర్థికసంబంధమైన లావాదేవీలో న్యాయంగా మనకు రావలసినది రాజకీయంగా రాజీవు ఆంధ్రప్రభుత్వం చూడగలదని ఆశించవచ్చును

తాత్కాలికంగానైనా మద్రాసులో రాజధాని పెట్టుకొనుటకు అంగీకరించని సందర్భంలో తాత్కాలికంగా హైదరాబాద్, ఇతర కార్యాలయాలను మద్రాసులో ఉంచడం ఎంతమాత్రం సమంజసంకాదు కాబట్టి రాష్ట్రాధికారం కోసే ఇవన్నీ కూడా ఆంధ్రరాష్ట్రంలోనే ఉండవచ్చును

అయితే తంజె ప్రధానమైనది, ముఖ్యమైనది, రాజధాని విభజనం పార్టీ లేదా, తులకతకం, ప్రాంతిక విభేదాలు ఏర్పడిన ఆంధ్రజాతి ప్రకృతివృద్ధిచే ఒక్కంలో ఉంచుకొని ఈ సమస్యను పరిష్కరించవలెను ఆంధ్రులలో విభేదాలను, మనప్రాపాలకు రావుని కలుగనియే రాదు సుస్థిరప్రభుత్వం నెలకొల్పి ఆంధ్రరాష్ట్రం సుదృఢం కాగలదునుటమీదగా మన సమస్యలను పరిష్కరించు చేసుకో

వారి కాంట్రీ, రాజధానిపట్టణంలో సాక్షరజాతకాలన్నీ చక్కగ ఆలోచించి మరి పట్టణంచలని ఉంటుంది.

కాక్కురిక రాజధానిని ఇప్పుడు ఏర్పాటుచేసికొని, అటువమ్మల స్థిరమైన రాజధానికి తరలివెళ్ళడం అంత ఉచితం కాజాలదు. కాక్కురిక రాజధానిలోని భవనాలకు కొత్తకొంది యాసాయలు అప్పుచేసి, స్థిరమైన రాజధాని ఏర్పడినవమ్మల వీటిని వదలివెళ్ళడం వృథా అయ్యింది. ప్రయాస, కాలబ్బి, ఇప్పుడే స్థిరమైన రాజధానికి ఏర్పాట్లు కావించడం నమంజనం

రాజధాని, హైకోర్టు, విశ్వవిద్యాలయం మొదలైన వన్నీ ఒకేచోట ఉన్నయెడల జాతివైరోధివృద్ధికి, ప్రభుత్వం మన్నితవానికి, ప్రజల సౌకర్యానికి బీదగా ఉంటుంది. ఇవి వేరువేరు ప్రదేశాలలో చెదరిపోయినయెడల అంధ్రరాజుకి తీరని చెచ్చు తగులగలదు.

ప్రధాని నెహ్రూ ప్రకటనలో ఒకవిషయం గమనించవలసి ఉన్నది. ప్రధాని కాక్కురికను రాజధాని ప్రస్తుతినే తీసికొనవచ్చునని, స్థిరమైన రాజధాని ఏర్పాట్లనుగూర్చి ప్రసంగించి ఉండలేదు. హైదరాబాదు రాష్ట్రం లాషా ప్రయుక్తంగా విడిచివేసినాడు హైదరాబాదునగరం రాజధానిగా విశాలాంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పాటుచేసికొనవచ్చునను ఉపాధు శ్రీ నెహ్రూ ప్రకటనను ఆధారంచేసికోవచ్చునా? శ్రీ నెహ్రూ మనస్సులోని విషయం అదే అయినయెడల దానిని ఇప్పుడే వెల్లడించి తదనుగుణమైన ఏర్పాట్లచేయడం ఉచితం

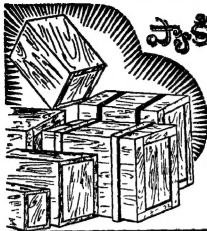
అంధ్రరాష్ట్ర విలీనంకోసాడు లాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిద్యమం అలం బోసుకోగలదు కన్నడిగులు తమ రాష్ట్రం ఏర్పడవలెనని అంటున్నాడు, మహారాష్ట్రలు కూడ అందోళన చేస్తున్నాడు. తెలంగాణాలోని మన తెలుగు సోదరులు అంధ్రరాష్ట్రంలో చేరవలెనని కోరుతున్నాడు ఈ ప్రజాఉద్యమం ఒక్కటి కే హైదరాబాదు త్వరలో విభజన కాకుండఉండలేదు తెలంగాణంలోని ఎనిమిది

జిల్లాలు, రాయలసీమ, కోస్తా జిల్లాలు కలసి మహాంధ్రం ఏర్పడగలదు అనాడు హైదరాబాదు వనగమే అంధ్ర రాజధాని కాగలదు కావున, కాక్కురిక రాజధానిగాని, అతిపిరుగువంగగాని, అర్హియవంగగాని హైదరాబాదునే నేటి నుంచి రాజధానిగా ఎంచుకు చేసికొనకూడదు.

హైదరాబాదు నగరం అంధ్రరాష్ట్రంలో చేరదానికి కేంద్రం అంత ముఖ్యంగా ఉండకపోవచ్చును యుద్ధ ప్రమాదంవల్లగాని, మరి ఏయితర కారణాలవల్లనై తేగాని దీప్తివగరంనుంచి దారతప్రభుత్వ రాజధాని హైదరాబాదు నగరానికి తరలించబడవచ్చును కావున, హైదరాబాదు నగరం అంధ్రరాజధాని అగుటకు కేంద్రం విముఖత్వం చూపవచ్చును

హైదరాబాదు అంధ్రరాజధానిగ ఉన్నను యుద్ధ ప్రమాదం సంభవించి, దారతరాజధాని నగరం తరలించబడవలసినయెడల హైదరాబాదును వైదికేంద్రంగా ఉపయోగించుకొనుటకు ఎట్టి అత్యంతవరము ఉండజాలదు కావున, అంధ్ర రాజధాని హైదరాబాదులోనే ఉండుటకు ఎట్టి అత్యంత ఉండకూడదు హైదరాబాదు అంధ్ర రాజధానిగా ఏర్పాటుచేయడం అన్నివిధాలా శ్రేయస్కరం

దుర్గమవర్తకాలను అధిగమించి, మహాసామ్రాజ్యాలును స్థాపించినది అంధ్రజాతి సముద్రాను దాటి తన విజ్ఞానాన్ని, శక్తిని, సంస్కృతిని దేశదేశాల వెదజల్లినది తెలుగుజాతి అంధ్రుల ప్రాథమం అంధ్రుల తేజస్సు, అంధ్రుల పరిశ్రమ దేశదేశాల వ్యాప్తిగాంచినది అట్టి అంధ్రులు వేరు తమ రాజకీయ విజ్ఞతను కోల్పోవలసాదు దూరపుస్థితోను, వివేకంతోను, ఏకాగ్రప్రాయంతోను మనలను ఎదుర్కొన్న సమస్యలను పరిష్కరించి అంధ్రప్రభుత్వాన్ని సుసంపన్నం చేయాలి ఇందులకు ప్రజలూ, నాయకులూకూడ పూనుకోవాలి తిరిగి అంధ్రజాతి యథోపగౌరవ గౌరవాన్ని సంపాదించుకోవాలి

ప్యాకింగ్ కేసులు

మీరు కావలసిన సైజులలో
ప్యాకింగ్ కేసులను
మేము రియరుచేసి
ఇప్పగింపు

జోన్ ఇండస్ట్రియల్స్,
ఒల్లూర్ (కొచ్చిన స్టేట్)

సౌభాగ్య

గాంధీజీ నిర్మాణ కార్యక్రమంలో ఒక అంగమైన సహకార్యుడయ్యాను సాధించే ఉద్దేశంతో భారతదేశంలో
ఉండవలసిన ప్రభుత్వం ప్రీ జనాభ్యుదయకాంక్షను పోషించింది

ప్రీం నిర్మాణ వికాసాలకు దోహద మిచ్చే రకవంతో "సౌభాగ్య" అనే సర్వత్రా మానవశక్తికి ప్రయోజనపడుతున్నది
సాంఘిక సంక్షేమం "సౌభాగ్య" ఆశయం

అందరికీ అందుబాటులో ఉండేవిధంగా నిర్మితమై వెంటనే అకాశం, పాతల వందా (పోస్టితో సహా) రెండు రూపా
లుగా ఏర్పాటు చేయబడింది

"సౌభాగ్య" ప్రతులకు, ప్రీ జనాభ్యుదయకాంక్షను గురించిన ఇతర వివరాలకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయండి

ఎడిటర్: "సౌభాగ్య"

7, ఆరాముడు గార్డెన్ స్ట్రీట్, ఎగ్మూరు, మద్రాసు-8

గురజాల మాధవరావు

వావిలికి రాకవస్తు

కళాకారుడు ఈనాడు కడగంబియ్యనుకు తూడ హివమైవాడు సంవత్సరాంతరము కృషిచేసి పాండిత్యము సంపాదించినా, అదంతయెదురు ఒక్కఁడు కనిపించ దీనాడు ఈ కారణముచే కళాకారుల జీవయాత్ర ఒక యుగమై చివరగా కళాపది ఎండిపోవు ప్రియము వచ్చుచున్నది ఇట్టి పరిస్థితులలో కర్తవ్యధర్మ మెఱచి కళాకారునికి సమ్యాన్వయ మెక్కడి అరుగుచున్నదనగా ప్రశంసించి వది వ్యక్తి యుండదుగదా.

నాడు 14.2.51 "కిన్నెర" పత్రికా కార్యాలయలో అనాం గోపాలం మూగిపోయింది శ్రీ ద్వారం వెంకటప్పయ్య నాయుడు గారి కిష్టులు శ్రీ గురజాల మాధవరావుగారు తన బృందముతో సంగీత కన్నేరి అడుపుచువ్వారని తెలిసింది నేనుకూడ కుట్రాహం గా వివరానికి నా ముఠంతో దోయియుండింది

శ్రీ పండిర పల్లికాపువరావు గారిది ఆంధ్రలోకం గుర్తింది ఈనాటికి రాదాపు పాతక సంవత్సరముయింది ముఖ్యంగా కిన్నెర పత్రిక ప్రారంభించినప్పటినుండి పత్రికాలోకంలో వచ్చేతెక్కినవారు వీరు చిన్ననాటి అసిన "సురాని" పత్రికను చదివినవారికి అనాడే వీరికుండిన కళాసంస్కృతి వీరిలో ఉదాత్త శిక్ష సంఘసంస్కరణ లీనమైపోయియుండిన సాహిత్యవేదన రక్కగా బోరవడగలదు— అట్టివాడు ఈనాటి దిగువపడింది గుర్తించి సంగీతముయొక్క విలువను క్లుప్తం మాధవరావుగారిది వర్ణనానింప ముందరికీ వేసినాడు వీరికి ఈ కన్నేరి విషయంలో చేదోడువాడేయగా శ్రీ పి వి సుబ్బారావుగారు (కార్యదర్శి ఆంధ్రజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ) ఎంతో సాయపడి

సంఘమునకు మార్గదర్శకులై ఇట్టి సమ్యావములు అయ్యు మల్లికార్జునరావుగారి పండిరితో అనాడు ఒక్క కళాకారులేగాక వ్యాపారులు రచయితలు కవులు గాయకులు, ప్రియ పురుషులు ఎన్నో పుక్తులకు సంబంధించినవారు మూగి పోయినారు శ్రీ మాధవరావుగారికి ప్రక్క వాద్యములు వాయిదిన శ్రీ చిహ్నాని సుబ్రహ్మణ్యగారు (పయిలదే) శ్రీ పి వి శాసనరావుగారు (మృదంగం) త్రిశి లయలో బోవడంతో సహకరించడం ప్రశంస పించు

సంగీతం మానసిక ప్రపంచానికి నైకవ్య రోగానికి మధ్య వర్తి పడలిపోయిన జీవజాలంను తులగిద్ది జీవశక్తి ప్రసాదించి అమృతతల్లం సంగీతం వేపరిపోయిన హృదయమంతలో మానసోద్రేకాన్ని వృద్ధిపఠేయ విడుదల క్రి సంగీతం దేవతలకు, మానవులకు రాయబారి ఈ సంగీతం ఇట్టి ఉత్సాహ క్షణ గురజాల వారి ద్వారా సాంప్రదాయపద్ధతగా ప్రక్షయంలో మర్మకాలంలో జేగడ లాగవర్తంతో ప్రారంభమైంది

సంగీతమే వృద్ధిమూలం "కంపే" ప్రపంచపు స్వాగత వివాదం అగత్యుక్త మానవునికి సంబంధం తెచ్చిపెట్టి వర్ణవిధాన జీవితాంతరాన్ని బోగానే పంగీతపు కాగడా ప్రజనస్వరూపునై ప ఓంహారవాణి కాంతింపజేసి ప్రజలవర్ణం ప్రవృత్తంలో వాడుదేన వారి విరచితమగు గోళాంగంలోని "ప్రజామామృతం" అను కీర్తన ద్వారా వెలువడి సభాపదం వయోహామయలో ముందివేసింది ఈ సందర్భంలో ప్యాకట్ విజ్ఞాని యొకడు వేర్వోన్న ఈ క్రింది వాక్యాలు శ్లావకమునకు వస్తున్నవి— "ప్రకృతివిధంగా మానవుడు కోరే నాల్గవ ముఖ్యవర్ణం సంగీతం—మొదటిది అభరణ రెండవది తుప్పులు మాడవని వివాదవర్ణం నాల్గవది హృదయ కాంతి కలిగించే సంగీతం"

పరాకు జీవితంలో దివాల వాతవరణంలో దిరిగిపోయి అంతుకొంతుగాన అపారంబే మానవా హృదయవేదన ఒకన్న సై అలం శతం ఎలలగది అలలంపై అభివారణలయ్యంగా మరొక నైపు యుద్ధవివాదంతో కాంతిహావ వేర్వొకన్న వాకారం వృద్ధి వేదములో వడి ఒకగలంతు ముదిరేవునై శ్రీ పరియోగ నైపు ఇట్టి క్షిప్ర పరిస్థితులకు గుమింది గుండె కలగ ఒక కళాకారుడు వినిపించుచున్నాడు—అదే తిరుగి వారాయలెప్పుడు గారి రచనమగు "వరాళిం పరవ్వు—నాటకరంజి" కీర్తన

ఈనాడు ప్రపంచ రంగంలో కాంతియంగా బోదించవలె హృదయం కలిగినవారు ఒక కళాకారులే కారణం వారి తెచ్చి అవంతరాలు కలిగిన అర్హి ముది సాధనమూహి యాదగోరి వదయవేసే వారిలో ఒక విధమైన నైకవ్యం కలిగి అమృత్యం ప్రాకిరేకుంబుంది ఈ వ్యేర్వాదివలె హృదయ సౌకర్యంత్రం వేరవ్యక్తికి కలదు అనాదోహాసమ త్యాగయ్యగాడు "నాడకమ

మరికం" అనే కీర్తన ద్వారా దిక్రంబరిలో దిక్రంబరి చేపట్టి వారి మన గాయకులు అందరినీ సంగీతం అవలంబించుటకా ఉండెను అందులో ముఖ్యంగా పాదుశాహజీయైన సంగీతమంత్రి దివంగో వజ్రే సంగీతముని త్యాగయ్యగారు తెలియజేసిన పుట్టాం వివరాలకి ఎంతో హాయిగానుండెను

వల్లది గోపాలయ్యగారి "శ్రీరమావతీ మనోహర ఆను కీర్తన మోహన రాగం"ను, "నేనెందు వెదకుదురా" అనే త్యాగయ్యగారి కృతి కర్ణాటక శేషవల్లంపా రామరామ కృత మగు "ఎప్పుడను రామకవి" వంతురాలిలోను పాడుచుంటగా ఎంతో హృదయరంజకముగా నుండెను భావగర్భితముతో పాపాత్య తీవ్రముంచే గాయకులు తప్పుయత్నమున పాడుచుంటగా దిలగా కర్ణాటక సంగీతంలో ఉద్భవిత శేషవల్లం ఎంత విజయకంలో నర్తించుటకయ్యగలవనెను

దిక్రకళ కళాభాగాన్ని పూర్తిగా వివరించలేదు వాది సంగీత కళ అట్లుగాను—మరిగియుండి మూర్తర రహస్యములను మన తెలుగువారికి విశదీకరించగలదు హృదయ చలనమును ఒక సంగీతం వచ్చి వేరేయిదు ప్రతిబింబింపజేయును ప్రకృతిలో వున్నదే సైమను కాంతానికి తోడుబుచ్చు సంగీతం గోళాభాగము రీతాదు కుంభాభావముతో విందిపోయి ఆ కల్పముతోనే ప్రపంచము చేయుచున్నదని భావించారని అదిక వ్యయమును గ్రోలుటకు అనుకూలము, అందరూటకు అనుకూలములకు మానవాళి పాద్యమా? ఇద్దరు వాదము అసోల్యతముల మనకు ప్రకృతి నిలబడియుంటుంటేనే మనమ జీవించకలగుచున్నాము ఈ కల్ప మును మానవుడు వాని అద్భుతావ్వయమునకు తగినట్లు పరాక్రమిని గను, ప్రాంతాభివృద్ధిగను వీరించుచున్నాడు త్యాగయ్యగారు ఈ సంగీతిని తక్కుగా తేలిక "ప్రకృతి నిలబడి" అనే కీర్తనను కరపారస్థితిలో పారిపారప్రయముగా పాడియున్నాడు—దీనిని మన గాయకులు రాగ ఆరాధనలు చేసి "తమవులే వందలమొదలించుచున్నాను" అనుకోలి వింటేనే, నెలకై తేలి అన్నిటికంటె ఎక్కువగా ఉంటుంది పాడుచుంటగా సంగీతము అన్యుయక క్రి అవలంబము క్రి రెండింటో కలిపి కొంతమంది వట్లబ్బింపజేయుచుండెను

దిక్రత్యాగము కోరు తీవ్రదోటి గల ఒక్కొక్క ఉమ్మడి పొత్తు ఈ సంగీతము క్రిమికళములు మొదలు మోలాభావము అతో విప్లవవిధిగా విహరించు త్యుగూహములకును విరివి మైముని విను వస్తువు ఈ సంగీత త్యాగయ్యగారు మానవుని విక్ర తీవ్రంలో, హృదయంలో వేరే దుమ్ము యింకను ఉద్భిషేయిని వరికరం ఈ సంగీతం చచ్చిపోయి జోయించు ప్రాంతాభివృద్ధి వారి మానవుడు సైమనోనే ఈ సంగీతం తగ్గుహృదయ

లకు మనవివరాలి సంగీతం మానవుని భావనావ్యక్తంలో వచ్చిందిపోయి కాంతి కుమమలముల రాలిపోతుందని విశ్వసించెను ఈ సంగీతం విషయంలోనే మనవి మమ్ములో అటు రింతే భావం ఒక గీతంగా తయారవుచున్నది అదే భావ గీతమని కదో ఒక్కటే ఈ "ఓ విభావం" అనే పాద్యులతో రితిలాగం లో మానవరాష్ట్రాను పాడిన శిలి అనుచునే అయిదేవులపాది దిద్దిపేసిన సందారం పాదిరాము విలగా రాధామాధవుల నెమ్మి రకములుగా తన మానసిక ముఖరంలో పాదిరాధో, అన్నియు వక్కొడి దిక్రకళ అను విందులై రవి రాగకీర్తనము రాగమాలికలో "రాధికావృష్టా అను కీర్తనము రాం మధురముగా తెలియజేసెను, దేవుడు సంగీతంలో ఎట్లు రివేలమోయి యున్నాడో ఈ అత్త వరులు తక్కుగా వివరించెను దేవునితన బోపావయోగ్రతు ఈ సంగీతపు మెట్లు ఎట్లు వదిలించుచున్నవో ఈమూలంగా తక్కుగా తెలియచున్నది

హృదయవిభావం మానవుని సంగీతానికి మూలభారముగా వాతవ చైతన్య దీప్తి హృదయవిభావం వెలుగుతున్నంతకాలం, ఆ దివ్య వెలుగులో భావనా వ్యక్తమై యిది వ్యక్తియు చేయుచున్నంత సేపు ఆ వ్యక్తివ్యవహార అద్భుతయోగం ప్రకృత్యావృష్టముగా వచ్చుచు వంతరాక వ్యక్తిగతంగా ఉత్పత్తి కై ఉద్భిస్తున్న ఉద్భివాయునివలె కత్తెలముతో కదిలించుచున్నాడు మానవుడు ఆ సమయంలో వానికి కదిలించునదెల్ల ప్రయోగ్యురవం ప్రయోజితకలు మమ్మకరీరీతేపుల ఉపాసన విన్నవై ప్రకారంగా గుంటంగా కలిసియున్నాడు అప్పుడు రోసవ మమ్మతే ఎదురై వస్తువు హృదయ కవాలమును రియ్యకున్నే కొంగు క్రవరమే భావగీతకలు మానవరాష్ట్రాను పాడిన మదిలానగిలో అను అనందలై రవి రాగ మాలికయు అప్పుడు సమసు విందునో అను అనుకో రాగవర యిదు ఎంతో విషయ విందుగా నుండెను మానవ భావన ప్రపం వంలోని కవాలవలె ఇద్దరు కుసుమావళి ఎంతో వదియిచ్చియు, ఏర్పిటాపుటకు కచ్చియిదు నోకరీని క్రియిది రాకకై దిక్రకళ విచ్చిరవియ భావరంగంలో ఎన్నో ఉపాధు ప్రవహించు చుండెను

వరలాగంలో తిల్లాన "కదిలించి" —రీతిపావళి సది గాయకులు ఇంకా ఎన్నో వర్ణాలు, పాటలు పాడి వివరికి మంగళంకో వాడి కన్నేరిది ఇంపుగా మంగిలినాడు వారికి నా రవ్య వాణం

దేశంలోని కళాకోషం ప్రదుక్తం విద్యపించినదానో దాని పూర్వ చరిత్ర విలక్షణకాగదు లేనిదో ఆదరించు వస్తూనాదీకులు లేని ఈమూ కళాకవ్య పాద్యులపాలు రేఖలం అంతరంగికీ పులి

అర్జునుని: మన జీవకళా పాఠ్యరక రక్షింపడం మన
మర్యాదమర్యాద పంటి వత్రికా పంపారకుం క రవ్యం

ఏనాటికిని ప్రపంచంలో మోక్షవశక విరూపకలు పత్రికా సంపాదకులు కాబట్టి "కళ-ప్రశస్తి పోషణ" అను విషయాన్ని మల్లినాథుని లాపిగురు నాయకత్వము వహించి కళాకారులకు నీడ విచ్చు చుట్టూ పరివృత్తమే వెలుగొంద రేపు తమగౌరవముగ

44. విష్ణువచనంలో ఇంత చెప్పుకొనినట్లు ప్రవర్తనను గానినది నడుచుకొని మానవసాధనానికి సమర్థుడు వర్తనాధిపతి శక్యచర్యకుడువానిని సూచించుచున్నాడు. అంతకుముందు విష్ణువచనం ఇచ్చిన చెప్పినట్లుంటే ఉపసాహిత్యం కిందగాని వెళ్ళిపోయిన నాడుకుని వద్ద 1943-1948 వరకు కొన్ని విషయములను గానాలోని విష్ణువచనం అందరికీనుంటుంది. కేరళీలు లేని 1951 కి చెప్పినట్లు నవ్యానామ ప్రవర్తనకు చెప్పినట్లు అందరికీనుంటుంది. నవ్యానామ ప్రవర్తనకు చెప్పినట్లు అందరికీనుంటుంది. నవ్యానామ ప్రవర్తనకు చెప్పినట్లు అందరికీనుంటుంది.

పాపము దామోదుగాది ఆద్యర్థమున ఒక సమ్మత వత్త అనిపి
తంబూ ఒకటి నిరూపాశించదమైది తదుపి 1952లో ఆ ప్రజ
మూలము వల్లలో ఒక సమ్మతవత్త అనువదియె పంగీత పాపాత్మ
విద్వార, ఇవైఅరను, ఇవై వెయ్యి శ్రీ కవళార మీదామీ సుందరం
నికొరారు ఆద్యర్థం మహించారు

శాస్త్రమనే మాధవమృగాగర మైనదూ, అంద్రంలో ముఖ్య ప్లాన్ మంత్రి సంగీత పేపర్ ని చెప్పి వుంటే తిరిగి చెప్పినాడూ ఎప్పుడూ కోకాదాటే రోమలియన్ ని విమర్శించే వంటి వ్యక్తికాదువ రాష్ట్ర గారు అదమరండి క రక్షణముఖ అందరికీ ముందు వెంటన్నుటకు సమర్థులు అని మామవదార్లు దివ్యాకలింధారకవి వీరి పేపర్ అనాగమం

నాదోపాసన తేయవారికి అన్నసౌఖ్యములు నమకూర్చు
పర్యవక్షి ప్రపంచ కాంతిని చేహర్చి కళాదోషమును నివెర్ణుచును
వదిగా ప్రార్థించుచున్నాను

రూ. 2500 ఉచితము

మీరు కోరినది పొందండి

పి విష్ణు పేరి వెంగళద స్వరశ్రవణ, ఈ ఉంగరం రేరేతులవలన అప్పుంటిరాని
 బాధను పొందవచ్చు ఎంతటి సాహసాత్ముడయినాగి పుత్రపుత్రులను పిన్నపిన్నమై
 విష్ణు ప్రేమించుచుంటాగాక పి పాంధర్యము చేయుచు ఏకమై బాధను పొందవలసి నందరిం
 యను వ్యాపారము పరిమితి, పరీక్షలు, పరీక్షాపరీక్షాపరీక్షా ఇది బాధయు చేశామన్న
 గొర్రానికి పుత్రులయందును బంధియన వారికి వంశానుబంధము కాక కంఠము
 దాదిన పుత్రుల యందును సంగతి వీల కలది తెలియదయ్యెను దుష్టమిత్రుల పెరువలారాను అబద్ధమేమి
 రీతానందు రేరేతులను అతి సూర్యుల కల బంధులయందుగాని ఈ ఉంగరం కత్తి పిన్నులు మృత్యులను అపాధికి 100 పాళ్లు
 విషయం లభించినను 12 అబాధులు ప్రత్యేకము 2 ఇబాధులు ప్రత్యేకముగా కత్తి పుత్రులను 2, 12.0

ఇది అవిద్యమని రుజువు చేసినవారికి రూ. 1500 విమామతి ఇవ్వబడును. నవ్వనిచో ధనం వానను చేయ బడును ఇంకొస్తోవులోనే ఉ తర ప్రత్యక్ష తరాలు జరగవంటి

BENGAL MAGIC HOUSE, Shila Temple, (Dept. 200/15) AMRITSAR.

రాణి తెలియగానే చురేరామైన వ్రాసినూ, రక్షణమూ తెలిపినూ
రంకా కనుంకగానే వ్యావహారిక ఇంగ్లీషుని నేర్చుకొనినందుకు
ఉపయోగించే బోమ్మం వాడుపుస్తకాన్ని ఎన్నడవ్యాపారుల్లో
కొందరు ప్రకటించారు.

వచ్చు అటువంటివారికి వమ్మకం కలిగించేటందుకు మరికొందరి
వంగతిహాదా చెప్పడంచూస్తూ

మొదలైన రకరకాల వృత్తాల్లో నలభై ఒక్కరకాల వృత్తకాలలో వలె బయటించి మాటలని పరిశీలించి సామాన్యంగా ఒక్కొక్క వనలో ఎక్కడేమే మాటలుంటాయని అంచనా వేయవచ్చు అందుచేత ఆయన పరిశీలించిన మాటలన్నీ పిల్లలకు పవలంతు పరిశీలించాడు మాట మాట ఈ పరిశీలనవల్ల ఇంగ్లీషు భాషలో అతి తరచుగా వాడబడే పదాలే మాటల్ని ఆయన ఏరాతి కర్వాక చుట్టొక కప్పించేది రెండువందల రకాల రచనలని పరిశీలించి అతి తరచుగా వాడబడే ఇంగ్లీషు మాటల్ని వాడినాడే తరచుగా వచ్చినట్టి పదముగా ఇచ్చాడు

ఈ వివరాలన్నిటి సామాన్యంగా పదివేల మాటలకంటే మనం ఎక్కువ వాడబడలేదని తెలిసి ఈ మాటల్ని కూడా మనం సుమారు ఒకే అర్థం కలవాటిని కొద్దితేడాలు మాత్రమే కల మాటల్ని గుంపులు గుంపులుగా చేర్చుచుంటే ఎనిమిదివందల పిల్లల గుంపులు మాత్రమే ఎక్కడాలు అలాంటి గుంపుల్లోంచి అతి తరచుగా వాడబడతావన్నీ మాటలని ఏది తక్కినవాటి అలాంటి వన్నీలా ఏకవ మాటల్లోంచి పెద్ద దిన్న కొద్ది గొప్ప అనే మాటలతో, గుణాంతు మూడింటే ఇతర మాటలతో చేర్చి కొత్తమాటల్ని సృష్టించి చూడవచ్చు అందుచేత ఈ ఏకవ మాటలవల్ల వినిపించే బయటవలె మాటలవల్ల సాదించగలిగిన ప్రయోజనాలని సాదించ వచ్చు అందుచేత వ్యావహారిక ఇంగ్లీషు పదాలు స్వతః కొద్ది సంఖ్యని మాత్రమే వాడవలె కలిగే ప్రయోజనం మనకి రాలుతుంది

ఈ సంవత్సరంలో వ్యావహారిక ఇంగ్లీషు తయారయ్యేటంతకు ఇంకా ఎనిమిది కృషి ఎలా చేయవలసిందో తెలియజేస్తూ వ్యావహారిక ఇంగ్లీషుని రచయిత పేరుచుకు అరిగిన క్లౌడు డాన్ చెప్పాడు దానియొక్క కృషి మొదటిపాటి డాన్ చెప్పాడు ఎందుకనగా "లోకంలో ఉన్నవారితో ఎక్కువమందికి ఎక్కువ సౌకర్యం ఎలా కలిగించవచ్చు విషయాలన్నిటినికీ అందరికీ అలోచించాలి" అని ఆయన మొదట చెప్పాడు తన అభిప్రాయం లను వివరిస్తూ డాన్ చెప్పాడు 1814 లో ఒక వృత్తం ప్రాకారం అందులో తనకుకానీ ఆయన ఈ ప్రక్రియను వేసుకొన్నాడు

- 1 మాటలవల్ల అంతే భావవల్ల మనకి లభిగే ప్రయోజనం ఏమిది ;
 - 2 మనసులో కలిగే అభిప్రాయాలను సరిగ్గా అనువదించి ఉంటే భావయొక్క రుచిం ఏమిది ;
 - 3 మాటల్ని బాధ్యక అనేవాడని మాటలతో ఎలా వ్రాస్తామని వివరించడం ;
- ఏప్రిల్ 1853

4 లోకంలో అన్ని రేఖాంశానికి అన్ని కాకుండానికి పనికివచ్చే భాషను ఎలా దిద్దివేర్చడానికి వీలవుతుంది ;

5 అనుభవించగలముద్ర మాత్రమే తెలిసే "స్వకంఠము" "బద్ధం"లాంటి వాటిని వ్రాస్తామని ఎలా మాటలతో చూపించడానికి వీలవుతుంది ;

6 భావయొక్క ప్రయోజనాలని ఎలా సృష్టించెయ్యడం ; ఈ ప్రక్రియకు చెప్పేదాన్ని దొర ఏమి జాబాబు రీతులేదు కాంం మారితోకర్వాక ఏ జవాబులు విప్రయోజనా ఆయన ఉపాసించలేదు

కర్వాక 1828 లో చేసిన ఆమెరకులు వాడే మాటల యొక్క అర్థాల వివరము ఒక వృత్తం ప్రాథమిక ఏ 3 అక్షరము దొరికి ఒక వృత్తం అయినవారు కోరాడు ఇలా ఆయనకు కోరింది అన్నిరేఖాంశాల చెందిన మనసుకొత్తమే వ్రతం నలంపాడు ఈ పనిలో ఆయనకు ల ఎ రివ్యూ దొర నమాయించేగాదు అగ్నే దొరకు ఈ పని కలిగినంతో మన పరిశ్రమో మందిలో అది అలాగి ఈ దొరిగినవారు కలిగి క్లుప్తమే "మాటలయొక్క అర్థంలో ఉన్న అర్థం" అనే వృత్తం ప్రాకారము ఈలా కొత్తమైన కృషి చేసి కొన్ని మాటల వివరాలని లోకవందే ప్రకటించుకు కలిగి వరవల్ల ఎన్నో మాటలవల్ల కలిగే ప్రయోజనాలని సాదించవచ్చు నని యజువులేవారు ఈ కృషివల్లనే 350 మాటలతో అన్ని వ్యవహారానికి సాగించుకోవడానికి చిహ్నమే ఇంగ్లీషు తయారైంది అనే వ్యావహారిక ఇంగ్లీషు

అక్టో రివ్యూ దొరిగింది మును నూరువేల మాటల కంటే తక్కువ మాటలతో ఇంగ్లీషు అన్ని వ్యవహారాలా జరుపుకోవడం సాధ్యమని అలాగే నాలుగు అంతులతో ఏడు చేసిన కృషి సామాన్యంలో విపలులులు ప్రాసానికి భాషని వ్రాసేవారికి సులభమైన దానిలో వ్రాయాలనుకొనేవారికి ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంది

ఇంగ్లీషులో వున్నవారు ప్రాసవారు వాడే వరగాను గురించి వ్యావహారిక ఇంగ్లీషుని గురించి మాత్రమే కొన్ని వివరాలని ఇచ్చి మన తెలుగులో వ్రాస్తూ ప్రాసవారికి ఎవరెవరు ఉన్న మాటల వారాలో చెప్పవలెను ఈ వ్యాసం తదివేయ ముగించాలి తెలుగు రచయితలకు గురించి వాడు అలాంటి వివరాలు తెలియవు నాకేకాదు నేడు మనలో ఎవరికీకూడా తెలియవు మన పనికితులుగాని విషయములుగాని ఈ కృషిలో తెలుగు లకు లని పరిశీలించవలెనే ఉత్తాంతులుగా నన్ను తని కవిత్వంలో ఎన్నుకొన్న పాట ఎక్కువ తిక్కన కవిత్వంలో తెలుగుపాట ఎన్నుకొని చెప్పడంతో కృషిచెందేకాని కర్వాకం నన్నుకూ తిక్కనా మరలం ఇన్ని సంవత్సరపు పదాలు ఇన్ని తెలుగు

సరే ఇప్పుడు తెలుగు కవులను గురించి ఏదో ఒకగొడవ
తేరున కవ్యపక్షేందులు అను ఏదో పేరు పేరు చేయవలసికాదు; అని
ఎవరైనా భావించుచు అది ఒక్కొక్కరికి అవినీతిగా భావించి
కట్ట అపరేకగా అది భారానుండి వేరుచేయవలసిందిగా చెప్పు
వలసిందిగా ఎన్ని ఏళ్లు చదువుకుంటే అలాగ ఎవరో ఒకరి అభిప్రాయం
లేని ముందుకును పిమ్మటకాలంనాకు మన కవుల కవితలను
లేని దేన్నీ ఎప్పుడూ వరకుతెలుగు కొనించి కవితలను వ్రాసేవారు
భాషకే ప్రేమతో ఏమీ వ్రాసినా ఎవరెవరు ఎన్నివాళ్లు వారాని
కూడా తేల్చుకుంటే ఉండి తరుకం నువ్వోకడ వ్రాసేవారంటిది
అలాగ తెలుగుకూ ఉండవలసి కాని భారా అవసరం కూడా లేదు
వచ్చితే పదిమందికీ ముతంగగా తెలిసే మూలకాని తెలుగుభాషను
ఒకీ వక్రపేషిష్టత లేని తేల్చుచున్న అలా తేలవనంత తేలికగాను
తెలుగు అనే మూడున్నది తెలుగువారిలో ఎప్పుడూ ఎవరినో ఏకగ్రీవ
వదలునవచ్చుంది అందుకే ఏమిటవలసినదానూ కూడా ఎప్పుడూ
వాదకానికి తెలుగు కల్పితమే కాదనాడుకూడా కొనించి లేవమని
నేనుకొనినా తెలుగులో వ్యవహరించుటలేని పరిణమేనీ మొత్తం
మీకు తెలుగు తెలిసినవాటికీ తెలియనివాటికీ కూడా పేటతెలుగు
నాడుగా అనునవివాచి

తెలంగాణలో చరమము అప్పించి దువోరీ వెయ్యి తేలి
 తెలంగాణమును ఏరావమునకు వదిలికొని వదిలి వారిని
 పోరావచ్చును నియములు ఉపదేశించి తిరిగిని జరిగించి
 పరాకాష్ఠ చేర్చి కొత్తరాల్ని మువ్వొందించే వృద్ధులగణామను
 నుకూడు అప్పించితిని మనం జరిగిని జరిగిని జరిగిని
 కనుక చెప్పితినిమిప్పుడు, ఇప్పుడెప్పుడో వెళ్ళిపోదు కొనుకొను
 అప్పుడు సాగించిమిప్పుడు కాంచేది వెళ్ళిపోదు సీతను
 కూడా అనుకుంటాను అలాగని వెయ్యి మాటలతో చరమో
 ముచోలుతో మరీ ఉయ్యి వారంకొని వెళ్ళి పదిహేనువంద
 మువ్వలతో తెలంగాణ ప్రవహించి సాగించువనం ఏరీ

[illegible]

దీమ్మల వృక్షావలల అవకాశం కలిగించడమే ఇలాంటి అవకాశాలకు కల్పిస్తే తీరిక ఉన్నప్పుడు కృషిచేస్తూ ప్రతివారు ఏదో చురక తాపనైన నేర్పుకుంటారు అలాంటి కృషి లేక అలా ఒకటి లేకంటే అందరూ ఒకటి అనే అర్థప్రాయం వ్యాపించేందుకు దారి తీస్తుంది

దీని చెప్పినంతగా పైకి కాగానే కనువిస్తోందయ్యా! కాని, ఆ తేలిక తెలుగుభాషామొక్క ఉపయోగాన్ని గురించి ఒక సందేహం ఉదాహరణిది ఎంతో శ్రమపడి పాఠించిన తేలిక తెలుగు ఎందుకూ అందకుండా ఉంటుందేమోనని అనిపిస్తోంది ఏదో లేకపోతే మమ్మల అనే 16 వందలో తేలిక తెలుగు మాటల్ని వాటితో కు ప్రివల్లో ఎలాగో ఒకలాగు స్వయంకేమేమోన్న అవసరీకరుడు ఒకడు ఉన్నాడనుకుందాము అతను తెలుగు భాషగా మాట్లాడి ఒక తెలుగు అపామ కలిగారనుకుందాము ఆలాంటివయంలో తేలిక తెలుగుమాత్రమే తెలిసిన అవసరీకరుడికి తేలిక తెలుగు మాత్రమే మాట్లాడాల్సి వియమంలేకుండా మాట్లాడే తెలుగుపోరరుడి మాటలు పూర్తిగా అర్థంకాకపోవచ్చు కదా అందుచేత శ్రమపడి నేర్పుకొన్న తేలిక తెలుగు అవసరీకరుడికి అవసరంపల్లెవచ్చును అవసరీ అర్థవంతమైనది కట్టని విద్యలాంటిది అవసరంలేదా; అందుచేత ఎందుకయ్యా తేలిక తెలుగు నేర్పుకోండి తేలిక అవసరం నేర్పుకోండి తేలికవ్వడం మొదలైన భాషల్ని నేర్పుకోండి అని ప్రధారం చెయ్యడం అని అన్ని అర్థమని భావలే కాదుటయ్యా; పూర్తిగా పరిజగగి అర్థమని భాషల్ని నేర్పుకొనేందుకు ఎవరికి మోరా ఉంటుందయ్యా వీ పెరిగింది ఎవరినైనా పాగితే సమదాంపం కుట్రగా ఏ భాషనైనా గట్టిగా నేర్పుకోవడం లేకపోతే దానిజోరి నాకు వచ్చని ఒక్క సమస్యకొందే; ఊయోవడం చుందిని అంతేకాని వగం వగం పాతర వసతా భాషల్ని నేర్పుకొని ఏ అంతు వచ్చాయనుకోవడం తీరా మోచి అది అవసరం కలిగివచ్చునీ నిజతకం ఎవరికీ నుందిలేదా" అని పైలో ఎవరైనా వాదించ వచ్చు

ఈ ఎదురుపోడి వాదనకి అవకాశం లేకపోలేదు కాని ఆ వారం కొంచెం "ఉదా" అని ఉపదే పిలిచిపోతుండనే అనాది ఒక సంగతి చెప్పిస్తే మిగతా వారం విలక్షణమి అప్పకొంపాను తేలిక తెలుగువల్ల "పూర్తిగా" కావలసినంత ఎని అరగనవికదా మీ సందేహము అందుచేత దీనివల్ల కొంతవరకూ పని జరుగు తుందని మీరేమి సందేహించకుండా అప్పకొంటున్నా కదా; అదే వరివేయి అను భావ లేనిదానికి గుడ్డిబాపైనా ఉండటం మీకు అవకదా తెలుగువారంటారు అందుచేత తెలుగు అనగా తెలియనివారంటే తెలుగు కొంచెమేనా తెలిసినవారు తెలుగు గోష్టిలో పాల్గొనడానికి వీలవుతుందికదా; ఇలాగ అమ్మగనే ఏమి

ఏప్రిల్ 1968

ఉయ్యా, పామెకలవల్ల వాదం వింతెట్లాకేయాన్నాన్న అని మీలో ఎవరైనా ముదలించవచ్చు కేవలం పామెకలవల్ల ఈ వారం వింతెట్లం నా ప్రితేళం ఎంతమాత్రమూకాదు ఆ పామెది కేవలం మాటవరకేమాత్రమే చెప్పాను పామెకలవల్ల విషయం వెంటనే చువసుకీ వచ్చుతుంది అందుచేత వ్యవధాయానికి బాగా మాట్లాడోనేటించుకు అవకాశం ఎప్పుడూ విలగా వారం వచ్చి చువ ర క్షులోకి వట్టాలంటే వారలం కన్నకుండా అందుకూ అందు లేక ఈ సందర్భంలో ఒక విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను నేను తెలుగులేకంటే ఉన్న వియంలో నిల్చి రకువకొంటున్న వృక్ష కాదు తేలిక తెలుగులో ప్రాయశఃపిచ్చియని మీరెవరూ అవకు, అవలేకదా; చువ విద్యార్థికారయ తేలిక తెలుగులోనానే వియమం చేరగలకుండా ఎవ్వరూ అవనుకదా; చువ విద్యార్థికారయ వియంలో వాడగనీవ వాడకన్న ప్రకాది ఎలాఉండాని అన్నారో ఒక పారి వరికలిపండి దిన్నవిల్లం వియంలో నాదగు వాడకన్న వ కాలోనూ మొత్తం రెండువేల మాటలు దోరిదారిని చూపు పారమంకోమా కలిపి మొత్తం చురి రెండువేల మాటల్ని దోరిం దారిని వారు వియమం చేరగా ఈ మాటలసంఖ్యల్ని తేలిక తెలుగు మాటల సంఖ్యతో పోల్చిచూడండి చువలేదోదో వివక్షాను నాత్రమే వరువునూ రెండువేల మాటలలోపు మాత్రమే తెలిసిన వనివల్లం కనుకంటే ఎక్కువ వనివిన ఎక్కువ మాటలు తెలి పిన కల్లిరంతులతో అక్కా-అమ్మలతో మాటావడతూ ఆదే టందుకు వెనుకేయింతుకదా; ఆలాంటివ్వడం పీరి మాటలు వారికీ, వారి మాటలు వారికీ తెలియక భారవతుభారవ్వుడి ఎవరవనా కన్నుడి విప్పిడి బాడుకదా; అందుచేత తేలిక తెలుగు మాత్రమే తెలిసినవారు దూపాయితో వడవడం ఇలాంటి తెలుగువారికో మాట్లాడేటప్పుడు విలక్షణమివనుండేమోనని భయపడుట అవసరం వారికి అక్కా-కక్కా కొన్ని మాటలు తెలియకపోవచ్చునని వారు విన్న ప్రతి మాటకి అర్థం చెప్పలేకపోతారు అప్పకొంటామి కాని వారికి అంతు తెలిసినవారు మాట్లాడినప్పుడు వియమం కోరవడంలేమా అదిచి మా రోకం దాగుంటుందంటేమా నేను అప్పకొను చురకక్కా-సంగతి తేలిక తెలుగు మాత్రమే వచ్చినవారు కొంచెం యావగా వట్టివట్టి మాట్లాడినట్లు ఎప్పుడంటే అది వ్యవహారానికి ఏమాత్రమూ అర్థమారు మిగతా లాంటిదేన్నే గయకుగాదిన్న వచ్చువులు చువవు దేనివల్ల కొంతలాది వట్టివట్టి మాట్లాడే అంబా యావకాదా కొద్దికోలాగోనే మామమివోలా

మన దేశభాషలన్నింటికీమా ముఖ్యంగా హిందీ తెలుగు, అరవం భాషల్లో తేలికాదుల కలుపాయయ్యేచుకుండాము మొత్తం అమెరికా ఎప్పడేనా తెలుగువారు హిందీ అరబ్బి లవనవారు హిందీ తెలుగు ఒక్కలాదివారు తెలుగు అరబ్బి విడివిగా నేర్పుకోవాలివికదా అనుకుందాము ఇక చువయోకీ, కన్నడయ

హిందీలో తెలుగులో అనవాచ్య నేర్పడునానవికూడా అనుకుంటాను అప్పుడు వస్తున్న దేశీయ భాషలు గల భారతంధరా పీఠం ఇవ్వ కలిపిన హిందీలో తెలుగు అవసరము రోజు మూడుగంటలుగలవాలి వారిలో అపూర్వము ఎక్కువవుతుంది అప్పుడు

“విల్లూప్రభువు లోకాన శక్తి
 లాభేనము రెప్ప కల్ప
 ఎల్లరెలుగుల ప్రేమలంకరము
 వేరుకల కురుము”

అప్పుడువచ్చుంది గురుభాగ కవి కన్న కలలు కొంతవరకు నిజమవుతాయి అనేకలా లాభకరంగా అంతా కొంతకానీ

వరే ఒక్కొక్కనామయ్యో మచ్చు రెప్పన వారం నరగానే ఉంది పేం ఒక్కొక్కనామయ్యో ఒరిగిపోయింది తెలుగుభాషని దిరిగి తేలితెలుగు వెన్నెమి తేలుతం ఎవరికంటె “తెలుగున ప్రభువు అన్నింటిలోనూ ఉన్న వరం అలాగా తెల్లని కయోనయ్యోని ఏ వరంనీ ఎన్నివిధాన వోలులయ్యానో యాదా ఏ వరంనీ ఎన్ని అల్లలో వాడయ్యోనో యానోనా” అని ఏవేకరా హరించాలి అంతాకనేకా మనో మామాయగా కలిగి అల్లప్రాయాన్నింటి ఇకతంతు తెలియజేసినందుకు కనీసం ఎన్ని మాటలు కావాలో తెల్లతేల్చడం దీనికేసం ఎందుకు పండితులు ఎన్ని ఏళ్ల క్రమ వరం మహారాజానా మహారాజా అదంతా వెనకవేట్ల ఆ లాంఛనో వారంకరిన ఎవరు దోషప్రాయ దేశాన్ని పొందివేరారు దోషప్ర ఎంచూనది ఎక్కపాటు వేరని పండితులు చేస్తేనని తేలివది నువ్వు నేనూ ఎంత దొడ్లగా శాస్త్ర అనుకుంటున్నామా మాటలు కొలులు దాటితూ ఉన్నాయనాని కాళ్లమాత్రం గడవలు దాటి దారి కప్పించకపోతే అప్పుట్లంది ఈ తేలితెలుగుని పొంది వడం నంగలి రై తుల్య భావ కలలో యాన వచ్చి దేవు నేనా కొనేటందుకు కయోనయ్యో లాని తెల్ల హతులు రాగానీ హతు వడంవేక దొడ్లముఖుల బాహువులీ అందరని అందారంకలి అయింది తేలుచుం నంగలికూడా అలా కావలసివేసా లేక వాటిని పొందింబంబు వేరే అల్లదారి ఏదైనా ఉందా” అని అంతే ఒక దారి అందరే అనాని దారిలోఉన్న పుకపుటపపులూ దానివల్ల వనిఅంగరీ ఒంగుండి పీలు నిర్మించారని ఆ దారి ఎదో ఇక మించిందేమన్నాను

ఈ భాష ఆ భాష అనే తేలికతండా ఏ భాషకేబానవే

ఒక్కొక్కవడం మన మనకూ కలిగి అల్లప్రాయాన్ని మందించే

పాఠశాల మాత్రమే అని అనుకోవచ్చు ఈలా అనుకోగనే మనం

వ్యవహారానికి ఎరిగేను ఇంకా మరొకరే మొదలుతేలి తేలితెలుగుని

దులిగివ దేశభాషలో తేలికతంబు కయోనయ్యోనవచ్చు మనం మనము 850 మాటలతో అంతే 850 అల్లప్రాయానో మన వ్యవహారాన్నింటిని సాగించుకోవచ్చును ఇంగ్లీషు లానేనే కరం కృషివల్ల తేలింది ఆ అల్లప్రాయాన్ని మందించే ఇంగ్లీషు మాటలు కూడా మనో అంచూకాలో ఉన్నాయి అంచూకే మనం ఆ ఇంగ్లీషు మాటలన్ని తీసుకొని వాటికి నరిమైన తెలుగుమాటల్ని వ్యవహారంకే నరిగోతుంది ఈ వి యో లోమంతికే పీ స వ్యావహారిక ఇంగ్లీషుమాటల్ని కొన్నింటికి రెండు మాటలు అల్లారంబవచ్చు వాటికి నరిమైన తెలుగుమాటల్లో ఆల్లారంబు లాకపోవచ్చు మరొకటికూడా వందించవచ్చు అనే ఒక అల్లారంలో వాడతుతున్న ఇంగ్లీషువారికి రెండు మాటలు అల్లారంబు తెలుగు మాట లభించవచ్చు ఇలా కలిగే అవకాశాన్నింటిని కంటిని చర్చించివచ్చే 850 ఇంగ్లీషువారివల్ల వ్యక్తరేయ్యగలిగిన అల్లప్రాయాన్నింటిని తెలుగు మనవిలో నరిగిపోయిందా తేలి తెలుగు మాటలతో వ్యక్తరేయ్యవచ్చు ఇలాగే వ్యావహారిక ఇంగ్లీషుని ప్రాతినిధికగా తీసుకొని హిందీ అవసరం కన్నకరం మరయో మొదలైన భాషలలోకూడా తేలికతంబు కయోనయ్యో వచ్చును ఇలాంటివిదానాన్ని అనునంది ఏ నిర్భయ్య దొరగారు వారి పేర్లనీతులు కృషిచేసి ప్రైవేరి ఇంజనీరుని ప్యాపిడ్ భాషల్ని ఎవరంతట వారు పుంభగా నేర్చుకొనేటందుకు పీలు కలిగించారు ఇకక భాషావ్యవహారమునాన అనునంది వాటిని ప్రాతినిధికగా తీసుకొని ఏ ఒకరో ఇల్లో కృషిచేసి కయోనయ్యేన తేలికతంబుగా తీసుకొని ఏ ఒకరో ఇల్లో కృషిచేసి కయోనయ్యేన తేలికతంబుగా రోపించడంవదిగిన వరంబంబు అవకాశం ఉంటుంది గాని అదేమీ ఎల్లప్పుడూ వారెం గొప్పపేరు పొందినవారైనా లోకంలో అన్ని తెలింనవారు అనిగాని ఏ భాషైనా మొదటివదిని దినదినవన యావచ్చు వ్యవహారం అనిగాని అనలేముకదా ఇలా ఇలాంటి కృషి వారు చేసేటని వీరూ వీరు తెలుగుని వాడు ఉడుకొంటే మరొకరలోనం నైతా అను మును ఎక్కడంటి అంతే అదే అను మును ఎక్కడంటి అంతా లేదా దాటెట్లన వల్ల దూరిపెద్దం నంగలికూ అవుతుంది అంతాకొంటా పేర్లవల్ల వల్ల తుల్య ఈ వని తెలుగుంటి అని కొనుమానుంటే ఇది వారి కలిగి పేలారందిదొంగలుంటుంది దొంగవ్యవహారంలో ఉన్న సులభమైన మాటలు వారి పొందివ్యవహారంకే వారికొని మాటలపరిచేయటంక అవకాశం ఎక్కువ ఈ అల్లప్రాయంవల్ల వేసే వ్యవహారం ఇంగ్లీషువారికం నరిమైన తేలితెలుగు వరంది ఏరేటంబుకు పాపా ఏదానా ఈ కృషియని ఎదిరింబం కవలంబం జేరికానేమూని అలోంది మరీ వీరులు ముందకునెప్పేసానా లాని మొదటివాడు ఇవేమీ అలోందివకుండానే తెలింది మునుకు మాటలా అని వీరో ఎవరైనా నేరొకరం రేయ్యవచ్చు అలాంటివారికి ఒక్కొక్క మనవి లోకవ్యవహారంలో ఉన్న తెలుగు వాకే తెలుగునవే

అ

కీ మై ర

గర్వంతో నే నీ వదిలి ఉడిగిరెట్టే కేవలం "తల్లిపూత కిదిగో పొయి నే తల్లివన" అని అందుననే అభిప్రాయంతో మొదల పెట్టాను నేను ముందువలన మాటలకంటే ఎక్కువ వాడుకలో ఉన్నది, ఎక్కువ ప్రయోజనకరమైనదనీ, వీటికంటే ఎక్కువ సులభమైనది ఎన్నోనా మునిస్తే వాటిని క్లగ్గత అడగండి తలమీద ఉంచుకొంటాను నేను ఇప్పుడు చేసేదక్కడ తేలితెలుగుని పొందిన దంలో మొదటిపెట్ట అనే అనుకొంటున్నాను ఈ సందర్భంలో వడువకుండు ఒక పంక్తి చెప్పారనిపించి వ్యావహారిక ఇంగ్లీషు మాటల్ని అగ్నేవదో రూపుకీర్తి దీప్తింపకుమనకు అగ్నేవదో కలాపరవీరవారు ముందగా ఇంగ్లీషుని నేర్చుకొనేటందుకు రెండు వేల మాటల్ని నూచించారు దానివల్ల ఇం. సుభాషిని బోధించడం నేర్చుకొనడం చాలామట్టకి తేలిందని అది మొదటిపెట్ట తరువాత అగ్నేవదో పిరివ 860 మాటలూ, అని పొందిన ప్రయోజనమూ రెండుపెట్ట అందుతే మరీ అల్ప శాంయానకమాలికా తేలితెలుగుని పొన్నది తీర్పుకంటే పండిత పాదులందుంటుంది అవరా ఇప్పుడంటి కొడుకున్నాను

కేవలం వరానల్ల తేలితెలుగు విజ్ఞానం లోకంలో వ్యాపం వడు నే భావనానూతా కేవలం గొప్పదనంల్ని నేర్చుకొనడంవల్ల మాత్రమే ఎవరికీ స్వంతం అయిపోతకదా! గ్రటితో వ్యాకరణాన్ని ఉపయోగించి వాళ్ళొచ్చి తయారయేయారి అప్పుడే అని అర్థము కలవై చొత్తిగ ప్రయోజనకరమవుతాయ అందుచేత తేలితెలుగు మాటల్ని ప్రయోగించేటందుకు వ్యాకరణం కావారి ఎలకలు గోరింది కొట్టేనేయకుండా కావూకొనేటందుకు కావూలం పెంచుకొన్న సవ్యాసలాగునది తేలితెలుగు పది అయి భాష తీర్చి తేలితెలుగుని తయారుచేసినట్లే అనలు వ్యాకరణాన్నికూడా ఉడి వడబోప చాలాకొద్ది కనీసం వ్యాకరణాన్ని దిట్టాలూనంలో ఇయ్యాం ఈ రెండింటికీ పొందు తేలితెలుగుని ఎవరుచేసేవారు తమంతలామనే నేర్చుకొనేటందుకు ఏయగా దొమ్మల వాకవత్త ప్రకారం కావాలి. ఆ దొమ్మలవాకం పూర్తిగా వడుపుకొని అగిపోయినపుడే కొత్త వారికి కొత్తగావచ్చిన తా. అత్తగారిం దింపడు అది ఎంక కర్తవగా నమ్మదో అంక కర్తవగా వెంటనే తాగిపోతుంది అది మనమీ పట్టాంతు లాగా పొరవడంలేదు అందుచేనం వత్త గాని కావారి పొడిందే పొరవ పొరవక దాటే అప్పుడు కదివన వారాన్నే తిరిగి తిరిగి తదివేటందుకు ఎవరికీ ఉత్సాహంఉండదు అందుచేత వాకవత్త ప్రకం తదివేయూనే వడుపుకొనేటందుకు ఎన్నో తేలితెలుగు వున్నకాయంవారి ఎవరైనా ఏదైనా వత్త ప్రకం కదలాలంటే ముందు వారికి అందుకో విషయం గునించారితకదా! అందుచేత తేలితెలుగులో ఏవో పదివత్త ప్రకం అని అందరికీ నవ్వుకోవచ్చు అలాకావూతా చాలా వత్త ప్రకాంతో అందుకో

ఏప్రిల్ 1953

కొన్నిచాలా ఎవరువడితే వారికి వచ్చేది ఉండేటందుకు అవకాశం ఎక్కువ అలా ఒక ఏడాదిపాటు తడుపుకొనేటందుకు తగిమ్మి తేలితెలుగు వత్త ప్రకాయంతే తేలితెలుగుని నేర్చుకొన్నవారు వారిని వడుపుకొని ఇక ఎప్పుడీ తెలుగు మందిపోతుండా ఉంటాను అంతేకాకుండా వారి తెలుగువిజ్ఞానం అలాకావరె అలాకా క్రమం గా అధిష్టాధిపత్యం ఉంటుంది ఈ సందర్భంలో వ్యావహారిక ఇంగ్లీషులో ఏమిటోకొ చెప్పడంయోగిస్తాను ఆందుకే కథలూ, నాటకాలూ చెప్పిచూపండి మొత్తం వలెనైనాను వున్న ప్రకారం తయారై ఉన్నాయి ఒక్కొక్కప్పుడు అంతే ఇవే ఇవనం మాటలు ఉంటాయని అందగానేర్చాను అప్పుడు ఎలక వున్నారలో మొత్తం వదిలించు మాటలు చాలా అన్నీ నేనుచేసి మాటలు రావు 860 మాటలే తిరిగి తిరిగి వాడవ్తాను అందుచేత వ్యావహారిక ఇంగ్లీషులో నెలకొచ్చినా తదివేయివడితే ఒక్కొక్క వ్యావహారిక ఇంగ్లీషుమాదిరి 1,000,000 లుంటే 1170 పాల్కు నగలునే తడుపుతాము అంశాలే అది మన మనసుకి చాలా పొచ్చుబోయింది మరి వనండు

తెలుగుల వ్యావహారికం తెనుగుపిరి ఇతరులు రెండిన కి నే అవకాశం కల్పించాలంటే తేలితెలుగు పదాలు, తేలితెలుగు వ్యాకరణము తేలితెలుగు వాకము తేలితెలుగులో వున్నకాలా వున్నందారి ఇది నేటి తెలుగుభాషముకొక అవసరా ల్లో ముఖ్యమైంది

తెలుగువారు కావాలి తెలుగు నేర్చుకొనే అవకాశం కలిగవడం యిత్యమైన అవసరమే కాని అంకకంటే తెలుగు వ్రాయడం కదవడం ఏమిరాని తెలుగువారు ఎవరలో ఉన్నారో అలాంటి వారికి వడుపు సులభంగా వచ్చే అవకాశాలు కల్పించడం తేలితెలుగు వున్నకోసమూ, వ్యాకరణోసమూ చేయవలసిన కృషికంటే ముందు తెయ్యాలి అని ఏదో ఎవరైనా అవచ్చు అది నేను చాచిన అక్కడే కూడా తేలితెలుగు వత్త ప్రకారం సహాయకురాయి అదిరాగో చెప్పేముందు వ్రాసేకంటే నేర్చుకొనుండానే పెరిగి పెద్దలైనవారిని విద్యామంతుల్ని చేయడానికి పూర్వం జరిగిన, నేను జరుగుతున్న ప్రయత్నాలను గురించి తెలియజేస్తాను అంతలాగే తేలితెలుగు వయసు మీరినవారిలో విద్యావ్యాప్తికి ఎలా సాధ్యమవుతుందో వివరిస్తాను

లోకంలో ఏదో ఒక భాషైనా కదవడం వ్రాయడం రాని వారి చాలామంది ఉన్నారు అలాంటివారు మన దేశంలో మాటికి 18 6 మంది అనీ, మనదాష్ట్రంలో 18 మంది అనీ తెక్కులేంది ఈసంగతి చాలా విరాళకరమైనదనీ, దాన్ని తొలగించాలంటే అంతా జన్మకొంటారు ప్రాంక్ ఏ లా లాక్ దొంగలు లోకంలో ఎక్కువగా ఏదో ఒక భాషైనా కదవడం వ్రాయడం రానివారు ఉంక

కుడకనే వట్లవారి కృప చేస్తున్నారని అయిన ఊహ అంశమే
వట్టి అన్ని దేశాలవారికి అయిన దేశభావనను సులభంగా అతి కత్తున
కాంక్షతో దోహదించేటట్లుగా గురించి వలసగా ఇచ్చేరు. ఒక్క
అంతరాయం తెలియని అరవవారికి అరవవారి అయిన వారలలో
దోహదవచ్చునని అయిన సూచించారు. అయిన సూచించిన విధానాన్ని
అనుసరించి వెంగం అనేవారు 1938 లో బి. జి. ఆర్.
సాహెబ్, ఎ. జి. వింగలం అనేవారు ఎంతోమంది భద్రతను
వాయనా తెలియని అరవవారిని వివాహంతులగా చేశారు

ఇక తెలుగుదేశంలో తెలుగువారు మాట్టి మూడుమంది
వివాహంతుల కావాలని కమ్మరి కమ్మరి మంగలి మాదిగా
అనే తేజావీకుల అందరికీ కనీసం భద్రతను వ్రాయనూ బాగా
రావాలని గాడిదగల పాదసర్వోత్తమ రాష్ట్రాలు వట్టువంతో వది
చేస్తున్నారని అప్పటి తెలుగుదేశం భాగస్వామివరే తెలుగువారు
తెలివీరితల కలవరై మతంగా జీవించరనిగతానందం సందేహం
ఏమిలేకుండా వచ్చుచున్న ఆధునిక కర్గలీలందు పాదసర్వోత్తమ
రాష్ట్రాల ముప్పులు పట్టగా ఉయ్యారా వై ప్రధానంగా ఏర్పాటు
చేస్తున్నారని భద్రతనివారివారి సులభంగా భద్రత చేస్తుంటుంది
ఒక విధానాన్ని పిచ్చి పిచ్చి వయసుమీసవారికి భద్రతచేస్తే దేశ
తలం తెలియదో తెలియని ఇచ్చునారు

మొత్తంమీద వ్రాయక భద్రతను రాని తెలుగువారికి గిరి
రోజులో తెలుగుని దోహదించేటట్లు ఎర్రెంది ఆ రోజున విధానాన్ని
గురించి భద్రతనివారి వయసుమీసవారి మనసు ఏమే వది
తున్నో ఎలా ఉంటుందో అది కనిపిస్తే ఎలా రయిణగా వయసుమీ
కనీవ బంకంబోకే మే ఎలా భద్రత చేస్తారో భాగస్వామి పిచ్చి
రాష్ట్రాల వివిధంగా ఈ విషయాలు గురించి అయిన వచ్చు
కాదు వ్రాయగా ఈ విషయాలు కొంచెం విషయాంశరంగా కచ్చిం
దినా బాకీగా చెప్పివలసినట్లుగా, ఆవి తెలుగువారు తెలుగు
దేశ వ్యాపారవేలించుకు కృప చేస్తున్నవారు అందరూ బాగా
భద్రతను తెలుసుకోవలసిందే

భద్రతను చేయించు భద్రతవారికి భద్రతను వారికి ఉంటుంది
ఎంక ఎక్కువగా అన్నా వారిని మనసు ముందు పిచ్చి వెనక్కి
రానిగంటులు అందుకే సామర్థ్యంగా వారి కోరిక అలా వారి
మనసులోనే అలాగిపోతుంది ఈ పిచ్చి సామం వారు ఎవరైనా
కాదు దిన్న పిచ్చివారివారిగా ఆ అంశ భద్రతను వారి మాట్లాడేమో
నని ముంక వెనకాడుతారు అందుకేనే వారు "వారి గుడిదేశి"
అని గుడిదేశి వచ్చుకోవాలి వచ్చేయాలని ఇష్టపడతారు
అందుకే వారి వివాహం అంతలా చేయాలని ఏర్పాటు
చెప్పినట్లు వారిగా మరో కొంద్రులందరి దోహదించి ఉంటుంది
వారికి అంతలా గుర్తించుకోవని చెప్పలేదా మనవిలాగున

భద్రతను వచ్చిందేలా తెలుసుకోవలసిన అంశానుండా
వయసుమీసవారు రాంక కచ్చం కుదిరి భద్రతను వంకం మొదల
పెట్టానే ఎంకవారివరగా ముఖం వాస్తూ భద్రతను కత్తి
గరిగి అంక వదిలినా భద్రతనుంటుంది ఈ ప్రయోజనాన్ని
సాధించేటందుకు వారివర్తమాన భద్రత రాష్ట్రాలలో రావాలి దోహదా
కుడా మన దేశభావన దోహదించుకు ముందు వచ్చునది వారి
గుడిదేశాంక క్రమంగా చేర్చుకోవాలి కొంచెం వచ్చునది అయిన
చెప్పితే మందిగది వివరంగా ఈవిధానం ప్రభావం తెలుగులో
ముందుగా "ర" అనే అక్షరాన్ని వారి గుడిదేశాన్ని చేర్చుకున్నా
అనిగంటంకం చేర్చుకం మొదలపెట్టామో లేదో వెంటనే చేర్చుకోనే
వారికి "రా, రా!" అనే మాటలకు భద్రతను వ్రాయ
కమా వచ్చాడు కర్కాక "మ" అనే అక్షరాన్ని వారి గుడిదేశాన్ని
చేర్చుకోనే "రా" మామ మర రామా మామా రామి" అనే
తెలిసిన మాటలు, "రా" మామ, రా రామా మా రామి, మా
వామ రా రా మారామా మారామామమ, మొదలైన దిన్న
కచ్చం ముక్కల భద్రతను వ్రాయకమా తెలుసుకుని దీంతో
ఎంక అక్షరాలు రానివచ్చినై "రెంకవచ్చురా" వచ్చాడు, అంకవచ్చి
రెన్నో వచ్చాడు" అనే రైకం కరిగి ఉత్సాహంతో వట్టువట్టి
వారివ అక్షరాన్ని చేర్చుకోవలసిందే భద్రతను వెళ్ళిన
కొద్దీ అతని ఉత్సాహం పెట్టుకుందేగాని కచ్చం క్రమంగా
వాటలు పాటలు, మాటలు ఇవి అవి అనే తేజావీకుల అయిన
బిని ఆకమ భద్రతగుగుతారు అక్షరభావనలే భద్రతనుమీస
వారికి ఎక్కడో భావం రాగిఉన్నావలసి భద్రతను వారికి చేర్చు
గొద్దీ వారికి వారికి తెలిసేలా చేస్తే వారు సాధించలేదని ఏమీ
ఉండకదా! అంకవేయించుకురా భద్రత కచ్చం తెలియక
ఇకర కోరిమాకలాగే కామకలా నమోద్రం రాబలేమి వెనుకా
దని బాధిలో ముగిశున్న దిన్నరాని అతని కత్తి కాంక్షం
తుంది అతనికి తెలిసేలా మాటలతో ఉది రెన్నుగొట్టిన కలా
వులగా కచ్చం వార్తసాధనకి మనోరైకం ముఖాభవనమని కావ
నే క్రమం అందరినూగా ఉన్నావచ్చు దేశాని

వయసుమీసవారికి భద్రతను వ్రాయనూ చేర్చించేటందుకు
ఏర్పాటుచేసిన విధానంలో ఈ విషయాన్నింటి గుడిదేశాన్ని
తెలుగు అంకవారివారి గిరి రోజులో చేర్చేటందుకు దిన్న
వట్టువట్టి తెలుగు వారివచ్చి వచ్చి దోహదించే సులభతను మామం
ండా భాగా వారివర్తమాన భద్రతను వచ్చునది ప్రకటించి
వారు వారు వచ్చిపాటులు, పచ్చాడు ఈ వయసుమీస
చేసిన కచ్చం ఎంక మెచ్చుకోగలగి వారి కచ్చంవచ్చి తెలుగు
దేశంలో భద్రతనివారికి ముఖంగా భద్రతచేస్తారనే ఉద్యమం
వారికి తెలిసేలా వివాహం ఉంది

ఏదేని విద్యావేంప్రాంకాక పిరిమి వరంకామూ, ఒక పూజాంబేచ్చి వంటిదామూ, ఒక భజనమేళమూ, ఒక పాటకంకెట్టి జట్టా వోవ్వనకు వరుసాడుకోవారి అప్పుడే వీరి కోరాంపాటు వరంతుండా జాకర జరిపినట్లు విద్యావ్రంధలోకదూపున్న జరిపి అక్షరాని రానివరంబికి భద్రపుకోవడం వ్రాయడం వచ్చేలా చెయ్యవచ్చు ఇలాంటి కృషి వల్ల వగవగం రదవడం వ్రాయడం వచ్చినవారు ఎక్కువవుతారు పిరిమి అంటాగాని కనిపెట్టి ఉండటం పొరవ్వనివమని కాదు వారి కాళ్ళ మీద వాడే నిలబడటం చేయాలి అందుకోసం వారు వారికి వచ్చిన అక్షరాని నాలుగూ చురిదిపోతుండా నిలబెట్టుకొనే అవకాశం కలిగిందారి భద్రవివ వావకావే భద్రవడంలో ఎవరికీ ఉత్సాహం ఉండదు భద్రమతుంటూ అక్షరాన్ని కూతురుతుంటూ రచిన వారు పట్టెట్టుగాని వవన రావాయాట్టుగాని వవంట్టుగాని భద్రవలేరు అందుచేత వాటికోసం ప్రత్యేకంగా తయారు అయిన పుస్తకాలు కావాలి మరొకమాట వారికి కాక మాంపపు ముక్కు వాటిని, కుండేలు అనే చిన్న పిల్లలు కథలు వదిలిరాపు వారికి విషయము ముఖ్యమై కావ మంథంగా ఉన్న పుస్తకాలు కావాలి అలాంటి పుస్తకాలు తెలుగులో ఇప్పుడు ప్రదియాలైతే ఉన్నాయి అవికూడా హరివర్షోర్ధ్వరాపుగాయ మొదలైనవారి కృషివల్లనే తయారై ప్రకటించబడ్డాయి కాని అవికావంపిన పుస్తకావంబ్య ముందు వమట్రంలో కాక తెల్లవంటినే అవారి అరవంలోకూడా ప్రితిగతులు ఇలానే ఉన్నాయి ఈపిరి వారి విరాకరము కొత్తగా అక్షరాని నేర్చుకొన్నవారికి భద్రపుకొనేటందుకు కావంపినవచ్చి చిన్న చిన్న పుస్తకాలు లేకపోవడమే విద్యావ్రంధం తోడుగా పాగకటోవ రానికి ముఖ్యకారణమని నానవచ్చును ఈ సందర్భంలో నా అనుభవం ఒకటి చెప్పవలసివచ్చును నా ఎదుకలో ఒక వయసు వచ్చినవారు భద్రపుకొనేటో కొందరి వట్టుటూ భద్రవేవారు తయారయారు వారికి భద్రపుకొనేటందుకు అందుకాబుడలో ఉన్న పది పుస్తకాలు వరదనగా ఇచ్చాము వారవచ్చి రెండుమాటలు వాల్లో భద్రవేకాదు తర్వాత వారికి భద్రపుకొనేటందుకు ఇద్దాయంకే మరో పుస్తకం లేదు కొందరి చిన్న అచ్చుఅక్షరాని నాలుగు ఐదు బ్లాసుల పిల్లలు భద్రపుకొనే పుస్తకాలు ఇచ్చి యాచాము అవి వారి మునుపే ఎక్కువైతే అందుచేత వారిపది పొంది పాతరా వారి వర్తలానే అచ్చుట అయింది అంతటిలో వారు క్రమంగా రావడం మానుకోసాగారు నా అనుభవాన్నింటి క్రమణ భద్రపుకొనేటందుకు పాచున్నగా నమం అవకొనేటంత చెనుకాదుకావని, వారు ప్రవరోజా ఏడో కామేడం ఏర్పాటుచేస్తేగిది రాదనిగాని అనిపిం

దకు వావకాదు, అక్షరమాలా అక్షరాని వచ్చినవర్తలాక భద్రపుకొన రానికి తగినవచ్చి పుస్తకాలు భద్రపువన్న వెంటనే కాకపోతే ముందు మొదలై వా ఏడో ప్రయోజనము ఉంటేలాదు చురి పెదవారి వంగతి వదిలివేడినా ముప్పటి ఏళ్ళలోపువారు భద్రపుకొనేటందుకు ఉత్సాహంగా ముందుకువచ్చారు తెలుగులో వావకాలా, అక్షరమాలా వది చిన్న పుస్తకాలు ఉన్నాయి ఇంకా మరెన్ని పుస్తకాలు ఉండాలి అవి ఏవట్రంతో ఉండాలి చెప్పి తర్వాత భద్రవమాలా నేర్చుకొన్నవారికి విద్యవల్ల పుస్తకావంబం కలిగింక రానికి పింపుకుంటో సూదిస్తాను

వ్రాయమా భద్రమతూ తెలివవారి ఉపయోగంకోసం కనిపించువంకం పుస్తకాలైతా తయారుకావాలి వా ఇల్లిప్రాంతం అప్పుడే పెదలై నావలే తననే వచ్చిన విషయాలమీద ఏమో కొన్ని పుస్తకాలవైతా వాటిలోమంది ఏడుకోగలుగుతారు పెదలు కూర్చొని ఆలోచించి మనదేశంలో పెద్దలై మనాటికి ఏమీ విషయాల గురించి తెలుసుకోవాలి ఉంటుంది వారికి ఏమీ విషయాలు తెలియడం అవసరం అవి విషయాలను అప్పించి వేర్చి ఒక వట్టికా తయారుచేసి అందులో ఐదువందలో అంతకంత ఎక్కువో పుస్తకాన్ని తయారుచేయస్తే కొత్తగా అక్షరాని నేర్చుకొన్నవారికి ఒక ఏర్పాటుటా భద్రమతుంటూ భద్రపుకొనేటందుకు కావంపినవచ్చి పుస్తకాంటాదు అతర్వాత వా లేపు ప్రకటించి భద్రదా భద్రవ గదుగుతారు బాతే మనకు కావంపిన చిన్న పుస్తకాలు ఎలా ఉందారి అవి పుస్తకాలన్న పేరేగాని అయో విషయాలమీద ఇష్టా గోష్టి కలుపులాగుండాని రంగురంగుంది రాకపోయినా అందమైన బొమ్మలుండాలి అట్టుమీద పేరుటోపి పెదలైతా పుస్తకాన్ని కొరవం బొమ్మలవి హుళగానే పుస్తకం భద్రవారిపించాలి దాన్ని భద్రవం మొదలపెట్టగానే వారికి అది చదివితా భద్రవారి అతర్వాత అవిషయాన్ని గురించే చురికొంత నేర్చుకోవాలి కోరికలు కలిగి ఇలాంటి పుస్తకం అవసరంపి రీతిపట్టంబోంది పుస్తకాలంటం వారు గుర్తించి హిందీలో వచ్చానాని విషయాలమీద పుస్తకాని రచించి వంపించవంపించి విద్యావంతుల్ని కొరవం వాటిలో మంచి పుస్తకానికి ఒక్కొక్కరానికి మరో రెండు వూర్లో యాచాయతూ ఐవహావము ఇస్తామన్నాని మరలాను ప్రతి త్వందా విద్యాకాశాలూ ఈ విషయాన్ని గురించి శ్రద్ధతోపకే వడం మొదలపెట్టింది అందుచేత కొద్దిరాంలో ఈ రోవం పూర్తి అవుతుందని విద్యావ్రంధరానికి ముఖ్యమైన అక్షరం కొంగి పోతుందని అనివవచ్చు

కోటి విద్యులు కూడికొరకదా. అందుచేత నేను అక్షరా
లైతా తెలియకుండా ఉన్నవారికి భద్రమూ వ్రాయుమూ తెలుసు
కొంటే వచ్చే ఎక్కువ లాభం ఏముంది వారికి ఏమి ప్రయోజనం
కలిగించవచ్చు అని కొంచెం ఆలోచిస్తూ దండ్రుడిని చూస్తేకదా
వముద్రం పొంగుతుంది అలాగే విద్యావంతు లవడంవల్ల ఏదో
ఒకటి పొందినగదనికాదు అనే అలోచన అవకాశాన్ని కల్పిస్తేనది
విద్యాప్రదారం అవ్వకు తుందివడకతో కాకుండా కదము
కొక్కుతూ చదిగి కత్తే గుర్రపువడకతో పొగిపోతుంది

చువ విద్యాభావారు ఎదిమిదిన వ్రాసు చరిత్రకి అదా చుగా.
దివ్వా పెద్దా అనే తేదారేకుండా విద్య నేర్చుకొన్నవారందరూ వెళ్ల
వచ్చువచ్చారు అందుచేత కొంచెం వయసు మీరినవారికి కొంతవరకు
అవకాశం కలిగింది ఇంక విద్యావిద్యారంభించారు చూడూ మెట్రిక్యు
లేషన్ చరిత్రకి అందరూ వెళ్ళవచ్చునని అంటేనది అంతేకాకుండా
ఇంగ్లీషుభాషని వుర్తిగా చదిలిమే చువ రేకలాషలో ఆ చరిత్రకు

చదివితే ఎంతోమంది నేను భద్రమూ అక్షరామూ చూచుకొని
గేళ్ళలో బాగా విద్యావంతులవడం జరుగుతుంది దీనికి కొనసాగిన
అవకాశాలు కల్పించమని అందరూ విద్యావిద్యారంభించానని
కోరడం కలిగివని అది నా చువని

తెలుగు భాషలో ఏదిరాన్నిబట్టి చూసినా చందలాది చిన్న
చిన్న వు ప్రకారం అవవవమని తేలింది వాటిలో వాస్తే భాష దాదా
సులభమైంది రోరటిలో ఉండార ఇది వేరే ఎవ్వరూ వొక్కివెచ్చ
వక్కరలేదుకదా. తేలితెలుగు రోరటిని మించిన సులభమైన రోరటి
కనువించడం అందుచేత తేలితెలుగులో విషయ ప్రదానమైన చంద
లాది వు ప్రకారం కయ్యారై తేలింది తెలుగువారిలో పెద్దర్ని పిళ్ళర్ని
తువదికి ఖాసుకోమని కోరుతున్నాను ఒకే పెళ్ళికో రెండు పిళ్ళర్ని
కొట్టివట్టవుతుంది తెలుగు లాదివారికి సులభంగా తెలుగు నేర్చుకొనే
టుందుకు అవకాశం కల్పించవట్టవుతుంది తెలుగు భాషకి సేవచేసి
వట్టవుతుంది

— ౧౦౦ —

ఘనతపలననే అగ్రస్థానం

స్వీట్స్

పిల్లలకు
ఇవందే
మహాప్రీతి

ఎం.పి.పి. ఇండస్ట్రీస్ మద్రాసు-21

దీర్ఘ వర్ణి

“ సమీక్ష ”

అపై దీపావళికాంత రాత్రి ఎనిమిది గంటల
 అనెడునకు వందనంబందంక అంబరదా
 పూర్వమునకే బంగారమున కాంచుకొన్న
 ఆ పెద్ద బంగారకాంతా, నాకొక్కొక్క
 వదనపున లేచి ఆ పెద్ద బంగార అంతా
 ఎదుర్కొని దీపాంతా మెతుకెదేలించి
 దీపముల ఎప్పుడో పట్టి పువ్వులు విరిచి
 తోచి వట్టువట్టువట్టు వరుగుని ఆలోచి
 ప్రాంతం నీక అమె వయసు చాలా సవర
 చేర్చుకొంటాను అక్కడక్కడా తెల్లబడిన
 కాళ్ళూ, ముతకబడిన ముఖమో అమె
 పట్టుచున్నది అందమునవరది వచ్చును
 తీసికొని ఎంచుకొ కనబడరా అందిరి
 పువ్వులను వలీ దుర్బురగా వుండిరి ఆ
 రోజూ మళ్ళీ రాజా ఆరోజూ కడయము
 టూరిన ఆవేదనతో మార్గదర్శిని వనరి
 పువ్వులలో రెండు చేతి వీల్చి నిండుపు
 వట్టు నిండుపున బల్లెలు వచ్చిరి
 వచ్చుచిరి ఆరోజునకే వనెడు దీపము
 ఆరోజునకే కనబడినది భయమే ఎవరికీ
 ఇచ్చెను, దుర్బుర ఎవరూ ఆర్తంబెనుకో
 వేసి తరలె అది

దిష్టమృదు అమ్మ! నాన్న! తనంతే
జెప్పలేనంత ముద్దు "దిల్లే" అని నాన్న
ఎంతో అపొయంగా నిద్రలేవారు అమ్మ!
తనకి దిష్టమృతి పెళ్ళియోని వల్లదల
నాన్న తమకుమారు ప్రోత్సాహిచ్చారు
అవ్వనానికీ, గారానికీ తోడు అందరూ
తమందకైవది ఆనెవారు రోజులో చాలా
సేపు అదం ముందరే గడిపేది

ఆ సంఘటన బడిగి యారవయ్యేళ్ళవుతుంది కానుతో తనకి మొదట వదిలయి మయింది తెల్లలో మొదట అకచ్చి చూసి

సమీప చాచు తవ జీవితంలో చాలా లాగాం
అర్థమయిపోతుంటాడని, అతనితోసం తమ
బాంధవ్యముందే అనుకోలేదు అతను
ఎక్కువ ఆంధ్రాడు కాదు సంపన్నుడంత
కంటెరాను ఒక కాదు కొంచెం కంటి
సమస్తాను ఎక్కువ వర్తిచూస్తానని ఆ
చివరం తెలుసుకోవటం కష్టం ఎవరి
కోసం ఎక్కువ మాట్లాడు అతిగా
కలవరు

అతనితో కనంక అక్కడ కనమింక
 కం దిగా అక్కడకర్తయిన వినుమే
 కని దానుమీ కర్తయ్యుండుని ఏమి
 అన్నా నాదా తెల్లదోరు కనిమి
 ప్కొనింపవచ్చునను నాదా కన అలివి
 దా కచ్చువరానిమి తెండునది మేమి
 కని కన కేళాది బంధువులు యుక్తి
 మీద వేరేమనవు అప్పుడు దాను
 వల్లదప్పుది వినుమలో తేల్చిపెచ్చాడు
 అందరి వింకకగా లేది అప్పుడొక
 కనమున వేదోలే మేల్పచ్చాడు మనమి కంకర
 దాను దాని మీకలోకాని కనవచ్చును
 మరదిలేకాని ప్రయత్నించింకో, నాకేమి
 విది లేదగా తెల్చింది ఏమికలో దాను
 కనిక కనిక వరుడు రాదిని వేర్చియిం
 కుంకో అనాదోని కన అక్కో కాం
 అప్పుది లేకోయింది అకచ్చి కన కుం
 ప్రంబంబుది కౌగిలింబిదోనిది విద
 యింబునకుమి మనకలం మింది అకచ్చి
 గుంబింబి అనాదోని

కాబట్టిలో చదువుకున్న తనకి అనేక మంది స్నేహితులుండేవారు వాళ్ళవరిలో చూడని ఒక ప్రత్యేకత దామలో కనుపించింది తన అందాన్ని పొగిడి, పాగీంకు

వినిపి తన బిక్కరాష్ట్ర అనుభవించాది
ఎంతమంది ప్రయత్నించా? మొదట్లో
రాను ఉపమీర్ వివిధమైన క్రమ చూప
లేకు తమగూతా అతనివల్ల నిర్వహణ
చూపించి పోయింది. కానీ అతని
మాటలు చేస్తున్న నవవది తననెంతో
అభిరుచి అతనిమీద గౌరవాభిమానం
ఉన్నవారూ

దాను యాదోని రావణుని అమ్మకీ,
 నాన్నకీ యిద్దరు లేదు వెంగమామనామకీ
 నాన్ను పైకి పిలి అవతరణ అమ్మనకును
 కరుణ దామిపుకొనేది అమ్మయిన అమ్మమ్మ
 దండలదోరినద జవకట్టి పోన చేసేవారు
 దాని పాల్గొరికి తనపన్నువారు అమ్మనెవరో
 లేదు పాల్గొరికి తనకే గిడ్డిదా తెలుసుకో
 దానికి ఎక్కువ కాలం వట్టలేదు అమ్మమ్మ
 దొంగగంపంగా కలుసుకోవకునేది తన
 నుంపింపుకొని విదర్భక్షణను వదిలి
 విడిచిలే వచ్చి అమ్మవారు మాకీ మురుదు
 కునేవారు 'అతిథులు అమ్మమ్మి' రేపేదినం
 కునేవారు 'తన కవదిలో' ఏరో ముదిరకనం
 కునేదివిడిచి

దామ చు దగ్గ కరగతి కుంబించును
అప్పు నాన్న కవకచ్చి కనిప పరులుగా
నమ్మకోరబీపదానికి వెలుగు కారమునకి
అకమిందు వనకి హోటా అప్పుచువచ్చిం
దని వాని పంపించాడు వెతకుల ప్రారం
భించాడు. గెతెతెద అనపట్టు పేపత్త
కొడుకులు దామతో బోటికొచ్చారు నాని
దామ అచ్చివచ్చిపోతాడు కను కచ్చిందుకు
అనిగోరి దామ పాపాన్యమనపాదనకి పను
అంతపుకు కగడపి. వాన్ని వాక్కిచ్చెచ్చారు.

అల్లు; అతని పాంప్రదాయం మందిరికాకది ఎంతమంది నాన్న మనసు విరిచారో

నిజంగా దాసుకికూడా కనమీద ప్రేమ వుందా? లేదా? అయితే ప్రేమంకే ఏమిటి? అందరినీ ఎదిరించి వివాహం చేసుకుంటే దాసు కనవి ముగిసేశాడా? లేదా? అని రోజూ కనను చూడకదేదీ ఎన్ని అనుమానాలుంటేనే అతని దిగువవ్యయ ముఖం చూడగానే కన ఆలోచనలన్నీ మూయి ముచేడి అతనిలో వున్న రోజుకొనాన్ని, కాంతవర్షరాన్ని, ప్రళయకనీ వంతు కోలాది ఊరిలవరేడి అతనికోపున్న కొద్దిపే నల్లపూ కన గర్వం, ఖడ్గ అంతరించి, ఏదో కొత్త వెలుగు, కాంతి మనసుని అర్థమవుతుంటే కన ఈ జీవితంలోకొన్ని గొప్పంతకన్న విషయం దాసుయొక్క వివిక్రమయన పైపాపే!

అది వానకాంక్ష వానరవంతుల కల్లుగా, వికల్పంగావుండి దానా మిద నూరున్నదనువుతుంటుంది దాన్నువర్షాన్ని అనేక అతని ముఖంపై కనకీ భయ ప్రేమింది ఎన్నడూ దాసు అంత విధంగాగా కనమదిలేరేదీ నవ్వుతూ, అమానుకంగా అతని కళ్ళని వివారం కన్నువన్ను దాసు అలా వెన్నెప విషయంలో కనమోహం అనర్థం కనమింపలేదే మృదయం వున్న వారు దాసు; కనవగ్గిరి ఎంతయిన అంద ముతాళాడు; అతని కల్లి, ప్రేమకేరది చేసుకోవండి తొందరపెన్నున్నది అటు కల్లి ముతాళాడని, అమెను వోప్పించలేక, యిలా కనకీ నమోదానం వెన్నెప అనవద్యులు దాసు అటువంటి వసిత్తి ఎదుర్కొనవని వస్తుంది కనకీ తెలుసు

దాసు పెళ్ళిపోయినకనకా కనలాగే మార్పు దిలాపేపు అలోపించింది కన కలికంధ్రుల దృష్టిలో దాసు ఎటువంటి వాడో, అతని కల్లికీ కనమవంటిదే ఎన్ని వారం కోర్కెలుగా అక్కన్ని వివాహం చేసుకోవాలనే కోరిక ఎక్కువయింది కాని

దానికి కనివ ప్రోత్సాహాన్ని దాసు ఇవ్వలేక పోయాడు అతనికి కల్లిమీద ఆపార్య మయన భక్తిపైయిచ్చాయి అమె మనసుని దాద్రాపితం అతని కిష్టలేరే అది మూడా కాళ్ళగంపే కనకోననం ఆ పెళ్ళి మూతుంటామన్నాడు విడిగా పెళ్ళి తీసి ప్రియ మారితేమేమిటందాం రమ్మన్నాడు కనకీ దైర్యం లేకపోయింది కన విరిచిది కనమీద సంపూర్ణాభావ పెట్టుకున్న కల్లి తండ్రిన్ని ఎదిరించడానికి కనకీ దైర్యం దాలలేదు

వారం రోజులెండి తాపిదేవికాన్ని గురించి దాల్చిబిగ్గ అలోపించింది ఆ విషయం అలోపించినకొద్దీ కన దైర్యం వల్లదం ఆలోపించిపోయాడు అర్థమవుతుంటే మరదిపోయి, మనసు మార్పుకోవాలని తుది నిర్ణయం చేసుకుంది ఒక పాపామృతయన వ్యక్తికోసం కన కేయిద రంకకాళ; తలోకంలో ఎంతమంది, ఎంతమందిని మరదిపోవకంటే; అరునెలల యాడ కుండావుంటే అదే అంపాటయిపోతుంది అనిఅమతుంటి పుత్రరంధ్రాడా కన మనసు లోనిది తెలియలేమింది అనిది కల్లికోసం కన ప్రేమని కాళ్ళగం చేస్తోందని దాసు అపోహవద్దలు నిజంగా అంతకీ దొమ్మకత్తం కనలోవుంటే ఎంత దాగుంటును;

రామమండ్రో దాసు పెళ్ళిగిరింది అందరూ మోడిపోడి మాటలని వంకన్న

వద్దలు దాసుదగ్గరమంది ఒక తీట్లే. స్నేహపూర్వకమయన పుత్రరమావర్షాయి మొగవాళ్ళందరూ ఆలాగే మోసంపేరని అమ్మా అకను పెనవనిదాకానన్నవిషయం కనకీ మొదటి తెలుసుచి నాన్న దూపం దాడు రాని అకనిలోపున్న మందికనం, కనకీ దాసుకీ మనస్స ఎటువంటి ముక్త వంబలంం వున్నదో ఎవరికి అర్థమవుతుంది;

పెళ్ళయినకనకాకనూడా దాసు కనా పుత్రరాలు దాసుకునేవారు వాటిలో ప్రేమకు గాని నష్టవిషయాలకుగాని కామంపేదికాదు అతను రావేవంటి పుత్రరాలు ఎవరూ ద్రావలేదు ఎంత ప్రయత్నించికా అతని మీద మమకారంలేదు ఆలా యింకా ప్రేమింపకపోలేదు దాసు కనకీ తీరింది అవకాశంపేపున్నాని మనసు నీరిచేడి అతను దూరమవుతున్నకొద్దీ జీవితంలో మాదులకుంకా అంతరించిపోతున్నట్లు దిగులులేనేది కన విశిశవంపేరలో అక్కన్ని పోగొట్టుకుంది ఆ విరికవంపేర స్వాస్థ్యం లేకపోలేదు ఒక వ్యక్తినింబిం, అక్కయింకి దూరమవడానికి స్వాస్థ్యం వచ్చుకోలేదు కాని కనకీ జీవితంలో అవంధంపేడి ఎక్కడపుండో అక్కడికి దూరమయి పోయిందని తెలుసుకోవాలి ఎక్కువంకా రోజులు వచ్చలేదు కన పొల్పానుంకా ఎవరకోసం ఎందుకు అవకాశంపేమిచ్చాడు కనకీ తెలియలేదు

కుటుంబ నిర్వహణ (తెలుగు)
Self Tailoring and Cutting Teacher

కొత్త వర్తకిలో కల్లింది కుట్టు పాపములగుడి ప్రతి ద్విపాటి ప్రిలకు
ముఖ్యము 82 నీటిం 88 వంతులగుం పుత్రకము ఆ 12 రోజు అల్లులు ఆ 8

చేరివసుల వర్తక రహస్య బోధింది

50 రూపాయలమంది 500 రూపాయలవరకు వెలకు వంపించింపవచ్చు ఇంకం వచ్చు దిమమలు, పెంట్లు, ఆకర్త పీసాలన్నీ, వస్త్రపెంట్లు, బాప్సన్, వస్త్రమలా, వస్త్రులు, వర్తకు, శిరువత్తులు కర్పారం ఏదా దిమమలు, గిట్టు అయ్యేదిదము రోజు ఏకదినము, కాణంబా, మంబలు, మంబముగా కయారులేయ వర్తకముతో 100 నీటిం గం పెత్త పుత్రకము వెం దు 1.8.0 బోపూఅల్లు 8 ఆలాలు

మహారాజా పుత్రకము 12, అరుదాకంపెండ్లది ఏది, మదరాసు

రెండేళ్ల గడిచాను ఇంట్లో పెళ్లయ్యేవరకు
 చూడే దోచు ఎక్కువయింది, అమ్మ తన
 పెళ్లయ్యయ్యే బంగ పెట్టకుండా తను
 అనుభవమన్న దుబాబ్బి వంచుకోవాలి
 తలకండ్రలు ముందుకువచ్చారు కొందరు
 మన ముఖాన్ని వంచుకోవాలి వెనక్కి-
 తీస్తారు దుబాబ్బివంటి వంచుకోగలరు
 తన రాసుని గొర్రెపై "కుండానాడు"
 అన్నార కొందరేమైనా అమ్మ అర్జంటేను
 కుండాను ఏ వరదా ప్రయత్నించలేదు
 కొద్దిగాయన తరువాత ఇతరులకోసమే
 తన తీరున్నట్లు అనిపించింది

పాఠశాలంగా వివరణమేదీ మన
 స్వర్ణో మాత్రు తెప్పించరాదు తన
 ఓంకారాలతో వచ్చుకుంది పిల్లలదీ శ్రీం
 లక్ష్మణంలాంటిది నాన్న అడిగితే తనకీ
 వోల మాటలాడేరు రాసు కాకపోయిన
 తరువాత మరెవరు తన భర్తయిన ఒకరి
 అనుకుంది వివాహం తన తీరున్నా చుట్ట
 దుర్బరమేనంది తన భర్త ఏ రోజూ
 లేదు రాబి అక్కర్లేయ్యే తనకి యింట్లో
 కంగలేడు పైచెప్పు అడుగుతున్నా రాసు
 భావంవచ్చేవారు

రాసుకి తీ దీ వచ్చిందన్న దాద తన
 మొదట వచ్చులేదు అక్కర్లేయ్యే దాదలాంటిది
 పెళ్లవచ్చును తన ఏదో అప్పుచేసినట్లు
 అనిపించింది చివ్వి-కంపెనీ పెళ్లగడ్డకో

రాసు మంచమీద వరుకుమంటే అతని
 కాళ్ళమీద వది గొల్లవ ఏదనానిపించింది
 రమకోలాలు రాసుకి ఉపభక్తలు చేయాలని
 పించింది రాబి భర్త వళ్ళనే పువ్వులు
 రాసుని తన వివాహంచేసుకుమంటే అతని
 కా దుర్బర వట్టిదాదేమాయని అంతరాత్మ
 హెచ్చించింది అతన్నారగణనా బ్రతికింద
 మని వెయ్యదేవుళ్ళకు మ్రోక్కుకుంది
 "యానా, రోడ్డుమీదకోయేనానని కట్టు
 కుంటావన్నావు చివరికి శయ్యోగం
 వాడికి పేనులేయటంకో బి బ్రతుకు తెల్ల
 లేదే." అని అమ్మ ఎగతాళమేనంది ఇంట్లో
 పుండరా పెళ్ళింపుగా యానా వాళ్ళం
 దరిదీ రంది రాసుగడ్డకి పొరిపోవాలని
 పించింది రాబి అతనికి, తనకీ ఎన్ని
 అటారాణ వస్తాయి

అని దీపావళివారు తండ్రి పోసుకుని
 కొత్త దీర కట్టుకుంది ప్రతిదీ రలు
 పెరుతుంటే, రాసుకి ఎక్కువగా వుందని
 కలుగుచున్నది ఇంట్లో అందరూ వద్ద
 వాటియన్నా, అలాగే కాదు ఎక్కి అప్పటికి
 నియంలేనంది పాంతులం అరుగుంట
 అవుతుంది చిరుంట్టి అపారాయణం వచ్చు
 క్షతో మాత్రమేగలకున్నాయి తన అప్పు
 త్రికి లేరుకునేదివట్టి అలంకారాలు
 పోయింది అప్పుతో రాసుకి ఇవాలోకంకో
 వంతుండు తీసిపోయింది అతని కోలాదాన్ని
 యింటికి మోసుకుపోతున్నా ఎంతో

ప్రశంకంగా అనుభవంగా వుంది ఆ
 ముఖం రమకోలాలు తనకి గొల్లవ ఏదనా
 నిపించింది అతనిచుట్టూ రాసు తన
 విషయమేమయినా అడిగాడేమో, రమని
 కనుక్కుంచామనిపించింది రాబి ఆ వసు
 యంతో తన ఆ ద్రవ్య పూరి చేయగలడు

చిరుంట్టి వచ్చుచుంటే యింటికి
 తిరిగివచ్చింది మంచమీద వరుకుని ఎంత
 పేపు ఏదీంకో తనకి తెలియదు తన
 ప్రాణవరంగా రాసుకున్న వస్తువును ఎవరో
 ప్రాక్కిపోయినట్లు, రోకనుగా పీటలు
 పోయినట్లు తన తిరిగిపోయింది లేకు
 లా అతని బోగొట్టుకుంది. చిదిది
 రైరాన్ని వట్టితుంటే హెచ్చించి కృప
 రైరాదానికి తన కవనాలలేదు కప్పొక
 తనదే; వందగనాడు లాల్లాడి ఏమిమా
 వేరరామని భర్త గొంకేకాదు ఏమిమా
 యానువునుకేమేరా రాసు కేలెంర తన
 క్షయించు తనుచిపోనేవుంది

మొగుడు పెద్ద అవతర పెద్ద బంగళా
 నియంతి యాకలాంటి చక్కగా కనుపిస్తాయి
 రాబి తనదే చెప్పలేని మనోవ్యక్త, అర్థం
 లేని గుణాలు అలాంటి విగలాలు తీవ్రం
 రో ఇప్పుడు తనకి నెలవైపున్న రాసుయింకా
 తన స్వేచ్ఛకుంటుంది కోరిగోలేదు,
 అనుకుంటుంది అతని హస్త, మాటలు, చేష్టలు
 తనకి జ్ఞ పీకవస్తువేవున్నాయి మళ్ళీ వచ్చింది
 దీపావళి; రాసు కోలాదాన్ని పొగుంటుంద
 మదియలు మళ్ళీ వస్తాయి; దీపావళింటే
 తనకి తయో, దిగలు

తేజ దేశాలలో, వివిధప్రదేశాల్లో దీపావళి
 ముందుగా జరుగుతోంది కొత్తలకు కట్టు
 కుని, ప్రజలు వంకో-వంకో అపారాయణ
 కాలమన్నారని పీకకుంటుంది దీపావళి
 వచ్చిందంటే పాక మంగులింట్లో జ్ఞుని
 వచ్చి, దుండు ఒక్కసారి పొంగిమన్నుంది

బ్రహ్మచ్యుట్ (బ్రహ్మచ్యుట్ హేయం)
 చక్కని ముతాన గలది రోజుమొత్తం పెం
 పొందింది మెరుకుడు చల్లగ నుంచును అనేక
 వనమాటలకు సువాస ప్రవృత్తులు మొదలై
 వాటితో తయారుచేయబడినది స్వాగతవివరాలతో
 ప్రాచుర్యము
 దీప్తికావచ్చు;
 చివ్వి ప్లాకేట్ అంద కంటే,
 (పెం. కి చివ్వి ప్లాకేట్) తండ్రియొద్ద, మద్రాసు

గురజాడ అప్పారావు

రచనా రత్న

గురజాడ అప్పారావుగారు విశాఖపట్నంలో పుట్టారు. కాని ఆంధ్రదేశానికికాక చెందిపోయారు. వియోగి శ్రావ్యుడై ఉంటుంటే పుట్టాడు కాని వసు ప్రహలాధారికి చెందిపోయాడు. 1881 వసంబున 30 వ తేదీ అప్పారావు గారు భవిష్యోల్లేఖ కవితనే 1852 వసంబున 30 వ తేదీనవరకు వసు మాతమున వ్యవస్థాను బహువిధముల అమృతారణ మాత్రమే పుంటుంది— యక వాడు యమదాళంకు కయవదలవది అగత్యంలేదు— మూడుకొట్ల తెలుగు గుంజెంలో స్థిరావర మేరగరుడున్నాడు అప్పారావుగారు వక్ర్యరమై వంశభూతం వచ్చుకనుయవ దేశం అయినది 1815 వసంబున 30 వ తేదీన వదిలి కాళ్యణంగా వచ్చి కట్టించి కట్టక యేమి చేయగలడు? తెలుగుదేశపు వేదీమహతా నహించలేది దుర్బలత్వంలో పట్టించికా విజయనగర ప్రభువుల వెంట పిలగించిక్కో యేలేటా రెండు మూడు మాసాలక్కడ పుండించికా, కొక్కాపై కొక్కా కొడుకుల కొలు చేసుకుంది కదా తిన్న పిడికెం తిండిపిహతా హరించుకోలేకపోయిందికదా అమృతరంజితమా అట్లాంటి ప్రంగి వంగి పోయిందికదా ప్రతికియించగా రెండెత్త బోగ్గి వదిలి విశాఖంగా వారుగు యది దీక్షకు అనుకోవలసివచ్చింది కదా, పైపెచ్చి విజయనగర ప్రభువలయం వారవక్ర్యుల వారలో వదిలి పోయి వంశవక్ర్యులు విద్యాలయంగా విద్యుక్తగా ఎలా వది చేయగలడు? కవితనే అనాదు వచ్చుకట్టించి “పెద్దనెచ్చెలు, వనకపై చెక్కిళ్లు, పొగపైత యవన నాపం అతి విశాలమై పాలం”, “పెద్ద కళ్లు, పిండుగం గడ్డం యంపూ కొనవలసిన మీసం”—యెట్టి చలించిపోయారు కాని “నాకలంకం” “కొండుబట్టియం” “మంత్రాంశులయ” అయిన యొక్క అమరాకాగ్ని ప్రభావంబరంగాయ్యాయి దేవులపల్లి కృష్ణ శాస్త్రి అన్నట్లుగా “గురజాడ అప్పారావు 1815 రి వదిపోయినా 1815 కరువాకనే జీవించడం ప్రారంభించాడు”

అయితే అమృతం విరిగిపెట్టినది విశిష్టమయినదిపై భారతదేశమంతా క్రొత్త హాతం వదిలిపోయి వదివదిలి రోగాలది హాత వదిలిపోయే లేదు క్రొత్త హాతం వదిలి రోగియంగా 1857

ప్రభుత్వ భారతవీర్యుల సంక్రామం యుద్ధి లక్ష్యాలయిమొక్క అక్షమా తెగిన వీర భవాసాంబిక కావవడంవరే పంసాను తెర కలకటాంశము యావత్తేన బండ్లయిన మొతురే సామ్రాజ్య భవ విరిది వెలిగి బహుభూతా మోమోమమిది విరాగివిదివరే మిగిలిపోయి ప్రతీకారవారం ముప్పైకొట్ల గుంజెంలో చేరిపోయింది కాని విరాళ విస్తృతా వర్తకాన్నిపెట్టుకుని బ్రీడ్ వారి బైలుదారి దేశం గుంజెం కొనలకు తుపాకుల బాంబులు చేసింది బ్రీడ్ మూడే కలకటా దేశం గుంజెంలో మెదిలే దిట్ట పొట్ట కొనవ్వంవలన దీర్ఘ మరణం కలకటా దేశంవైలె చెవిలో పూడింది, భావార విద్యంగా పుచ్చై ముచ్చైమై బ్రీడ్ వల బలాలు పైలవను చురి, వంతులు విందికలరాగురి కయార యిది యమకానకాలు లంకలు వివాహంబయి, దుర్బలాలు, దుర్బల్యంబి వింది విదిట్టకమై అమూలక వంబరత తయారైంది హైందవ వంతు టూమిది కొలుకుతుకుని సాంకరారయన బ్రీడ్ వారి భరణంగులంకు కలయ చేరవేసి అమూలయి కను కొలుదాయంపై బ్రీడ్ ముల రయ్యారు బ్రీడ్ సామ్రాజ్యవ్యవస్థాన్ని ఎవరెచ్చెత్తే తేషట్లుగా అంగీకరించారో, ఆ పంపూనానీకులు మన గురిగారు ఈ అమూలయం అలాంటిగాలకు విందిమాగుడుపై అగరువారకు భూస్వామ్యవ్యవస్థలో అంకర్యాగమెలిపోయారు ఇవారు, వనవనాలు కృతర ద్విత్వాలు, అర్థకర్మాలు పొరే సామ్రాజ్యం సాంకర్యాలు—యూరింగు స్థానిక ప్రభువరమైన అమూలకా భూస్వామ్య వ్యవస్థా ప్రామాణ్యంవారి బూదేవత్వా విశి లంకె యేర్పడింది టూదేవులు దేవభావనైవారి దేశభావం ముట్టుకోవ వంస్యకము ద్వారానే ప్రామాణికా ప్రత్యేకాది వక్ర్యమహతా యేర్పడినది క్రి ప్రిందుకాం వెంకటాచల అన్నట్లు “శ్రీ క 11 వ శ్లోకానికి వక్ర్యమహావిది విశ్వక యేర్పడిన తెనుగున పైదిక మకప్రాచార్యమువన సాహిత్యమంతయూ వంస్యక వందలారినైవది వంస్యక లాసింగరమను, ప్రామాణికా ప్రత్యేకతయి వ్యాపించివది మక వంబరవసు నామృతక విషయ ముక్తమహావిది ద్వారమునగది ప్రభాసామ

వ్యవసాయ కంట్రాక్టులోనికి రాకతోయినది కేవల రేణిపాహితవరకం యిందాదరము వచ్చుగిల్లినది కేవలముగాని మాట్లాడక ప్రత్యక్ష స్థాన మాత్రమేననినది "పిల్లమైదోయన వంశస్థులకలాపా మర్యాదలు శీవరావున అయిన తెనుగు మొదలవద్ద రోకరింపదలయినవి మహారాజునవారలో 11 వ కాలాలో నమ్మయ్యో మొదలయిన వంశస్థులకలాపా రావ్యం 1850 వాటికి కుక్కమూతి పంపెలు తాలికు వెదెరామం రావ్యంపించి వెట్టమందేదయింది కేరళ నుడి వోయ తెనుగు ముగిసి నాకయింది శిక్కుమగరి దొరిక్కుం దొన్నక్కుంపోయి దొర్లవ్యం, దొర్లవ్యం మొదలయింది పెద్దమగరి దొందర్లం దొనుమారావ్యంపోయి తిట్టా ఒట్టా మొదలయింది విశ్వకమ గుడిపిని ద్రవ్యక ఎక్కినూర్పుంది వాదస్థులకుల మారు వాణిమ్యలు పుట్టారు సామర్థ్యానికి మారు దర్పం పెరిగింది కవిత్వము మొక్కపై ఆహార్యితాగా యీ అందయగ సాహిత్య నమ స్తం అమవన ప్రతినిధింపిన వ్యవదర్పణయింది నవనమ్మం యీ కాకపుం చేతో సాని అయింది కవిత్వం వ్యక్తి అయింది తో కాపుమయింది నవదితురీ కపులయ్యారు పరిపితి గొప్ప మార్పును పునాదులను తాళగొనికలం రోక మార్పునుకోరింది విక్రమి అయిన ప్రకృతి అంతా రోకలయ విహ్వలమై మార్పును కోరింది—మార్పును

ఆ మాత్రు వచ్చింది రాకతమృదు పుతి పురోగతికి ప్రతి బందగపైదోయనమ్మను మార్పు వచ్చితితుంది పుర్యం పై నుంకంనుండి ప్రామర్థ్యాలుఅయి మార్పు అవకరించేవాడు కాని యింకటికో అవకారాలు అగిపోయి సామాన్యమానవులనుండి అధికారాలు ప్రారంభమయింది విశ్వాసయ్యుగం గలిపి విజ్ఞాన యుగం వచ్చింది ప్రయోగంపోయి సామాన్యయ్యుగం పచ్చింది "జనంనుండి జనం"కల జనంకేక"శీవరంగమంతా పరిపానింప బారి ఆది అధిపం రింకన్ ప్రసందించాడు ఈ జనం పాటక జనవాద—అలాగా జనం వారు—"కట్టె" మర్త్యవర్తమై ప్రేమి వారు వగనవంశస్థుల ప్రారంభమయింది పొలం దేవాలయం

దర్పారంనుండి ఒక్కప్పుడుఅయిన అపిష, హోమర్, మహావేళ లను శీవరం లంపించింది అచ్చు వచ్చింది సామాన్యలుఅయితా విద్య వర్తమనే అవకాశం కలిగింది ఈ విద్య పాఠవిద్యకాదు— అరాజం గిర్వాణాన్ని పీట కట్టింది మెళితే బ్రహ్మదేవుడయ్యారు 1855 ఈ రెండు యుగాల నడిమి వంశవర్గం

గురజాడ అప్పారావు (1888) గిడుగు రామమూర్తి (1888) పీలేరంగిలమూ యీ ప్రోత్సాయకత తొలిప్రతినిధులు తరువాతి తెలుగు శీవరావకంతా పీరు మూంపురుపులు పీడి విక దీయకపై తప్ప

"మూల పాఠెను రక్త మొక్కపై, మూల పెరిగెను కేవల మొక్కపై, మూడమపై తప్ప."

అవతమృదు ముగియ మూడు రంగాలలో గొప్ప మార్పు కలిగి వారు పీలేరంగిలంగాని నమనంపార్వతమూ గిడుగువారి లాపి వంపార్వతమూ గురజాడవారి సాహిత్యవంపార్వతమూ ఒక్క టోపినుండి పుట్టిన కాళి గిడుగు గురజాడ వివవాదినుండి వహార్యయింది పీలేరంగిలమూ గిడుగు మిత్రులు గురజాడ పీలేరంగిలమూ పరితయింది పీరు ముగియ అంగవిద్యనుండి తమ వంపార్వతవాలను గ్రహించారు కాని ఎవ్వరూ అంగుడికి లానినలకారు వహార్యతాల తెలుగువారు కమనకీ తెనుగు శీవరాన్ని నర్తకోమలవర్తనల రేయిపునుకున్నారు కమనకీ అంగవిద్య లాకీయింతు "లింపని వరం" వంటిదయింది

తన సాంఘికవంశస్థులతోద్యమంవ్వారా పీలేరంగం గం వంతులు సైంధవనకారాలానే నవాలచేళారు వివవాదివానాలు సానిపేళాల వివేదాలు విదదంసా సామంతుకాకా మానవుల లోనే చేర్పాలు కమన మానవవాదం (Humanism) పీలేరంగో ద్యమానికి పునాది తన లాపివంశస్థులతోద్యమంవ్వారా గిడుగు వంశస్థులక లాపిలారానే నవాలచేళారు వ్యావహారికలాపిద్యమం

ఉ చి త ము కాశ్మీరీ శాస్త్రం

ఇదుగో మీకు కావలసిన పుస్తకం ఇందులో డ్రీ. పురుషం రంగుల పొదోలు 284 ఉన్నవి ప్రకటన బర్సలకుగాను 8 అణాలు పంపుటో ప్రి కాపీకి వ్రాయండి త్వరవదలీ లేదియెడల మీ అవకాశం పోగొట్టుకొనగలదు

Paris Art House, Halqa 5 (D-284) AMRITABAR

లూయస్ రాకమ అయితే, ఏలేలేరింగండు వంతులుగానే తమ ప్రియతరిత్రలో రానుకున్నట్లు "ఇచ్చి విరృంధముతో తుద ముట్టించిన గ్రంథము యొక్కపాఠస్వతాది యోగ్యతలనేక వెంక మాత్రమను పొగడవలసిగా యుండవలెను " ఏలేలేరింగంగారి సులక్షణైతికి, కొక్కొండవారి ప్రబంధైతికి జరిగిన క్షిప్ర వర్ణనా మంలో "వ్యవహారికభాషయమైన సులక్షణైతి తరచున ఏలేలేరింగంగారు నాయకత్వం వహించేరు తరువాత వ్యవహారిక భాషా ప్రప రక్షనమాట అధ్యక్షత వహించింది ఏలేలేరింగంగారు వ్యవహారిక భాషా ఉద్యమంతో ఏకీకరించి, దానికి నైతికబలాన్ని చేకూర్చారు " ("గురజాడ అప్పారావు చువతని చువ" పురుషుడు " పెద్దే భాగ్యవరరావు) గిడుగు రామమూర్తి సహకారంతో వ్యవహారిక భాష కొక వ్యాకరణాన్ని రాయడానికి కూడా సిద్ధపడ్డారు "విషయానుగుణముగా తర్జుమను రీతిని గ్రామ్యభాషయందు సహితము గ్రంథములను ప్రాయశఃపూర్వకముగా నాయుని ప్రాయము "

పెద్దే భాగ్యవరరావుగారు రాసినట్లు "వ్యవహారిక భాషను ఏలేలేరింగంగారు ప్రచునన రచనకు మాత్రమే వినియోగించేరు అయిననుండి అప్పారావుగారు రామమూర్తిగారు ప్రైవేట్ రీతిని

అలవరచుకొని, తెలుగు సంస్కృతిని పెంబొందించడానికి, వ్యవహారికభాషను వినియోగించేరు ఏలేలేరింగంగారు ఉందిన అగ్ర ప్రముఖునుకూడా తొంగింది, వ్యవహారిక భాషకు గౌరవప్రసన్న ప్రివాన్ని సంపాదించడానికి పూనుకున్నారు

గురజాడ అప్పారావుగా రాక్కూరే యీ భాషాసంస్కరణోద్యమపు భావిగణిని యాచకరిగిన చువత్రప్త "తెనుగు భాషను పెద్ద వాగవికా సాధనం వెయ్యాలంటే అవసరంగా వ్యవహారికంవలెనున్న వచనముండీ సంస్కృతవచనముండీ తెలుగు భాషకు విముక్తిని కలిగించాలి సరిపూర్వమైన వ్యవహారిక భాషను ప్రవేశపెట్టాలి దాని కృత్రిమమైన సారవ్యతభాషా వియంత్వ త్వంవల్లనూ అనుప్రాసమతో కూడికొని కలిపమైన సవర్ణరచన వర్ణతవల్లనూ రాంకాంపై గణించిపోయిన పూతన సారవ్యత వర్ణతుంవల్లనూ తెలుగు మేధస్సు ప్రమాదకరమైన కూసంలోపడి పోయింది వ్యవహారిక భాషలో కనిపించునీ సారవ్యతను చువ దేశంలోని రైతులను పేదకొట్టామంటే "అది కన్యాశుల్కం రెండవ కూర్పు పీఠికలో అయిన భాగం

చదవండి!

ఆంధ్రమహిళ

(ఫీల్డ్ నవిత్ర మావసత్వ)

వ్యవస్థాపకురాలు	శ్రీమతి దుర్గాలాలు ఎం పి డి ఎల్	
సంపాదకురాలు	శ్రీమతి భక్తవంతులమ్మ ఎం పి ఎల్ టి	

సర్వోత్తములమైన ఫీల్డాబ్జర్వేషులు ఉప ఆశయంగా తదాభ్యుదయోగ్యం ఎనిమిదేళ్ళనుండి విరంభర కృషి చేస్తున్నది ఆంధ్రమహిళ ఆంధ్రమహిళలో ఉత్తమ కథానికంతోబాటు సాంఘిక రాజకీయ సారవ్యత నైజ్జానిక మున్నగు వివిధ రంగాలకు సంబంధించిన వ్యాసాలు విశేషాలు ప్రచురించుచున్నది ఆంధ్రమహిళ ప్రతి జన్మదినసందర్భా ఎక్కువ పేజీలతో చువత్ర అలంకరించబడుతుంది రచయిత అభిమానులు ఎవ్వరికప్పుడు వహించిస్తాండానిది కోరుతున్నాం

విడిచితే వెల 0-8.0 సం॥ చందా రూ 8-0.0

(చందాదారులకు ప్రత్యేకసంచిక ఉచితం)

జాతర వివరాలకు పేజీలలో ఆంధ్రమహిళ,

14, ద్వారక, మైలాపూరు - మద్రాసు 4

171

దేవునింటికి¹⁾ అంటూ కొండ కొత్త
 జ్ఞానవాద "ఎక్కడ ఉంది" అని లేదా, "ఎక్కడ ఉన్నాడు" అని రాయలసీమలో బాం
 బుకలెనా. మెదకబడిన శాంతివారంనా ఈ
 శవ్య చేయి కొద్ది కలిపానా వ్యక్తక
 దోషాని కలవే అయినా వాడుకలో వ్యాప్తిచెంది
 వదిలి ఉంటే అది గ్రామ్యలే అవుతవి.

“నేను కాపి కటాంబం” అని ప్రాప్త
వ్వాడు కొందరు “కేంద్రపు కేటాంబం” అని
పిలుచుతూ వలకపట్టుకొనితూ ముందుగా
“కటాంబంలాంటి” అంజనాదు జిల్లె ప్రయోగా
నేటి వ్యక్తం కేంద్రం కావడం నాచరికం
కాదు. నేను సాధారణము కావచ్చును అంటే
కేవల వ్యక్తముకాక అపరిచితము కావచ్చు
కాబట్టి అవారి వ్యక్తమునంటే ఏమో
తెలుసుకోవలసి కావచ్చును ముదిగా
తెలుసుకోవలసి

—दृ (22.2.1953)

వివాహానికి, కుటుంబానికి సంబంధించిన

పోలియట్ చట్టాలు

గోవిందాద్ కుటుంబంలో తర్వాత పుట్టిన మూర్తి నరూపకర్తం వుంది. ఎరవూరు గోవిందం స్నేహం ప్రేమ అనే పూటలమీదనే గోవిందాద్ కుటుంబం నిర్మించబడింది

ఈ కుటుంబ స్త్రీకాన్యన్ని పోషించే ప్రయత్నం కాపాడుకుంది. వచ్చే శతాబ్దపు మొదటి నాటి హక్కులలోనూ, బాధ్యతలలోనూ వూరి వమానకర్తవమంది ప్రతి హక్కులను భంగం కలిగించకూడదు. నిర్దిష్టమైన పరిధిలో బాధ్యత వరిస్తే వమానకర్తక వుంది.

విభాగసంకరం వంటిదిగిరిన అమ్మిన
దంతునిచ్చితి నమాన హక్కులుబాని దం
తులలో ఒకరు అమ్మితి నెవనవారికి బాని
దోషితి నార్యక ప్రియని. అర్యకహామం
ప్రవర్తించవచ్చు నులునక్షమాని భంగం కలి
గించవం, గర్భం దోగిబూసోవాని ప్రి
వంకపైదం, ప్రియని దోషించబోవది
యిది కలిగితి కలిగి నెవ నేల.

పోవయిర్ బేకంలో వివాహం, క్రామికప్రజా ప్రతినిధిం స్థానిక పోవయిర్లకు చెందిన మిలన్ తిలక్చార్లోలో తిలక్చార్ చేయకడంలో

ఏప్రిల్ 1958

అక్షుగుతుంది వివాహం అనీగివట్టు వారిద్దరి పాన్
రీగ్గులలోను వ్రాయెరుతుంది

పోయిందో కుటుంబాన్ని నిలవర్చడానికే, కరీషిల్లం గ్రామస్థులను కాపాడడానికే పోయిందో వచ్చింది, కోట్లలో శేషపెట్టడంవల్లా, శిక్షణను పొందిన కారణాలన్నవన్నూ మాత్రమే విరాళంకు ఆదానమవుతుంది. దంపతులలో ఏవొక్కడూ కోరినా విరాళం శేష విరాళం ఆ రహస్యంగానగునుంది.

విరాటకు అనుచుండిరి. వ్యాధిపడి కోర్కె
 వచ్చి కర్ణివల్లభునిలో ఎవరు నిర్బంధ పడి
 కోవలో తీసుకో వచ్చును లేదు. ఇలాగే కర్ణ
 పర్య అర్చి పంపించి వేస్తుంది. ఇది భూగర్భ
 ఇందిరేంద్రుడు కావాలంటే వచ్చి చూడవలసింది

ఒక వివాహాన్ని రద్దుచేసుకోకుండా వైఫర్ని
హం. జవాహర్లాల్ కృష్ణం ఒక భక్తకన్నుగాని, ఒక
భార్యకన్నుగాని ఎక్కువమందిని వివాహదూతగా
(బెగ్గి) చదివితా. వివేచించబడ్డాయి

—பிரேமியம் யோகியர் (22 1053)

అంధ్రకు జరుగుతున్న అన్యాయం

[illegible]

అంధత్వం అదామ వ్యూహం వివేచనా
మేళన ప్రయోగం 1961.52 వర్షాల్లో అంధ
రాజు కుమారుల అంధ రాష్ట్రానికి రోజూ
గది ఉపయోగం వాహనాల అంధరాధిపతి
వాహనాల ఉపయోగం అంధరాజు కుమారుల
అంధరాష్ట్రాన్ని మేళన. అంధ కుమారుల అంధ
ప్రభుత్వం వివేచనా మేళనం అంధరా
రాష్ట్రానికి అంధరాష్ట్ర రోజూ అంధరా
రోజు ఉపయోగం వాహనాల మేళనం
మేళన రోజూ అంధ ప్రభుత్వం వివేచన
వల్ల వాహనాల వివేచనా మేళన రోజూ
అంధ రాష్ట్రం. అంధ వ్యూహం మేళన
మేళన 1961.52 వర్షాల్లో వివేచన

రం చేసుకుని అకడమిక నాణ్యత కోసం సేవించే
దరంపేరకు సవరణలు చేసి, అదేమార్పిడి
ఎంపాన్ని తారక ప్రభుత్వానికి వాడొకరు
పూర్తిచేసేటట్లుగా తెలుసుపర్చి

[illegible][illegible]

ప్రజలను వికృతించిన రాజకీయ చిత్తశుద్ధి
ప్రాచీనమైన మతాల ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు
లెక్కల్ని పాటగాని పట్టించి కారక ప్ర
కృతిని వివేచించినట్లు తెలిసిన ఈ సమయం
తెలుగు మొలకలు, కాలమ్ నావికులు
మనకు తెలియజేసినట్లు దేశానికి దేశానికి

ॐ नमः शिवाय

సన్నగిలుతూన్న సంస్కృతి

డి వి కమలామణి

క్రస్తుం కనువడకమందే వంశ వానవంతో
అచోగునిచే వున్న నమరాయాన్ని చూడ
దమ జీవితపు చదురాచటాతులలోనుంచి
ఎవరినైతే నా అనివంకకమావడు చిన్నవృక్ష
మూ తాకగారి కోటలోనించి వచ్చిన వల్ల
గునాబున్న వల్లంబించా పోకుండా వల్ల
పెట్టుకుని చూస్తూ చూచుకునే చెక్కిరి
కొనియతుంటే—ను సుగంధపుష్పాలు ఏదో
చెప్పలేని పొల్లం వంతోనం కలిగించేది
అటువంటిది ఇలా ఎన్నెన్నో రకముల
నూల మొక్కలతో ప్రదర్శనం వింతయిం
టుందని ఒక అన్నయ్యవచ్చు అనందానుభూతి
కలుగుతుందని అంది మొన్న జరిగిన
పున్న ప్రదర్శనం చూడటోయాను

ప్రదర్శనంలో పూలమొక్కలకు కొలా
లేడు. దోగవేదిల్లాలు చేరియూను, యావన్న
ఇలా ఇలా ఏవేవో విచిత్రమైన పుల్ల
ఇంకాగుల్మములూ చుర్రువర్ష మన పెట్టి
తామరలలాటి పూలమొక్కలూ— చిల్లి
రాచువి అహపిరికి అందని వింతవింత
రంగుల కలయికతో మున్నది ఎన్నెన్నో
కోటి కొద్ది కుంతలతో కొద్ది పెట్టె ప్రక
శ్చనానామమంతా వింతాచు విన్ను చెప్పే
లాగున్న వాటిల్లినీ అర్థంబుందాలో
పడకగా చూచి వున్నట్ల కై నైత్యాదిక
వాడి నుకప్రేమతో పెండ్లివారి క్రేస్తకి
అగ్ర్యవంతుడు పూలమొక్కల వివరణ
తిరుగడంవల్ల అవంరయతా మేములకు
దమకుంటూ వాటిని చూడటోయాను కాచి
ఎంతసేపు తిరిగినా దేవదగ్గరకు పోయినా
కన్నులకు వింతగాని మనసుకు నే వాళతో
ఎదురుదూరం అవంరయతా కలుగులేదు

ఏప్రిల్ 1963

ఒక్కచాచిలైనా మనావనమనే లేదు దగ్గ
ంగాటోయి ఏది మూచాచిలైనా వగరువావన
కొట్టి ముందుకు చూడకమాను ద్రారాలన్న
కోకే వశంవశేం చెనువకు తగ్గ బుద్ధి
పుట్టించేది ఎంతోసేపు తోలంత తిరిగి
పెరికి తారాచు వాచి ఉల్లాసా ముదిరించి
మైమునించే వానకతో విరియబూసిన పల్లె
పూలతి వింతాతి తువ్వలుగాని “కో” అని
తేకనేరు కనువకతుండా లాగి నన్నే గొంపె
పిల్లలాగ ఎక్కడనో ఉంకగానే తన
పూతైన వానకతో దగ్గరకు రమ్మని పింది
అటులనుగునదాగి దోబూసులాదే సంపెంగ
నూటాడలుకాచి తేనెలు చిండుతు అవాన
నలు చిమ్ముటూ చూడ మందరంగా అలలం
పుష్పయలల్లే దోగడ పాటితాక ఎగున్నలు
గాని అమా ఎవ్వోహడా అలంకరింజు తుం
యోగవంతుడు చురుకాడే ఎది పిలవదే
గోరింబుల్లులుగాని అటూనే రచితకర్మ
మంతా యామమ్మకుని నరసారాదే మరువం
దవనం తొట్టుగాని ఎండినా వాడినా సువాసన
డివది అన్నయ్యవచ్చు వల్లనేను తురువేతు
గాని ఒక్కచాచిలా అక్కడ సమవకలేదు
ఎప్పుడైనా చూచింది జరిగింది ద్రావా
నామవ్వంకో ఒక ప్రతేక కోమయ
వింపాం— పెరుగుతుందని లేకలేక వున్నది
నింది తిరుతుందని ఏవేవో అలోచనలతో
వెళ్లిన నా ప్రదర్శనం జూచేసినది ఈ
వింకగానేనా మనలేక కోమంవృక్షులు
పెరుగుతోయేదీ అవివింది వింతవాంకతో
ప్రాణం చివుతుంది! దేయములైన వని
మక పుష్పించుకానా పుష్పప్రదర్శనంలో
తేల్చాలని ప్రదర్శకులకు దోచని కావ

మేమిటి! ఈ వివరకన్న అధిమం కర్మ
మేమిటి!

మనావన లేకున్నా మందరమైన రంగు
లతో చూడ పొంపుగానుండే వరదేశపు
కుసుమతాలని కొన్నిటిని ప్రదర్శనంలో
విక్రే తెచ్చిపెట్టవలసినదే కాని ప్రతేకమంతా
వాటికోనే వింది కలదో చూచినా ముక్కుతో
మూచాచిలైనా ముదిరినమలై మనసు వాన్
దం కలిగించే మనదేశపు వనిమక పుష్ప
జాతులకు రవ్వంక పూవైనా ఈయిందా
తేమనాలి? ఆ తేయో, యావన్నలు యావన్న
కుండ్లపాలు విండుగా మొగదోడినవి ఓ
నాలుగుగొంపలపైను ఓ రెండు రేలాలు
అంటుగట్టిన ఒక్క గోరింబు కుండివ
గులా లేల్లే అ ప్రతేకమంతాగులా మన
మన వానవంతో ఒకటిపోయి ఆ నిర్దం
కుసుమాలతో కూడా ఒక గ్రౌత్త విలవతెచ్చి
ఉండునే! వాటిల్లినీ వర్షసారాచనువి
విస్తాకావనంతో వివసిందిచామో అవ
కుండామంతే వచ్చుచిగ్గి కళ్లంకడం అడ
నంతా మనముగా మండే వల్లవారో! అలంక
పూలమొక్కలు వర్షసారాచ మెలాగడ
కాదు! అంతేగాదు సారాచనువ వాటికై
అమావచ్చు ఎట్టిలా పెంది విరిగి
పూయవంకంలో ఒక విశేషం లేదా అ!
కష్టపాత్య మనుకున్నారేమోననే కోరం
యగా అల్లుకునే దోగవేదిల్లాలాచి పూ
చిచ్చున్న కుండ్లలో గుండుగా పెరిగి
విరులులాయించారే అయితే, రంగుల
ఇంకాలలాగ విరివిరి పెరుస్తూ మైము
నించే వానవతో తయ్యదే అహుతా లే
తినే పల్లె పూలతి ఇల్లాలుల వానిదా

వెంటి ప్రదర్శించడం సంస్కృతిరావితో
మనుకున్నారు గాదోయి కొంతవరకు విదేశీయమనే ఐన వానగంవది ఏయో గులాబి లేదా లాబీవారిని అదరింపడం మాది అక్కర్లే చేస్తున్నారు. అటు అందరూ లాబీవారి తక్కిన పెరిస్టే కి తీసిపోక పోయినా సుగంధపురాతనమున్న కప్పురా మడుపు, దవనాంతు పెరిస్టేవేయి. ఒక్క పూకతోనే బ్రతుకాలైపోయి ఏదేనియిదిగ్గరంపున్న జాతులనేగాని ఒకమాటు వాడకే పడునకి కాన్ని ఏండ్లు ప్రియంగా విరివి కాం రాకను సూచిస్తూ ఋతుకోదని పెంపొందిస్తూ పడను ప్రాబోండ్రియంను పెండింకో అనందం కలిగించే మల్ల

వంవంగి, గులాబి, గోరింజు మొదలైన మగంద పుష్పజాతులని చిత్రనిర్మిత వర్ణ తులాగా పెంపకం ఏకేషమగా పుష్టిచేయడం అలాను కోర కవనం పేరేనట్లుమకుండు వ్వాలా చిత్రమే:

ఈమధ్య రేణయతుల లవలదేవారంబా నమయం దొరికివచ్చుకల్లా అయినాచికి కావరాచి "ఏదేక వ్యామోహం కూడదు మనదేక మంచక వాటియ నుంపుకొని పెందిరించి" అని విడి విరాచనులేకుండా ఉపన్యాసించుస్తూ శం గోర తిం చేస్తున్నారు అనేక విభాష గ్రంథాంకో విందిల్లే పాశ్చాత్య రాషవి వర్ణని పెరిస్టేటూన్న అదేక పు

దిగ్గంబకుమూలని మాత్రం ప్రయాణంలో సెంజు త్రోకపొస్తూ మన వర్ణకానంపున్నకుం పోక వింతరాని వర్ణిస్తున్న అదే రేణయతులని వారి ఆశయము గాదోయి:

కాంం జరిగినకొద్ది ప్రాకవాచితోపాటు కాన్ని ప్రోత్త వస్తునములయాలా సాంధ్ర రాజ్యాలా మిగతన్న వాతుకోని రావకుం అన్ని రేణమలలోనూ ఉన్నదే అది అది లాషణీయమనుకూడా చెప్పవచ్చును ఏమంటే వివిధరేణ వస్తువిదేహాలా ఆరావర్ణవహారాలా కంకాపుంగువైవర్ణ్య రేణ వందరా వర్ణక లలిపృథ్విలంబుకూడా అయితే ఏదిగాని ప్రాకవైనా ప్రోత్తవైనా వ్యవేదా మైనా విదేశీయమైనా తీవికాస్తు త్తేణంపరచుకలిగివది కళా పూరిత సంస్కారాన్ని పెంపొందించ కలిగివది అయితేనే రేణ ధ్వజయం కలుగుతుంది

పుష్పప్రదర్శనాల అనుభవమన్నది విదేశీయపు వేరుక కన్పలకు వింతగానున్నా విరియబావి ఎదురుగానున్నా మోదుగ కంగేటి హాలను కాచి ఎదరి వెలికినేనారి మైనా వెల్లాలా సున్నే సంపంగికో సున్నిల సైత వానంతో పొక్కించే మల్ల పన్నుకానానో సిగ్గురదించే అభ్యవస్థాని మనది ఈరెంటిని మరగా వనవ్యయంది పొక్కి రేణ మోరగ్గం పెంపొంది తీయకుం ఏకేగాని మగంద పుష్పజాతుల నన్నిటిని త్రోపొయి విదగ్గంబకుమూలనే అదరగొరవాంతో వెంది ప్రదర్శించు త్రోక పొంపకము రేణధ్వజయ కారణమైత అర్థ సంస్కృతి మాతకముకాదు అపారమైన అభిరుచుల పెండుతున్నారని కళామయ సంస్కృతి వస్తుగ్గుతున్నారని అంటే అంతయో క్రింపకముకూ లేదు:

మెట్రా

గర్భశయ రాగ నవానికి

ఒక పుష్పం వల్ల కొన్నింటిని ఉపసాధించుటకు మెట్రా దొంగిలెడి సెలెబ్రాషన్లు మెట్రా వేల్లొకటి మెట్రా మెట్రా అన్ని మెట్రా దొంగిలెడి మెట్రా అన్ని మెట్రా దొంగిలెడి మెట్రా

కృష్ణావేటి భర్తా బెజవాడ.

హి రో పి గే

(ప్రాచీన జపాను ప్రకృతి శిల్పి)

నం 31 వ డే వ

మూవజీవితంయొక్క పవిత్రతయొక్క ఒకటి ప్రకృతిని అయిన
 కలం పాతకవర్తన మనమనానికి పేనవేసేలాగా వివిధ
 గింజలం, మనమే చుట్టూపట్టివున్న శ్రేణులారలను ఆశీర్వాదించుట
 అయివుంది ఇలాంటి వివరాల పాఠాధారకమంతాతరాలంనుంచి
 వృద్ధిలో ప్రవహిస్తున్నప్పుడు మానవ దీంతవరకు ప్రకృతిని
 వంశాధారంగా అయివలెకపోయినా అనలు ప్రకృతిని చిన్న
 ఊపా చూడటంవల్లనే లేక విద్యవ్యవస్థలందావూడా మాన
 వుకు ప్రకృతిని అయివలెకలే అంచితనే వర్తకాలలోని ద్రవ్యలా
 ప్రకృతిని గౌరవించటంలోను ఆరావివలంంలోను అనందాన్ని
 నందానించారు ప్రకృతిని దేవాలంబలందావూడా ప్రకృతిని
 సైమించటంవల్లగా మాత్రమే దాన్ని అయివగలం అని వారంతా
 వసుగ్రంగా తెలుసుకోగలిగారు ప్రకృతిని అవనించటం ఆరా
 దించటం దాన్ని అయివలకానికి అతిశయించకానికి మంత్రమైన
 కీటుకు వ్యక్తప్రకృతియొక్క పాఠాధారకం అపార్థివవర్తనయొక్క
 అవ్యక్తవర్తన వర్తనవర్తన వర్తన వర్తనవర్తన

ప్రకృతి పాఠాధారాన్ని అవనించి ఆరావివలంంలోని చిత్ర
 కారులు ప్రత్యేకతవలం వున్నాడు ఇలాంటి ప్రకృతిశిల్పిలో
 జపానులో వర్తనవర్తన వంశాధారిత కళాశాస్త్ర జీవించిన హిరోషిగే
 వక్త్రాల్లో రంగులలాంటివాడు అయినవన్న అమృతమైన ప్రకృతి
 సైమ, అంతకంటే మించి ప్రకృతిలోని వివిధవర్తనయాలను
 చిత్రించటంలో అయినవన్న వైపుకొని చాల విశేషమయినవల
 కమకనే హిరోషిగే 'మంచు వర్షం చంద్రుడు' చిత్రించటంలో
 విద్యనామకని ప్రకృతినించారు

జపాను శిల్పవర్తనలో బాహుగూ రాణం (క్రీ శ 1688.
 1887) పూతనానికి మాతనానికి నందిరాణం ఈ రాణంలోనే
 జపానువారి జీవితమిదినుంది శిల్పించిందిమంది హిరావారి ప్రాంతం
 దిగివారిపోయింది జపాను శిల్పాలు పాఠాధారకయొక్క చంద
 నాలనుంచి కనుమరూప విను కవరనూకపోయారు అర్థంబులేని
 వ్యవస్థలవలంవలం అర్థంబులేని విస్తృతవరనూకపోయారు కన
 వానవ ప్రాంతంవలంవలం ఇటీవలంలో జపానుశిల్పంలోని వగం
 కల్పాధారం వగం.నా ప్రవహించులో మానసాగింది ఈ కాలం

ఏప్రిల్ 1868

లోనే జపాను చిత్రవర్తనలో ఒక మాత్రం పాఠాధారం స్థాపక
 ముంది ఈ మాత్రం పాఠాధారం పేరు "శిశియోయా"
 అంటే శిశియోయే జగత్ప్రయోగం దొమ్మని అర్థం యా "శిశి
 యోయా" పాఠాధారయొక్క చక్కని కీవించింది ప్రకృతి
 లోని వా ప్రవహిస్తున్న చిత్రించింది అంటే రాధావ దర్శివారి
 "గ్రామాల గ్రామాల" అనలదే వికృతవర్తన చిత్రించాలంటే, వద
 వలోకే కళాధారం ఇవాసా మనాకి అనే శిల్పి యా "శిశియోయా"
 పాఠాధారాన్ని చిత్రించింకాడు

"శిశియోయా" పాఠాధారాన్ని అవిద్యవంశ జపానులో
 శిల్పంయొక్క ప్రకాశంశీకరణ ప్రాంతం అయింది అన్ని
 వర్గాల ప్రజలకు చిత్రాలు అందికాకుంటే వుండేలాగా "శిశియోయా"
 శిల్పాలు చేతిలోనేనే చిత్రవర్తనకు విడుదల చూడక మాత్రం వర్తన
 అవలంబించారు ఈ మాత్రంవర్తన మందర రవనతోమా ముదిత
 వర్ణంకోమా మిలాదిలే జపానువారి రంగు అర్థకాల (Japan
 Colour prints)ను ప్రవంధానికి ప్రవందింది ఈ రంగు అర్థ
 కాలను వర్ణించకానికి మూడురకాల మనుషులు అవలంబం మొదటి
 వారు అనలు శిల్పి ఇకను తన మనోచిత్రాన్ని కాగితంపైకు
 రేఖల్లో గీస్తాడు రెండోవారు కొయ్యతో అచ్చుల్ని రేఖల్లో
 మూడోవారు వీటిని ముద్రించి అచ్చువదిలారు జపాను రంగు
 అర్థకం యా మూడు రకాలవారి శ్రమకు ఫలితం

ఈ రంగు అర్థకం వర్తనమూలాన అచ్చులగ్నం మనుషుల
 లుగా ఒనుకను అభిమాన శిల్పయోగం చిత్రాన్ని నంపాడిన
 టంలో ఎక్కువ రకం పెచ్చిలాలిన అవవరంశీకరణ మలరం
 అయిపోయింది ఈ వర్తనమూలాన జపానులో శిల్పం వర్త
 నామావ్యం అయిపోయింది రంగు అర్థకంవల్ల చిత్రాల్లో మూలా
 వికృతమయ్యిందా భేదరంశీకరణయింది చారణం, రంగు
 అర్థకంలోని అచ్చుప్రకృతు మూలంబ్రించిన రేఖల్లో అయినా
 మొదటి ముద్రిణా తరువాతి ముద్రిణలూ కొంత భేదం
 వుంటుంది

రంగు అచ్చుల శ్రేణులోకి నానోషిగే ప్రవేశించకలగ్నం
 ఈ రంగు అర్థకాల చాల శీతలవృద్ధికి దూరంబుకుండేయే !

(5)

177

విందివేస్తు బ్రహ్మచర్యమైన వీరిరంగ కావ్యవంతులకు మృత్యు వేసే మధ్యకాలంలో హురగా అన్నట్లుగా వెళ్తున్నాడనిగి బోటాన్న వెతుకరాగంలోని విన్నవిన్న ఇట్లా చెట్లా మొదలైన వాటికి ఒక వ్యతిరేక లయ విద్వంసమంది ఈ బొమ్మలో మొర బయలుపరుచుచున్న వ్యతిరేక సమ్మేళనం విస్తరణమంది వీటి యొక్క వీరావీరి నంద్యాలాశిమొక్క మీదగలగుతూ రన్యమైన సాచరన్యం సానిండాని హిరోషిగే కన యీ బొమ్మలో

హిరోషిగే రకస్థం అర్కదక్కడ పాశ్చాత్యదృష్టిక్రమం (Prospective) గోచరమౌడలం దాని విచిత్రం తో యవన్యన వలో రచించిన "కొంగూనూ సంకెనవర పాండ్యవంతుడు" అనే బొమ్మలో యీ పాశ్చాత్యదృష్టిక్రమం వికరంగా గోచరిస్తుంది దీని ముందుభాగంలో విలివిపున్న గొప్ప కావ్యవంతుల వెనక భాగంలో పువ్వరాచికుంఠ పెద్దవపుపుబ్బియీ కప్పమీంది హిరోషిగే ఆవిర్భవించుచున్నది జపాను చిత్రకళాత్మక పాశ్చాత్య దృష్టిక్రమం ప్రవేశించింది వాని జపానులో దానివలంగా వీరమల దొరకడే హిరోషిగే యీ పాశ్చాత్యదృష్టిక్రమం వచ్చి రక బొమ్మలో ఏ కొద్దివాడ్యోనో పరిగోడన విమలం వాడబడతా అంతేకాని ఆవియాలంకరపు చిత్రపాంధ్రాయాంతు తన స్వరంజ్రం అంతామర్యాదగా కాపాడుతూనేవచ్చాడు

హిరోషిగే రచించిన మరొక అద్భుతాన్ని చిత్రం "జైహి" అనేది ఇది అయిన ఉత్తమచిత్రాల్లో ఒకటి ఇందులోని రంగు దాని సుదృఢతగాపుంబంది అనువర్తతోటాదిన బూడిద రంగు దీవిదాని ప్రధానమైన ప్రక్కలోని శీతలవర్ణమొక్క అభివ్యక్తి మనుషుం శరీరాంకు గొడుగులూపున్న లేకనారించ రంగు అనువర్ణంగులదాని సరిలేకాదు అయితే గానిదాన రోజు రైతులూ వల్లకిహియూలా ఆ వర్ణవర్ణంగులందా కదలివేత కున్నాడు ప్రతివాళ్ళా వల్లకి గానిదానకు తయరడిపున్నాడు మార్గంపెంబిపున్న పెంబువీరదాని ప్రక్కతియొక్క యీ రోజు రూపం బూడిద గలగల వయసుతోన్నయ పిలవదానాపున్న మూగి దిగి వల్లకిలగా వయసున్న వర్ణవర్ణం మర్య నిహింశో పూగుతూన్న పెంబువీరదానా ఒక రన్యమైన వ్యతిరేక సమ్మేళనం సానించబడింది ఈ చిత్రంలోని దృశ్యం వానరోజునమీదే తడి వానరంపు మగండాన్ని ప్రేక్షకులకు అందిస్తుంది హిరోషిగే ప్రక్కలోని వానరంబుయాయని చిత్రించబడింది దాని నేర్పురి అలాంటి లలితమైన వానరంబుయాయనే మనం యీ "జైహి" ఆ చిత్రంలో ఆమదిపాం

హిరోషిగేయొక్క అద్భుతాన్ని చిత్రాలంటే నిదానగా పువ్వ చిత్రాల ఇంకా ఎక్కువ రన్యంగా పుంబంది అయిన చిత్రాల అరికనంబు విదాన చిత్రాల వీటిలో "వెంపంక" అనేది దాని మనోహరంగా పుంబంది ఇది వచ్చుని వీరుగిన వచిత్రం రెండు విటానైన కొండగోడల మర్యమన్న వచ్చుని రోయగుండా జలపాం పడుతుంబంది వెండిచిత్రాలంటే వాంఛించు ఆ రెండు గోడగోడల మర్యగా దిగివీరవీరవచ్చు ఆ జల పాతాళం వాంఛించుచిరో అనువేళవించింది

హిరోషిగేయొక్క అద్భుతాల్లో "శివోత్త" యనుకావ (చంద్రోత్త శివో వర్ణతాత) అనేది కొనువీరదానిది ఇది మూడు భాగాలుగా కలిసి రచించిన చిత్రం వర్ణోమ్మిలో కళాని ప్రక్కతి వ్యక్తచిత్రాలన్నిటిలోనూ ఇదే మిన్న అనికాడ ప్రసిద్ధి దీన్ని వర్ణతో యాదాంబుదేనా మాలతో నెప్పలకు కుదరను హిరోషిగే సృష్టించిన చిత్రాల ఆనందాగం

హిరోషిగే ముప్పానూడ దాని మించినాడు అయిన వీటివలం దానాగం కష్టంగాతూపున్నా అయిన చిత్రమొక్కానిం అనందరంగానే ప్రసాదించింది అప్పటి మిగతా జపాను శిల్పం వర్ణతో హిరోషిగే మంచి వంశస్థునివనమన్నది తన జీవన సందర్భలో కనెపూర్ణాయన చైతన్యాంతానుమనంది కలగారి గించుకొని నవ్వలండాని

1861 లో హిరోషిగే కలరా తగిలి మరణించాడు అయిన మూలకరీయ వీరదేవతావలం దానియోయూ అయిన హిరోషిగేరీయ చిత్రం ప్రసాదాన్ని పెంబువీరదాని శ్రీయ దానితన్న మందుకా జోడున కలిపి వర్ణదాన్ని వెంపంకమా చైతన్యాంతు నదా వెన్నుచిపుంబంది పుంది .

చంగ్గింపు విద్యార్థిని

ఒరి వసతి మర్యవరదాని లంకావన శీల గ వేర్వేకామ
 ఒక వీరుగ ప్రాణులదిన 30 రీయంరో మంచి వానాశిమయిన
 వేర్వేకామ వేల 1.00

అమిది రాయశాస్త్రమం

శ్రీ పుణ్యపుణ్య వంబందిన అనేక రకాన్న విషయంబు
 పాశ్చాత్యం వర్ణకుల మున్నగున వివేకించుంబంది వేల 1.00
 రోమియో వేల

ఈ శ్లో లం ౧౯

వీయూరక్ 138 - మద్రాసు 1

Tonsillitis? *

Avoid surgeon's knife

A regular course of Tonsinol pills and painting the throat with the special Tonsinol solution radically cures the enlarged tonsils and adenoids. A safe specific for children and grown-ups. Thousands of satisfied patients and their doctors have acclaimed it as the only known cure for tonsillitis.

Try Tonsinol before you resort to surgical operation

TONSINOL

CURES ENLARGED AND SEPTIC TONSILS WITHOUT OPERATION.

Available at all chemists or write direct to

40 days course Rs. 9/-
20 days course Rs. 5/-

TONSINOL LABORATORY, 53 Coimbatore Malak St., G.T. Madras 1

Every order should follow 50% advance

"NO RELAPSE THOUGH
10 YEARS PASSED"

B S Murthy M P Madras.

Writes —

I have tried Tonsinol and Nostrinol for my sister Srimati K. RAJYA-LAKSHMI in the year 1941 for enlarged Tonsils and Nasal-Growth. She was completely cured and since then there is no relapse.

I have great pleasure in strongly recommending the Tonsinol and Nostrinol medicines for the suffering humanity as they are efficacious harmless and saves patients from the pains of operation.

(Sd) B S MURTHY

తెలంగాణ 2729

తెలంగాణ టాన్ సి నాల్

టాన్ సి నాల్ (ఐ.ఎస్.ఎస్.)

నవ నవైన గొంతు కంఠం అమోఘమైన దివ్యవదనము

23,500 టాన్ సిల్లు కేసులకు పైగా నయము చేయబడిన

40 దినములకు 1-0-0,

20 దినములకు 5-0-0

వి.వి. వాడ్స్ 1-0-0

నాస్ట్రినాల్

మొక్కడో కంఠం పెరిగి కొవ్వు అధికమైనది చాప వరిగా తెలియకపోవడం మాటి మాటికి చీరకం తున్నట్లు ఎక్కడగా రావడం చీరకంలాక వన్నే కలనొప్పి చక్కలారకం మొదలైనవారిని అమోఘంగా తురుగుతుంది నాస్ట్రినాల్ దీన్ని చిన్నవారు పెద్దవారు ప్రియవ పరశురామరాజు వాడవచ్చు వెంటనే గుణమిస్తుంది

పెద్దవాడ్స్ వెం.రు. 4-8-0 చిన్నవాడ్స్ వెం.రు. 2-8-0 వి.వి. వాడ్స్ వేరు ఆర్డరుతో పంపొమ్ము అర్హులైన వారికి మా మందులు అన్ని షాపులలోనూ దొరుకును

పేద పాకిడ్స్ చా. అండ్ కో మొప్పి అండ్ డ్రగ్స్
వై.వి.యస్. నాయకన్ ప్రియ మెట్రాస్

కావలసినవారు టాన్ సి నాల్ లే బి లే టి రి

58, గోవిందస్వామి నాయకన్ పేరి, 4 బి మదరాసు - 1

శూన్య హస్తం

పేపరువల్ల రామేశ్వరరావు

1

"ఏమంటాయి మీరారు కృంగారవి
రాం ప్రయాణమనమించుకున్నాడు ఏంటి?"
అన్నాడు భద్రగిరి భయానయ్యతో
వారెంద్రూ ఒకే రైలుపెట్టెలో ప్రయాణం
చేస్తున్నాడు

భయానయ్య వ్యవస్థపైను కాకినాడ వెళ్ల
తున్నాడు భద్రగిరికూడ కాకినాడకే సాంక
వనిమీర బయలుదేరేడు వారిద్దరికి అదవరకు
కిందిత్త వరకుయేమంది కానీ కృంగారకవి
కారణంగా అది బలమయింది

భయానయ్య కాకినాడలో వచ్చారీట్ట
(పొద్దుపాప) పెట్టుకొన్నాడు వ్యాపారం
యరుకుగా పాగుతూంది అతని దొడుకు
కృంగారకవి ఏవో అల్లిబిల్లి వచ్చాడు అల్ల
టూంటాడు

భద్రగిరికి రాజవర సౌందరవరం వక
కలెక్షను కచ్చేరీలో గుహస్తా కవిత్వమంటే
చెనకొనుకొంటాడు ఉత్సాహమంతటితో
అగలేడు భూమ్యంతైపు చూపుంటాడు
మిథ్యమర్మ ఏమో గిరుతకుంటాడు కవన
కవనమంది చెప్పేట్టాట్ట ఒక్కగా పెంచేకొడు
దానిని పెంబ్రాకలూ రావు గిరికాలూ
రావు జలంబా; వదలయ్యుతో ఉన్నాడు

"ఏమిటోమండి; ఎంత చెప్పినా విన్నాడు
రాదు చివరికి;" అన్నాడు మిథానయ్య
కొడుకైన కృంగారకవిని గురించి

"దాదకేముంది చెండి; కోమటి బిడ్డ
అది ఒక వ్యాపారమే; వ్యాపారమనేది అగ్ని
పైదల్ 1953

హంకో పెద్దవ విద్య; అని ఎంచెం
ఒక్కేడు
కృంగారకవి చురరామతో ఒక వాట్యయ
పత్రికను ప్రాపించేడు దానిని గురించి
పేపరు వు రిడ్డరు ముచ్చటించుకొంట
న్నాడు

"తెలిసేరియని వ్యాపారమంది వంతులు
గాయ; ఇంటిపట్టివది వారండి;" అన్నాడు
తండ్రి వంకయంతో

"నేను ఇంతకీ అశ్వశృంగోయేదేమంటే
—అకవికి కవిత్వపు దృష్టి కాకుండా
వ్యాపారదృష్టి మాత్రమే ముఖ్యమంటాడని
దానిని తండ్రిగొప్పకొద్దీ ముగ్ధులైతే
వ్వాడు" అన్నాడు భద్రగిరి

"వంతులుగాయ; మీరెన్ని చెప్పండి
అది మనకు అయ్యరాదు వారండి;" అనే
కాదు

"ఏంగావంబో కోమటి
వంకమనేర్చి జేరపారములుగెగ్గ
అనే నామకీ పూర్వంమంది ఉండవలసింది;
అయినా కాలవ్యత్యాసాన్ని నాక మనం
గమనించాలి; రెండుడు మునింగి గుండులు
దేరెవ్ అని చురొక కవి అన్నాడు ఈ
కాలంలో క్రామ్యులు యువకులు గాని
పాపులు పెట్టుకోబలేదు చెప్పేవట్టెంబో;
అట్లాగే కాలాన్నిబట్టి మూలతూంటాయి;
అన్నాడు భద్రగిరి

"ఏ కిక్కిరాట్టో పెట్టుకొని ఇన్ని సార్
కాయలు వల్లగా బీటిలో వలేమనాని

చూపుంటే సాయంత్రానికే వెళవ రెండు
బాసాయలు తబ్బలు రాకపోయినా; నాగన్న
చెప్పే వినూర్తూరాదు;" అన్నాడు తండ్రి
అర్ధవిధారంతో

"ఇంతకీ దేనిలో అయితే ఏమిటి పెట్టి
గాయ; బాగువరదాచికి;" అని వ్యవహార
విషయంగా మాట్లాడేడు భద్రగిరి

కాలతొన్న అట్టివి వళ్ల పర్య రొల్లిస్తూ
భయానయ్య "నాకు తెలియక అదిగుతామ
కావండి అయ్యగాయ; దాంట్లో లాభం
ఉంటదంటారండి;" అన్నాడు

"లేవే మిరెలు మేకలు కట్టారంటే
కురుకు వింటాడిగా వరిస్తుంది మేకలు
నాలుగై దేళ్లపాటు గంగలో పోవేవట్ట
పోయ్యాయి; పోరానికి ఏమవుపొడి పేస్తాడు
యోగాయ; అలాగి మేకలు పోవేస్తే
ముందుకి వనిచేస్తుంది;" అన్నాడు భద్రగిరి

"అయ్యోబోయి; అంత కాంతు!"
అన్నాడు పెట్టిగాను నోటిలో మట్టివూట
మరిచిపోయి అది గుడ్డలమీద వకగా గలి
గదా దులువేకాని "ఏవోకావారోకా వచ్చే
లాభం పోగొట్టుకొని ఇబ్బందితుల వచ్చిన
వనో చెప్పండి" అని చిరాకు వట్టాడు భవ
నానయ్య

"దీనిలో స్వామి కార్యం వ్యవార్థంకుక
తీరతాయి అక్కన్న పెట్టిలో మారవ్వొక్క
బీక అన్నాడు మేకలు మునిషికుండే కవి
కన్న తీల వరకుతుంది రెండోది పేరు
ప్రతిపక్షం పస్తాయి కాకిమై కలకాంబుల
కంటే వంపయ్య అరువెలుల బికిరే మేలు

అన్నాడు పెద్దల ఇంక మాటో లాభం
లోకాన్ని ఉద్ధరించడం ఆదేశించింది
మరినీ పుట్టకే ముఖ్యం శ్రీకృష్ణులంతకంటే
వాడే లోకాన్ని ఉద్ధరించడం కోసం చుట్టూ
చుట్టూ ఉదాహరణలు అని భద్రగిరి కవి
జ్ఞానాన్ని చెప్పింది

వ్యవహారాలైన పెట్టె “ఏ కృత
లోకాన్ని ఉద్ధరించేవాడో నా బాంధవ్యం; పుట్టిన
దిద్దని ఎన్నెన్నో కొట్టమంటా ఉంటే దాని
విప్లవం గడిస్తే చేతులు చల్లగాచూస్తే పెట్టె
కావచ్చు ఎల్లల కలగవచ్చు మనసుల
నెత్తవచ్చు ఇంకా ఎన్నెన్నో ఆనందాలు
అయ్యేవి అరిగినప్పుడు చూసాంవాం”
అన్నాడు

“మొత్తంమీద మీమాట చేసగల మనిషి
రెండి చేకలేక చెప్పకోవాటి” అని భద్రగిరి
అంటేనే దైవం చేస్తుందంటే

వంతులగానూ; చేప ఆ లోకంలో
ఎవరికి లేదో చెప్పండి; ఇప్పుడు నాకో రిస్క్
చూపాలంటుంటే వ్యాపారాన్ని వదిలివేలు
పెంచేపెయ్యడం మీదట మేము వి ఏ
సంవత్సరాలకూ ఆపవై చూపాలంటే ఉద్యోగ
కోసం పాతుకపోవడమేమీ వచ్చింది; దీన్ని
కలెక్టర్ చేస్తూ ఆదమందం చూపాలంటే
తెచ్చుకోవాలూ; చేప ఎవరికిలేదంటే ఎంతలా
గానూ; ఏవనినైన ప్రోత్సాహ మొదలు ఆప
నరం తమరు చెందినప్పుడు నాకుగై కేక
పాలు కళ్ల మూసుకొని గంగలో ప్రోత్సాహ
మంటే నాకరమా నన్ను ఎద్దరించ నన్ను
వారి తరహా” అన్నాడు పెట్టె

“ఇప్పుటికి అమాంబావతు ఏమాత్రం
అయిందంటారు”

“నా పరికమ అయిదవంకలేనా పెట్టె
బయటంబి”

“దాగానే ఉంది దాని కొంచెం ఓపిక
వల్లం కొంచెంపడితే వయవచ్చు” అని
సంవా చెప్పాడు భద్రగిరి ఇంకటిలో
సామర్థ్యం చేపననే వచ్చింది సామాధిక

లేదేదే ఎవరికోసం వారిని కాకినాడ దూస్తి
లేదో కలెక్షన్ కోరింది

2

పెట్టె చూడలేక కృంగారకవి చెప్పవచ్చు
అంటే పెలానపరిమోక అయితే అంటే
“వాణివలం ఒకే మానవత్రికను ఆయన
చేస్తున్నాడు అనకోసం పత్రిక ఉన్న
కోసం ముద్రాలోకే నమింపలేనా ఒక
రిమ్మ గది కాదుగను ఏమిదొస్తాడు
చూడేది అంతం పత్రిక వ్యవహారం
కాదుగది ముం

వాణివలం ఇంటిలో పాపాలు
ముగించుకొని కృంగారకవి పెలానపరి
ముద్రాలోకం చేసింది క్లిష్టమవుతుంది
రెట్టె దమ్మరిస్తూ ఆలోచనా జగత్తులో
నిందించుకుంటుంది అది కవి రచనమని ఆకలి
కావం

చేతిలో కాకినాడ కిందివనమే పెలాన
వరి “అయితే కృంగార కవి” అని
ఆయన చేతుల రెండుచేతులు కాదు” అన్నాడు

“అంటే” అని భావం విశదమవుతుంది
కోరిక కృంగారకవి

“మమ్మల్ని రోకమెంకా కృంగారకవి
కాదే అయింది దాని అనుమతి తెలుసుకో
లేకపోతుంది కృంగారకవి అనేది మీ
ఇంటిలోని కొందరు మీపేది కొందరు
మీ ఉంటేనేదీ కొందరు మీ కొత్తమని
కొందరు ఎదిరుతున్న కొందరు తలొగ్గ
వివిధాంశాలుగా పోతున్నాడు” అని
అంటుండగా కృంగారకవి అడ్డువచ్చి

‘వస్తూనేవున్న వంతు నాకేమి కావం

‘మేమి చెప్పిందిన్నో కృంగార కవిని”
అన్నాడు

అతని ఆశక్తి విని పెలానపరి కంగులు
పోయి పెలానాన్ని చేయించి ఉలిగివచ్చి
“మనలో చువమాట; అయినపే లేమిటం
టాను” అని అంతరంగాన్ని అందుకొన్న
వాదొగ్గ అనియింపలే

అందుకు కృంగారకవి—
“అయితే పేరన్నవెంటి; అయిన ఏవయ
అన్నోకొక్కం కవిమంతులైన లేవు”

అన్నాడు
ఇతను కన్నుల రవిమి మింది గోరొప
కవిలానాన్నాడని తలచి పెలానం గద
దివగా హుల్లున్నాడు

కృంగారకవి వ్యవహారంలోకి దిగి
“పెలానపరిగానూ; మా పత్రిక వదిలివెరికి
వెనకపెట్టాడు” అన్నాడు

“అప్పుడే; ఎంతమాట; ఏమిమాటాటం
మొట్టొ రేపటికే అన్నం అంటా మెద
మీద ముద్దున్నాడు మానవత్రికలో
ఏయ్యి లిఖించుకుంటే అని ఆలోచించి
ఉన్నాడు అంతేగాని మన పత్రిక వదిలి
అనగన మెంకొన్నా; వదిలొందరికి ఒక
పాట అనేమి ఆయన చేస్తుంటే అమ్మను
అయిపోతుంది” అన్నాడు పెలానపరి

“మనది నరం మానవత్రిక అన్నది
మరినీపోకండి; ఎలానానీ లాకపోతే వదిలి
గుమా నన్నుకాదు” అని లోపలి భావం
కొంత చెప్పగక్కేమి కృంగారకవి

“అయితే నరంకాని వత్రికంటే ఒక
టాండా మేమిట నాకు తెలియక అయిదు
తున్నాడు సలానానీ లాకపోతే పోవడం
అందరికీ మొదట ఉన్నానా వాళ్లకే
‘పేరిత వచ్చాయి”

“అన్నాని ఏమిదమైన చుట్టూ తెచ్చు
కోని పత్రిక అని అనుకుంటూ సరిపో
తుంది” అన్నాడు కేమిటి దిద్ద

“అయితే మేమిట అంకా ఏదిగా
ఉంటా మిరి”

“ఇంకా అయినానూ; మేమిట తెచ్చుకొని
లోపం ఉండదు ఉండలేదు అని చూపి
ఇప్పుడు గంగ పొంగివచ్చినట్లు వస్తూంటుంది
మేమిట ప్రోత్సాహం కల్గినా ఏం
అడవి నైగా కొట్టారేమిటి

ఏప్రిల్ 1953

శ్చింగుకవి రాం దబ్బు ఇబ్బందులు
వదులున్నాడు ఇంటికి రానో ఉత్తరాలను
నమోదానం లేదు వ్యక్తికి కొన్ని ఎనిమా
ప్రకటనలు వేస్తేడు వాటిలాటాకు దబ్బు
వాదానివందలు రావారి ఆ మొత్తం ఎన్ని
టిలో వస్తుంటే వెళ్ళలేము పైగా వస్తుంటే
రాదో కూడ చెప్పలేము ముందే పైకి

అవెం వక్రికమ ఏదో మోస్తరుగా బైటి
ఈదేరు, సాకలాం కోసాటు కొకలాం

ఏర్పడ్డాయి నాటి నెర్లిస్తూనే ఏ రకమైన వరకూ పుట్టబట్లు కనబడలేదు అతను కంగారుపడుతూ ఉన్నప్పుడు లైకెక్కాడు

3

కొడుకు ఇంటికి వచ్చేకని కేసులయ్యకు కి నంతోపంలేదు అతను దిబ్బుకోసమే వచ్చి ఉంటాడని గ్రహించుకొన్నాడు ఇంటి దగ్గర కల్లి మొట్టమొదటే కొడుక్కి కంట్రి మండిపడుతున్నాడని తెలియజేసింది రావిలో అతని అలాంటి కప్పింటిపట్టివేయ

కేసులయ్యకు రాముడ నూర్చుని ఏవో వ్యవహారం ఉత్తరాల తింగవేస్తున్నాడు కృంగారరని కాటే నోకోటియ నుంచి వచ్చి కంట్రి ఏరుట దగ్గరెట్లు ముట్టించరాదో అంతకున్నాడు లైకా అది కారణంగా వ్యవహారం తెలుసుకోవేమో అని రయించిందిమూడు నెలలకి వడతం కోసం నిరాశలో అలాగా ఏడుచూస్తున్నాడు కంట్రి కాంట్రీ కాన నంరాతం కడతేమో "ఎట్లాగుంది నీ

వ్యాపారం" అన్నాడు

"ఒక మో వరుగా ఉంది"

"దబ్బు తిరిగి వస్తుందా"

"ఏమెట్లు కొంత సొమ్ము ఇయ్యాలి ఏమీమా ప్రకటనవచ్చే కొంత సొమ్ము ఇయ్యాలి ఇతర ప్రకటనలవల్ల కొంత సొమ్ము ఇయ్యాలి..."

"అది ఇప్పటిలో వస్తాయో"

"శ్రమంగా వస్తాయో"

"ఇప్పటికే పెట్టిన పెట్టుబడి నాకంటే మించినవని ఇక రాని విషయమై ఒక గవ్వ ఇచ్చిపెట్టారంటున్నారేమి "

"చరి రేదివిషయమై అప్పు పెట్టారంటే కొన్నామో" అని వ్యవహారంలో మోహ మూలమందుకని అడిగేడు కొడుకు

దక్కగా కిక్కిరి చుకొంటు పెట్టుకో, ఏదో కాస్త మడుపునెకలాను అన్నా కొంటేమో

'అ దక్కే పోటే దీనికి పెట్టరాదు' "

"ఇదివరకు పెట్టిన దక్కే కక్కా-డి కి దోయింది ఇది అక్కడికే పోతుంది"

అన్నాడు కంట్రి విసిగవారంగా

"మళ్ళీ సొమ్ము పెట్టుబడి పెడితేనే వెనుకటి సొమ్ముయినా తిరిగి రావడం"

"ఇవో అవిషయమై నాదగ్గి ఉత్తర్వు" కృంగారకవికి అచ్చి అలాదా తిరిగి చేయ

కంట్రి మంచిసంగంగా "కావలెనే అ పిచ్చికి రకరకాల పత్రికలు తగ్గింటుకో, నీ గరరా తీర్చుకో, రావిపల్ల వస్తే తెలుసు కబ్బుల సొమ్ము వస్తుందికాని వస్తులేదు" అంటూ దుట్ట ముట్టించేడు

తిరిగి వెళ్ళవల్లెంతం వెళ్ళే యోగం ఏలాగు లేదని కృంగారకవికి విశ్వయ మయింది కళ్ళ ఎరుట అనవ్వుమైన కిక్కి రుకొనూ పోరావట్టు బునబునలు రూపొం లేయ ఇంటిందుకు మోహచూలమని కేవలం దేవి దిగరెట్లు తీసి ముట్టించేడు

కేవలమయ్య అక్కర్లేపోతూ వోడు తెలి చేడు చుట్ట కిందపడింది

VIJAYA'S THREE GEMS

ASOKA
AMLA VEPa BRAHMI
VEGETABLE HAIR OILS

VIJAYA CHEMICAL & TOILET WORKS
"VIJAYA MANSIONS"
15, CLEMENS ROAD, PURASAWALKAM, MADRAS 7.

వి జ యా ర త్న త్రి య ము

అశోకా అమ్లా, వేప, బ్రహ్మి హేరాయిలు

అనాది కాలమునుండి నై మూడు (అమ్లా వేప, బ్రహ్మి) వృక్షముల పూతలనుపయ్యది యేలవనిగా నిర్దియించుగల అమృతమైన ఓషధిగుణము కారణము ఈ అమృతం గుణములను కొదవకు ఉపయోగం లేదనియు లేదునీయై సే హేరాయిలును ఉపయోగించిన నై గుణముకార యలగుల ఎవరైనామను పొందగలరు తోక పోషణకు పెక్కును సమర్థులకు - కర్ణదీపము దివ్యులలో హితలేమి

వి జ యా రె మి కల్స్,

15, క్లెమెన్సు రోడ్డు, పురసావల్కం, మదరాసు-7

రూపకోత్పత్తి

భూపతి లక్ష్మీనారాయణ రావు

రూపము ఒక్కమహాపాతీత్యదానముని ప్రాకృతిపాపాపకృ
 వేత్తిరి అభిప్రాయము ఏతాతి పారస్వకవిధానమును పనికి
 దిందినను తత్పరివేశకరణము హావరసవ తిరిగివదలి వ్యక్తము
 కాగలను సదృశమర విద్యుతి విద్యుతేయమునెను ఉదాత్తపాపాపా
 ప్రయోజనమును సాధించుటలో మిక్కిలి సమర్థమైయుండుటచే
 హావకములకు అందును నాటకమున కిట్టి ప్రాధాన్యము కలిగివది
 బుద్ధివికాస మొత్తముగగది మానవజీవిత ప్రాథమికరకలో మత్పన్న
 మగు పారస్వకము గేయపారస్వకము ప్రకృతిపారస్వకములకు
 ముగ్గురైన మానవుని హృదయైతత్వము అభయత్వముగనే
 గేయబాసమును గైకొనుటవచ్చి కనుక గేయరసమే పారస్వక
 రసిత్రయము ప్రాసమత్తము మానవుని హృదయానే అనేకాదు
 ననునదింది ఉత్పన్నమైన గేయపారస్వకము క్రమముగ వికసింది
 గాదానమమున గైకొన్నది పిల్లలంగారరస ప్రాసములగు తీర్థ
 రసనర్పియు పి హర్షముననే వృత్తికి వచ్చివది పిని శాంగ్లమున
 Balaధు అది వ్యవహరింతురు భారతదేవమున కూడ అన్నిభాషల
 యందును విత్తి గారనకములు ప్రాసీకరమున వ్యాక్తి వచ్చివది
 వేదములకుం బరనాళాంబువాటిని భారతరసవాటికి పర్యవశాం
 మన ఇట్టిగారణ కొన్నియైనను భారతరసభాషలో మండియుండు
 నది రిక్తమిదనవలయున్నది వ్యాసుని జయితీహాసము సంస్కృత
 మున రచితమైన ప్రతీతిమగార రావడమును నాది ఆకాంక్ష వ్యవహార
 భాషలగుప్రాకృతములందు గాదాపాపముగు పారస్వకము వ్యాక్తియందు
 దుండవ పారిజాతమున వ్యాసుని అపారస్వకభాషాంబు వారింబవము,
 గావి భారతీహాసమును (అయి) రచించినావది తెప్పవలయును
 ప్రధానమార్గమున వలదుమును సంస్కృతింబు అచి యుద్దేశమగు
 అచి గేయదాపాపమునన్న గాదాపరస వకరసములందింనాకు పారస్వ
 లోకకలాపము మధ్యకలిగిన వ్యావసమహాది మంతమగుభాషను
 ప్రధానమునవలదు గాదాపరసము అభయించి అయిగారను
 రచించినా గాదాపరసమును వలదు విత్తి ఇతివృత్తివిషయమున
 పిరియముని దివ్యములేమిదను భావప్రసాదమును విషయమున పినికి
 సంపూర్ణమగు పాపమయ్యున్నది ప్రధానము లేకమున వర్తకమును
 గానియేయి దిగారణము ప్రశాంతములను సమక్షమున పాడి
 విశ్వావ్యాక్తి గానియేయి ప్రయోజనముగా విది రచితములైవది

ఏప్రిల్ 1958

అట్లు ప్రధానముగానియేయిది మాకుంది వ్యవహరింపవచ్చు తెలియు
 యున్నది మాత్రమునకు రసభార రకభారము త్యాగవ్యములు
 మాత్రమే కంపవియు గాదాపాకతులనెను వర్తము లేదనియు దాను
 గుప్తాగారి అభిప్రాయము దాని మొదల పి హతులమదకు పాక
 కలు మాత్రమేకాక పండితులు కవులు కూడ నైయుండిరి
 భారతమువల్లనే తెలియుచున్నది నైకపాపమున రోమహర్షణా
 లంబిలో లాంక్రమమున ఈ మాతవంద్రాయమే పాదాశీకపంద్ర
 దాయముగ రేకమున నెంకొన్నది పారస్వకము విషయములందు
 వివృతించివినెను భారతరామాయణాది గాదాపాపవ్యవస్థలను
 పురాణములుగ చెప్పింది వివేకివాడుక వేడికిని సంధమున విరిది
 యున్నది ఈ పురాణవకమును మర్యమనంబుమారి ప్రయోజన
 మునే యొక్కవగు సాధించుయెటులనే పాపరసములలో వ్యావ
 హరికభాషారచితములైన గావల వ్యాక్తికివచ్చివది వేళంగలా
 రక బాలానామ్యక భావించునక మున్నగునయ్యెయు
 విత్తివే ఈగాదాపారస్వకపరిణామమున, పండితకవులలో వారంభ
 మైన హతులంద్రాయమే పెట్టు రామరామ విద్యాపిహాసంగు గాదు
 కులకు వృత్తిగ వేర్వడినదో గమనింపకగని విషయము భారత
 రసభాషాంబున ఇతివృత్తిమునకు దానిననునదివది వ్యాయ
 వ్యవప్రతిపాదనమునకును ఎక్కువ ప్రాధాన్యముచివట్లు కోరు
 చున్నది నాది రామరామ గారణమున రసపీఠము పెక్కువ
 అపరాధమేర్పడి తత్పరకములగు సంశ్లితవ్యవస్థలకు కూడ
 ప్రాధాన్యమేర్పడినది గాదాపాకతులెందును గారందు వకరము
 వలె వదిలి అర్థమును వివరియెటుల మాకుగ లాగయు క్రమగ
 పాడుచు వ్యవ్యయమగుక పాపాపయ్యమగుగది, గ్రోతలను రస
 ఒక్కనే యియుండినను లాంక్రమమున వకపికి నహాయకరము
 కూడ వేర్వడివట్లు తెలియుచున్నది సంశ్లితమునను, మంబులంబు
 యను, ప్రధానపాకతున పిదు మహాయైతత్వము రసవంశముగ
 వకపులకు కోడగిదాను కొంతకాలమునకు ఈ గాదాపాకర
 మున ప్రియహతు ప్రవేశము కలిగివది ఈ ప్రియ పాదాపరముగ
 పాకతుల కుటుంబవర్గములలోనివారే యి యందుకు ఇట్లు ఈ పిర
 గారలను పాడు ఒకవృత్తిగా వేర్వడినది ఇతివృత్త మాకర్

(8)

185

మన పాగ్లను పటతులు (భరతులు) తమతమ నామధేయములతోనే పరీక్షించి తులనమున బట్టి యాతగా ఈ భారతీయత్వియందు రూపధారణమును, సంకీర్తనకృత్యమును లేవనెత్తుటకు ఇతివృత్తగాగమునను అర్హులైయున్నవలయునని ప్రధానమైనదియు వ్యక్తమగుచున్నది. అనగా వాదితావధేయత్వియందు ప్రధానముగ గమ్యక్షుచున్నది రూపకప్రదర్శనమునను దివి ప్రళయ దశ [ఇతివృత్తము సంభాషణాత్మకమై యుండుటయు నా సంభాషణయ నటనయ క్రమగుటయు—నను] రక్షణములయెట్టి యాదర్శ గాఢతనమునకు తరువాతిదని చెప్పవచ్చును] తరువాతిది పాత్రికీయత్వి

“వాగంగులనయినది నవ్వోర్ణావదనప్రకటనేను
నర్హునికారయ్యై విశేషము పాత్రికీయత్వి

భావప్రధానమైన పదదర్శనము వాక్కుచేయు పంగులనయనుచేయుననుచును పదదర్శనమున బిందు ప్రాధాన్యము కలదు. రసభావముల దాక్షిణ్యమైనదియు పద్యకృత్యానుసంపన్నదియు పద్యమున భరతుడే వేదాంతాదు వివరించినాడు

పద్యకృత్యానుసంపన్నమై యుండు భావరసాభిరూప
యభిప్రాయసహితం రోమాంశాద్భిర్యుక్తైః”

దీనినిబట్టి పాత్రికీయత్వప్రయోగము కథావశమున మూత్రమే కాక పది పద్యమునకూడ కలదని వ్యక్తమగుచున్నది. ఇటులు పద్య వాది రాంగీకరించుముననే భారతీయత్వి రసోక్త్యర్థము కలిగింపవలెనని “రసాక్షర్యము” మను ప్రయోగమునందు గమ్యమానమగుచున్నది. భారతీయత్వియందు పదపరమాత్మమైయుండిన ప్రదర్శనము పాత్రికీయత్వియందు అభినయభ్యర్థనమైనది. అనగా రూపకప్రదర్శనమున మేదియో ప్రయోజనము రసోక్త్యర్థమై గ్రహింపబడినది మూడవది చెల్లెల్లెత్తి

“చెల్లెల్లెత్తి వల్లభ కృంగారములను
అకాశ వర్షమై పారు ప్రయాణిం ప్రియద్యుతే”
“యో క్షణేనకన్యకాదేవతా
ప్రేమయోగా యో బహుస్థైరీశితా
నానావధానా ప్రధానావధానా
తాం చెల్లెల్లెత్తిం పుత్రిం ఉపాసంతి”

ఈ రక్షణమునందు విషయము కృంగులప్రధానము బహుప్రేమ ప్రాప్తిప్రయోగము వ్యక్తగీతాతీయవాదము నేపథ్యంబనానంబు యొ క్రమ పది తెలియుచున్నది. వ్యక్తగీతముల యావయోగము, నేపథ్యరసము ప్రేమాశ్రయం ప్రేమరసంబులు—అనునవి చెల్లెల్లెత్తి వాది శేర్వదీపది ఇతివృత్తము కృంగులప్రాయమైనది ప్రేమరస

ఏప్రిల్ 1953

మంగుల అమలావాదం ప్రదర్శనము ప్రేమల మూత్రమే పార్శ్వమని గుర్తించినది. పావున ప్రేమల రంగమున ప్రాధాన్యమేర్పడినది

“యన విజయవాదము నవలంబింప దీక్షవర్మ విరాటర వసు
కాంధర పవిత్రా నవతా దిగవత ఇవ తావత క్షేపితైరపి వైదిత్య
మనావశ్యం”

కథనదీపి అరభి వృత్తి
“ప్రాచీనాపకృష్ణకంఠిణాని
దాహ్యం మయా కృతమిలక్షణం
విశ్రాంతి యుద్ధాని క యుక్త నికరణ
తం తావ్యశం అరభంతే వదన్తి”

పదవిషయంగుల గీటములు యుక్తము స్వభావము ఇంద్రజానము విశ్వాసు లిందు ప్రేమముగా ప్రయోగింపబడుచున్నవి. కథయందలి ఆయా వర్ణనలు, వ్యర్థవానిగుణముగ ప్రదర్శితములగుటకు రంగ పరమరసములు దాక్షిణ్యముననున్నవి. “యోగిని” అను ప్రయోగముచే గమ్యమానమగుచున్నది అనగా శీతావసుగణముగా ఇదివృత్తియును ప్రదర్శించి పంగులరసముల అరభివృత్తి వాది శేర్వదీపదీపి చెప్పబడుచును

ఇట్లు సుకేశముల వర్ణనలను పాఠశీర్షాదు వాగుల వృత్తముల రూపకపరిణామవర్ణియించి వాగులవికలము నుండియు వచ్చినవి తోలుచున్నవి

దాశక ప్రయోజనముల గూర్చి భరతుడీర్పిన యేదిప్రాయము గమనించదగినది

యజ్ఞానానాం శ్రమార్ద్రానాం శోకార్ద్రానాం తపస్యనామ
విశ్రాంతిజనం రోకా వర్ణమేకద్యుమిద్యుత
(విరోధజనకం వాతే కాన్యమైర్బహుమిద్యుత)

ప్రామదిమమ్యములు సౌమ్యుల వేషిలై యున్న సౌమ్యులవలెను విశ్రాంతిని ఎన్నోదియును కల్పించి తాత్కాలికులుగైతె మనశ్శాంతిని దివి నొందింపుట దాశకరసగా ప్రయోజనమని యందుచే వ్యక్తమగుచున్నది. ఇందులు బహుభావములైనవి. దాశకము వర్ణజనులకును ఉపాదేయమగుటకూ ఎవరినెవరియొద్దనున్నది

“నాభిం బిన్నులైవేమనన్య బహువాక్యేన సమాధానమే”
బిన్నులైయుండునగు వ్యభిరందక సోకతో నెనులించింపకగినది రూపకప్రసంగమున విశ్వాసుల రసభోజిలు, అకర్తవ్యములగు ఎన్నివేములు బలదయములు బృంగులభ్యయము ఉదాత్తత పుత్రిము వసుత్కారములగు సంభాషణలు, ఇత్యాదులతోనాద్య నాటకప్రసంగములు అనుంబహుమనం పదభావములందున్నవి.

శాసనమను గూర్చుటయే రూపకమల పరమార్థమనియు, సాధారణలన విద్ధించు పూర్వత్తిని మాత్రమే వీచినుండి పుట్టు బుద్ధిహీనతయేనియు నదంతయును హిత తన దగ్గర నున్న వివరించినాడు

[illegible]

అధిపతి రామచంద్రునివలె సాంఘికజీవితమున అత్యంత
 విజయవంతమైనవారు. వాడెవని యాచరియిన వ్యక్తులను
 చేర్చిన ఇతివృత్తమున వాడ సాంఘికజీవితమునందే గ్రహించిన
 రామచంద్రుని కర్పణరూప భావిత శిశువలె నున్నవారయి
 వాళ్ళవచ్చునది నాకువచ్చునదియను కలెను ఏర్పడినవలెను
 విజయ విజయం! ఇహలోకమునందే వాళ్ళమూల, వాడవలె
 వారలందే పూర్వకర్తవలె అభ్యుదయరూప భారతరామాయణాదుల
 వనమనలించిన భావించిరి. ఉత్తరకావ్యమునకల్గి, అపర రామచంద్ర
 నాటకమునను నామూలమున నెవనినెవనియను ఎవను. [వనం]

దేవరం వార్తలందు తరుణులను వ్యవహరించుచున్నాడు. వంశవంశశ్రుతుల మీ విషయములు ప్రచురించుచున్నది తానా-
 నానామధ్యమము (ప్రాచీనమే బాధ్యుని)వాడునైన యీయిది తానా-
 బాధ్యునిప్రముఖులను ప్రసంగించుచున్నాడు. మీ కర్తవ్యముకాదు.
 అభియోగ్యులకానియిందున నెవరునీ నభ్యసించునో ప్రసంగించు-
 చున్నదియనుచు కేసరినామధ్యమ మీ వ్యక్తి మీ వ్యక్తికే ప్రాచీ-
 నాభియోగ్యులను విస్తారముగ (ప్రాచీనముగ) పేరునీ గొనుచు
 ఉదయే తానెవరును తన తనవంశప్రాచీనమున నెవరును
 గాదుననుచు వ్యక్తిగ వ్యక్తిగనుచుగ నేర్పరినామధ్య తన
 బాధ్యుల గొర్రులను ముఖ్యగనాచుచునీ చేసిది ప్రాచీ-
 నముగ గురువుల ప్రాచీనముగనుచుగ వివిధ కర్తవ్యములను
 ముఖ నభ్యసించుచు ప్రవర్తించు కేసరినిగ నానాభయము నున్నది.
 ప్రాచీనముననుచు అభ్యసించుచుగ వ్యవహరించు బాధ్యులను
 ప్రాచీనముగనుచుననుచు కర్తవ్యమునను గొర్రులను నాచుచు
 నీయిది ప్రధానము అది ప్రాచీన ముగనాచుచు

[illegible]

విషయము లారశీకరణమున లాభిమండియు ప్రైడికర్మకలాపము
జుబుబయొక్కయు నచ్చర్మకర్మకలాపయొక్కయు నశీకరణ
యొప్పున లోకశీకరణము ప్రాపంచ్యముగల బ్రాహ్మణమునగు
వైదికర్మ కర్తారామశేషు యొకవిధమునకుల లోబడియున్న
యొక విష్ణువర్ణనాచరిక మాత్రము అధికార మేర్పడినది కావున
లోకశీకరణమునకు నాచరికమునకు ప్రైడికర్మలందఱు జూం
రిన వచన వాచము నవ్యూహమునైనది

ప్రభుయందు జ్ఞానమును ప్రభువను చేయింపై రచనను
భారతరూపాయాది మూలములతో దానకరనకు మార్చు
నపుడు నవరచనమయ్యెను కడకు ఒకప్పుడు నకలది యుక్తు
విధములముగ నెను విన్నవచ్చు లాయా కవికావ్యల రూపము
నపులిరియలగున కళానమ్మి నేమను కాగగ గ్రాహ్యమును
నుచు పరిచయము నాదారవియోగవిధియనుచు మార్చు
నపుడు మరలను బాగుగ వ్యక్తమగునది విక్రము నీతికి
రంగున కరగకరమందు స్వస్థికిమయముగా చేసెనో కవి
కృష్ణున మార్పొడియమును చిత్తివిభావమునకును బాగులకు
మనమునది రచనమంతముగ నమ్మి నేమను మనవికా
నానాది యొగియించు అట్టి మార్పొడియు క్రమమున కలదాచు
విధి యొగియించు స్వస్థికిమయముగ మార్చు ప్రకృతి

“ప్రాప్త్యంతే పరయంతానాం విదగ్రాహవృత్తా
 హ్యోద్భిష్టా మమసా పురీం శ్రీవిలాసం విలాసమ్”

అవి యీ విషయము మీ రాకూడ మేమువలనకేమున కర్పించినాడు మామనవి యీ కథాశ్రవణాదు మీ ఆశ్చర్యమున గూడక గావరకు యీ వాచకవలనకు మీకు నున్నది తిరిగివచ్చును ఇంద్రియప్రకర్షక అగునట్లు చేసి రోకాళ్ళ మీది కలిగించునది భావము శ్రువాదుల వికారము కట్టి కత్తి లేదు అంగములు పాల్గొనేమీదములు ముగ్గునగునది నేతులేంద్రియము కాకకలిది కర్మాణా మోమున ఎరిగిమొందునది మరలది అంగముల కేంద్రీకరము చేయుచు సామాజికము చునప్పునది వాగదానమునకు ను వ్రుచ్చియున్న తామును క్షుద్రులను చేయుటకు వాదనారోగమునముందు నమకును గలనప్పునది మంగిలినాడు తామునును బోలించుటకు సామాజికము చునప్పునది రంగంగులమరల పాల్గొని కేంద్రీకరము చేసి కన్పడునకు కలిగించునది మోమునమునకు తులన చునప్పు కేంద్రీకరము చేసి కలిగించునది కలిగించునది విజ్ఞానీకరమునమునకు చునప్పునది తామువలనకేమున కన్పడునకుచున్నది కా నునదికలి రసామిది కలిగించునది నామము ఇట్టి కత్తి శ్రువాకావరమునకు నది భావక ప్రదర్శనమునమునకు యి నైత్యముల తా ప్రావీణ రామునది నామమునది గలించునది మునునకునది

నాత్మకమైనది నవలకలాపమైనది మానవుని యీ భావవ్యవస్థాపనే కాలప్రావేశానికి భగవదంశమంలగు పాఠశాలకడ క్రిష్ణులవాన ప్రభు మానవునకు వంశక్రియించినది కలాపమయిన యీ భావవ్యవస్థయందు ఈ అంశావళికమనలే రూపక మందొక విభజనకడ

పాఠశాలకావ్యప్రదర్శనము రూపకప్రదర్శనమునకు మానవుని మరలయొక అభిప్రాయము కలదు రూపకమునందు బొమ్మలను పాత్రలుగనెడి, వారిని ప్రదర్శించుచు కథను వధన్తు సలహాను ప్రాసవకాలమునందుండియు కలదు నేతుడు, కాళ్ళ కల మున్నగు మూలభాగములు మాత్రమే కాక వ్రేళ్ల మున్నగు సూక్ష్మములగు దేహభాగములు కూడ వేరువేరుగ కల్పించి వారిని కీకృతీకూర్చి యీ బొమ్మలను వేచేడివారు బొమ్మవేసాము బొమ్మలనుండుటలే రూపమున లోపలనుండి ప్రతియంగమునకును సంబంధించి వారి సాహిత్యమునకు వాటి యంగములను కడలించుట కవకాశము కలదు ఈ రూపమున్నియు బొమ్మనీపురోహితి వేర్వేరు అంగములకు ప్రసంగించినది యగుటలే ప్రదర్శనమున వారిని గ్రహించి బొమ్మలే సంగమిపాత్రలను వేయించగలుగుచున్నది ఈ రూపములకు మాత్రముంది పేరు ఈ మాత్రముం సాహిత్యమున బొమ్మలసభనయినతేయము నంశావళియను కానే ప్రవర్తించినతేయము కథను వధవచ్చును ప్రదర్శనకునగుటలే వారికి మాత్రరూపకం పేరు కలిగినదని యందుకు ఇట్టి పాఠశాలకావ్యప్రదర్శన యొక వృత్తిగా నొకవర్గమువారి కేర్పడినది కథవాచికాలమున తొలు బొమ్మలూ దీనిననుసరించి యేర్పడినది ప్రియమనలే అయీ పాత్రలవలె వేసములు రలింది నటించుట బొమ్మల ప్రదర్శనము కంటె నాకర్షణీయముగను, నులభముగను తోడుటలే అట్టి రూపక ప్రదర్శనములు ఏర్పడినవిని యందుకు పాఠశాలకావ్యప్రదర్శనమున కూడ నంశావళియొచ్చును బొమ్మల నాడించు వ్యక్తులే ప్రవర్తించవలసియుండుటలే కానే యీ బొమ్మల స్థానమున నిలిచి నటించు నులభముగ గన్పడినది అదికా నన్ని వేళానుగలమగు అనుభవాధికప్రదర్శనకు కూడ నిలదండకాకము కలదు.

ఇక వాదికావ్యప్రదర్శనకావ్య ప్రేరణము అంగికావ్యము ప్రవృత్తుగను మూకావ్యమునకు కూడ పూర్వము వ్యాప్తిలో నుండి వట్లు తెలియుచున్నది నేటికిని, తానూ వారి దీప్తిములలో ఇట్టి మూకావ్యము ప్రదర్శనములు వ్యాప్తిలోనున్నవి 1887 సంవత్సర ప్రాంతములో దివారేశ్వర దర్శనబొకడు ఇట్టి వైలాసప్రదర్శనము గూర్చిగాని, రసవత్ ప్రయోగము వివిధశతము ప్రదర్శించుచు భారతదేశవర్తనము గానివివరము రూపాయలనుపాఠశాలకావ్యమునందలి వచ్చినతేకములు మాత్రమేకాక, ప్రజల విశ్వజీవితమునందలి సలహాను, వచ్చినతేకములు కూడ విట్లు రసవత్ములగు ప్రదర్శనములగుచున్నవి ఇట్టి మూకావ్యప్రదర్శనములు (Dumb Shows)

ఏప్రిల్ 1885

అంగ్లేజీమనకూడ వ్యాప్తిలో నొకప్పుడుండినట్లు Shakespeare కనిపించిన Hamlet నాటకము సాక్ష్యమిచ్చుచున్నది రాజకాలము నుదుగునడియించిన యీ ప్రదర్శనములు నేడు వివిధరంగము వారి ప్రోత్సాహమున వుత్పన్నజీవితములయొచ్చువి

మాత్రమకాన వాల్మీకీప్రసంగంబుననుసరణయేయును, వారిని ప్రవర్తించిన తేయవాదగుటలే ప్రదర్శనకును మాత్రరూపకము పేరు కలిగినదనియు కొందరు

మాత్రరూపకము భారతమున మరియొక యర్థమున ప్రయుక్తమైయున్నది యుజ్జలము నిర్మాణసందర్భమున

స్థావరీ: అస్థిసంవహ్న మస్తునిర్మాణరథః

ఇత్యేతిహృస్మలరః హతో హిరాదీకృతా

యని గలదు వస్తునిర్మాణరథములు అస్థిసంవహ్నులు హిరాదీకులు హతులు నగు మాత్రరూపక స్థావరీ యని యీ వ్యాఖ్యమే వ్యక్తమగుచున్నది

“యస్మిన్ దేశే కాలే క మానవేయం ప్రవర్తితం” అను కథవాచిక వ్యాఖ్యమనే యుజ్జలమునిర్మాణముననే తొలిమిది కొలుచుట మాత్రరూపక రుక్మప్రదర్శనమే తెలియుచున్నది

“ప్రవృత్తక్షత్రయోగేను కుగ్గం మాత్రం ప్రసారయేత్”

అను వ్యాఖ్యమనే యుజ్జలమునిర్మాణమునకు ప్రవృత్తక్షత్రయోగము కుగ్గంబునదియు తెల్లనిదారమునై తొలునిర్మాణమున అదరచుచును నర్పమగుచున్నది ఈ వివరస్థానములన్ని మాత్రరూపకమునకు కల్పారాధ్యక్షము వర్తము ఏర్పించుచున్నది హిరాదీకునగు సూతులే కథవాచికాలమున యుజ్జలారాధ్యక్షమునకును నేర్పడియించవచ్చునది ఈహింసవచ్చును తంజ్రగున్నది నగరప్రవేశమునకు ముందు రాజకుల్యులు పట్టణమునందలి మాత్రరూపకములన్నిని రానింది, పురము నలంకరింపవలసినదిగా వారి వాదించినట్లు ముద్రారాక్షస నాటకమున వర్ణితమైయున్నది దీనినిబట్టి మాత్రరూపకమునకు కల్పారాధ్యక్షమున వర్తమున్నట్లు విధయనవచ్చును నై భారతేశ్వరమున సూతులే మాత్రరూపకమున యొందుటలే గారాపాటకునగు హిరాదీకుసూతులే కాలక్రమమున రూపకప్రదర్శనకుగా నరిగియించి యుండువచ్చునది తోచుచున్నది బ్రాహ్మణమిత్రులకు క్షత్రియునకు ఇచ్చిందిన నంశాసమును సూతుని వ్యవహరించినట్లు కలదు విరోధనంశావళియైనను సున్నతవర్గము వారి నంశావళియైన కాలమున వారి ప్రాప్తన తెలిసిన కాలమునకును సూక్ష్మవర్గమువారు నిర్మాణంబులు క్రిందపెట్టుట వర్ధిల్లినవచ్చుచున్నందున స్వకృత సామర్థ్యములనై వారలవచ్చిచేసిన పిడు శీనించుచున్నందులకును నవేశములగు వృత్తుల నులంబించి యందున్నట్లస్థావరమున సంపాదించుకొనియుండుటకు తోచుచున్నది యుజ్జలకర్మ యుద్ధ

వ్యాపారము, వృత్తాంతము, శిల్పము పారవ్యక్తము—యొప్పుగు వారికి నులంబించిన విషయములతో మాత్రం కర్తవ్యమగు ప్రవృత్తి యొప్పులు భారతమునందు వ్యక్తమగుచున్నది

గౌరవాచార్యగారు మాకుడు వరకు వసాయముగ గాదు కుం నేర్వరచుకొనియుండును ఏరికి కులీంపులను వ్యవహారము కలది కొంతగామునకు ప్రియమగుచు నవాయులుగనిచ్చి వ్యక్తము సాక్షాదినయోక్త్యకముగ కరమ వర్తింతుల నదిపొలియినది [కొన్నిరికల ముప్పుగు గారము ప్రదర్శించుచు నేతును ఈ వర్తింతులీ యులంబించుచున్నాడు] ఈ మాతవర్గమే త్రుమముగ కరయందలి అయా ప్రాస పాత్రల వేషములను దరించి వంశావలంబో కరమ నడంబుండుచు నంగీకము వ్యక్తము అభినయము చేరిన కొంతగామునకు సాహిత్యము కూడ నయాదును యుండును అనిగా అభినయోక్త్యకప్రదర్శనము ప్రతాపావహమును బలయులతో రాధారణకు కలిగినది ఉత్సాహవంతులు, సరము, నగు కవులు దూపకములను రచించి ఈ మాతవర్గముచే బ్రదిగివేసేయించుచు అంతకుపూర్వము మాకుడే యా కర్తవ్యము ప్రదర్శించుచు నడుచును మాకుడే యుండునను బో నంపేనాము లేదు అతని రచనల కవిత్వావిషయమునం త్రుమములు రాకపోవులనే శిల్పముగ కవులు శాస్త్రు దూపకము నకు పూనుకొనియుండును సీతాప్రవాసవిషయమును ఇతివృత్తి ముగానే వాస్తవిక దూపకమును రచించి దానిని ప్రదర్శనార్హమై భరతమునికి వంబించెనన్న ఉత్తరరామచరిత్రయందలి యుగము పిదపయమునం దనునందంపనగును చిత్రవశీయము విషాదసారంగధర ప్రభావశ్రీయము కవ్యాశిల్పము. ముప్పుగు శిల్ప దూపకములకు పూర్వ మాంధ్రజేయన వ్యాప్తియందుండినది వీరి నాటకములు వీరినే (వీరి) భాగవతమునియు వ్యవహరించెడి వారు వంశోద్భవ కళాశిల్ప కవనలీలాగమనరకును వినియే సాహస్యవలంబు కూడాదేయమునై నది రచనవిషయమున బాలావరము లు క్రమముగా శిల్పంబు చేరిగియుండులేదు కనుక కల్పలంబ్రాంతములందును, దెలుగా మహారాష్ట్ర ప్రాంతములందు కూడ దూపకవిరాజ్య పీఠాగమనవే జరిగినదని ఆ నాట్యయంత్రంబున తెలియుచున్నది దీనివిల్లి భారతమాయాతాడి మహారాష్ట్రమునం నునరించిన వీరగాధలతో నారంభమైన రాక్షసాపహరణము దానిని ప్రణయించు ప్రదారముగానించిన మాతవర్గమును దూపకవృత్తి దూపకప్రదర్శనము మూలమున జేయవచ్చును

భారతమున బలంబు మునయు కమైయున్నది కాని నందర్వమునపు దూరగా మూలానయ్యునందరకు రమ వర్ణముకూడ నందు నునోపుచున్నది రామాయణమునకూడ, నకు, నర్థక

నాటక నమా శిల్పములు కనవడుచున్నది హరివంశ రామనాటి నాటకప్రదర్శనము యుండినట్లు అభారములున్నది భారత రామాయణముల కాలమున నాటకప్రదర్శనము యుండినది హరివంశ నెప్పుడును కలిగిన యారములనేపు నకు, నాటక శిల్పముల వర్తక అభినయములకుకూడ వాతములందు నెప్పుడును బనను ఈ మహారాష్ట్రములు దూపకవృత్తికి మాంబులందు నెప్పుడును అవకాశమున్నది వ్యాసశిల్పంబున వారధివృత్త భారతవారము కరువాత పౌరాణికంబున వసునరింపబడుచు నర్పించి రామాయణమును వర్తి ప్రదర్శనమే కరకు లంబెడివారు వర్ణములుగ నేర్వది యా గారము దేశమున ప్రదాపమొనర్చినారు వీరిలో కరావకవ మొనర్చువారు పాటకులనియు, వాని యర్థమును దేశభాషలలో వివరించువారు రాగకులనియు వ్యవహరింపబడెడివారు పాండిత్యవంతుల విల్లి విరాముల చిత్రకమైయున్నది వీరు నంగీకమును వ్యక్తమును గూడ నభినయముగనిచ్చి అభినయముచే వర్తకవారాధారం భావములను వ్యక్తీకరించుచుండినది తెలియుచున్నది కాలక్రమమున వీరికి మహారాష్ట్రవరకు మొకవృత్తిగా నేర్వదినది [కొలలాంధ్ర మహారాష్ట్ర దేశములందు మొదటిదలవారు వ్యాసలో నున్న సారితకవిరావము గనువిందగినది కరకులు పండితులు గాదులుల నై యుండుల మాత్రమేకాక వ్యక్తమును బాడ ప్రయోగించుచుండి నుప్రదిష్టాంధ్రకవలంగు నాయులు భామగారి కలాప్రదర్శనమును అందినవారికి విషయము నువ్యక్తము శ్రీ రామకాష్ట్రము మహారాష్ట్రదేశమున ప్రసిద్ధిగాంచిన కళకులు] ఈ వర్ణములారికి రచకులను పేరు కూడ కలిగినది మూలానీయముచే శ్రీయభూవమున గారము ప్రదర్శించు వర్ణమువారు కూడ కరువాతరామమున నేర్వదినారు వీరికి కొలకులని పేరు పూర్వగారందలి ముఖ్యపట్టములను అనుక్రమణికగా చిత్రములుగా రచించి వానిని ప్రదర్శించు వర్ణమువారు పర్వదినాకు ఇల్లి చిల్లపల ప్రదర్శకు లిరువదియవ శతాబ్దంబునవరకును దేశమున వందందు తిరుగుచు పొత్తికొనపొమ్మముండినట్లు వినుచున్నాము చిత్రవలంబులను యల్లుగానే పుల్లెటోనిదివ్వి గాక కలకము (Lala) పాపాయ్యమున ప్రదర్శించుచు నేరికిని గలది చిత్రవల్లభవర్ణమును కొందరికి వృత్తిగా నుండినది ముల్లారాక్షస నాటకమునందు తెలియుచున్నది అట్లే వేషమును దరించుచు నీవది రాక్షసిని అంగుళీయకమును నుపాంబులించు కళకుల రథవంతులు, బద్ధించి శీవించు వర్ణముకూడ పోకప్పుడుండినది వీరు గుండించుచు వ్యవహరింపబడినారు ఇల్లు చిత్రవల్లభవర్ణములు మూర్ధానయ ప్రదర్శనములు గారావర్ణము ముప్పుగునది దేశమున విరళములముండినది వ్యాసించియున్నది తెలియుచున్నది పాండి నకుమాత్రములను పేర్కొనినారు, అనన్యకలకూడ విషయవర్ణయందు వర్ణమాత్రయాలావ ప్రయోగమునుగూర్చి వరకు

అది విమర్శించియున్నది అదిగిరి" అను విషయమును ప్రదర్శనమును దొరికవచ్చును వారి వ్యవహార విషయమును మాత్రమే యిట్టి భాషాప్రశ్నగను మహామహిమవచ్చుననియు నాశాసనమున వరంబిచ్చినది కౌటగ్రంథిరాజవర్గము లేర్పడి యుండినవనియు Weber మున్నగు పాశ్చాత్య దివ్యముల అభిప్రాయము ఈ భాషాప్రశ్నగమును గుర్చి వెంటట వివరించినారు కాశ్యానుకు దగ్గరికి కాశ్యానుకుని నాటికి యిట్టి ప్రంగులు దేశమున వ్యాప్తియొందినవని చెప్పవలయున్నది సరింపనినాటికి బాంక ప్రదర్శనము మర్యాంగవక్తగ్రముగ గాకున్నను ప్రాత్యుకరకయైన నుండినవని చెప్పవచ్చును కనకాశమున్నది తరువాతి కృష్ణ సంబంధములైన గారయను రామానుజ గారయను భారత గారయను ఏదో రూపమున ప్రదర్శనములగుచు వచ్చినది బొడ్డునక ప్రభావమును బావకప్రదర్శనమును బావ వోక పాదవస్త్రమునది బొడ్డునక ప్రావీణ్యముకలలో బావకవంకప్రకమున వరిశ్యాజ్ఞమునది విశిష్టముల అభేదముండినది కాని తరువాతిభావమున బావకములు ముగ్ధప్రభావకములగు బొడ్డునక వీరికినకృష్ణములైన వని అభిప్రాయము చేసికగారయ ప్రదర్శన యోగ్యములగు బావకములగు కేళాపంగు ప్రాకృతములలో రంగములైనది "కుమారు యను ప్రియప్రదర్శనదిగా నానామము పేరు వచ్చినది అభిప్రాయము లేని రూపాభివ్యక్తియగుచు యున్నదియు, నంత అభిప్రాయము లేని వెనుదియు వోక వైశిష్ట్యమునక కలదు నిందిపానిది బాంమమున నాటకప్రదర్శనము యుండినవని తెలియుచున్నది అశ్యాహౌచి బావకములు మనకు లభించిన ప్రాచీన బొడ్డుబావకములు బొడ్డులు మృత్యుగోచరమునదికలదు ఎన్నునక పోషించినవలె అలంకారములలో పాశ్చాత్యమును పావశ్యాజ్ఞమును సంబంధమున ఇతివృత్తి ముగిసేది బొడ్డులు బావకములును ఏదిని దీనివైశిష్ట్యమున ప్రదర్శించుచుండినదియు తెలియుచున్నది కైముననూక లలితకలకు ప్రదర్శనమున విమలలలో యున్నము కాలినమున తమ మత వ్యాప్తికి పాదకములుగా వారి పంకిలించారు

వివరించితిమిట్టి, క్రిస్తుభూర్వము ద్వితీయకాళి మధ్య భావమునాటికి సంస్కృతనాటకము ఏర్పడియుండునది కలది నుండినది అభిప్రాయము నాటకాభివ్యక్తియగు సంస్కృతి నాటకమునందుండియు వ్యవహారప్రాకృతములకు బావకములలో ప్రాధాన్యమున్నట్లు వ్యక్తమగుచున్నది బావకములు తొలుత ప్రాకృతభాషలందే రంగములైనవనియు, తరువాతిభావమున, కృష్ణకాలంలో సంస్కృతము లేర్పడినవనియు ముగిసేది అభిప్రాయము కలదు బావకరకము పావశ్యాజ్ఞము ప్రవేశించినది నుండినది యుగిలరే అట్లు అభిప్రాయములగు అమలభాషమును వారు వచ్చి నుండినది రామరామ ఈ ప్రదర్శనములరావనకలై సంస్కృతమును మధ్యకాలములో నుండను మాత్రము గానిదియుండినది ఉత్తమ

మైక్రి 1958

పాత్రల భాషను సంస్కృతముగ వేదియుంకవచ్చును రూపక ప్రదర్శనములలో ప్రాత్యుకరకములను పాశ్చాత్యముగ పావశ్యాజ్ఞ వ్యవహారము యొ యుండును ప్రభువర్ణములగు గౌరవాదులగు నరిగణించువలెనుండియు యుండినది పాశ్చాత్యము] అట్టిదే వారు తమకు మహామహిమ ప్రాకృతములను వ్యవహరించుచున్నది నమంబు మును మంగము నామనే బయోపాత్రల వ్యవహారముల దిన్న ప్రాకృతములు బావకములలో వేరినది తరువాతిభావమున నాటకములను ఏదినిదే భావరామము తమనాటకములందలి ఉదాత్త పాత్రలకు గౌరవమును గూర్చులై సంస్కృతమును వారి ఇతర పాత్రలకు కేళాపంగు ప్రాకృతములలో వారియుండుట రాశాప్రావీణ్యములను లలితమునాటికి కృష్ణవర్ణములందలివారు ముగిసేది పాత్రలను దరించుటకు పావశ్యాజ్ఞములందుండునది

ప్రాచీనభాషామహిమలగు భారతీయులకు మతవిషయములందు క్రి మేర్పడినది కమక కృష్ణరామది అలంకారములగుటకు సంబంధించిన గారయ ప్రదర్శనములగు కేళాపంగు బావకముల ర్పములే భారతీయులు అభిప్రాయించినది వివేకము మాత్రమే కాదు వివేకము వ్యావహారికాభివ్యక్తియు అట్లుకల తీవ్రకవంపావకము... ఇతరులన్నియు బావకప్రవేశములగుట ముద్రితములు కావన ములగాగరే యొక్కవగు బావకములను దిశివృత్తిములైనవి. పావశ్యాజ్ఞప్రదర్శనములందు ముగిసే ములగాగరే యొక్కవత్తములు పావశ్యాజ్ఞ ప్రదర్శనములు, రామానాటకములను బావక భావకరకమున ప్రభావమునందుండినవి కలదు నుండినది అభిప్రాయము మహాభారతం, కథావర్ణనాగర లున్నవర్తక రాం రామానుజాచార్యులు ఇట్టి పావశ్యాజ్ఞప్రదర్శనములు వ్యాప్తిలో ముండినవి చెప్పవచ్చును మతమును రచించిన చూరంగునిము ప్రాచీన భారతీయులకునిది విమర్శనాభిప్రాయము వారి వారి భాషా నాటకములందుండినది నాటకము లేర్పడినవి చెప్పట రావలయును లేవు "బావీ"నాటకము "భామినీ" కలదులగు కలదు నుండి తుడు కర్పించిన అభిప్రాయములే ప్రాచీనభాషామహిమ కలదులగుచున్నవి ఈ కర్పణమున నుండునగున్నది విమర్శనాటకములు రాశ్యాజ్ఞాభివ్యక్తియు నావకమున వేరించినవని ఏది కర్పణము బావక సరిభావములైనదియు పావశ్యాజ్ఞప్రదర్శన భారతీయులకు ముగిసేది యుండునదియుండినది నమంబునను సంస్కృతనాటకము పావశ్యాజ్ఞప్రదర్శనము ముగిసేది వ్యవహారమునకలై అభిప్రాయించినది మాత్రమే చెప్పగలదు

అంకితకమును అనుభవించగలము ప్రవేశవిషయములను అంకితకాభివ్యక్తియు అంకితక అంకితకాలాది రాశ్యాజ్ఞముల మున్నగువిషయములలో రోమమహానకునకును సంస్కృత నాటకములకును గల పావశ్యాజ్ఞములందలి క్రిమలములను

సంస్కృతవాఙ్మయే ప్రాబల్యము కలది కొందరును "యవక" కల్పమునకుఁ జూయిప్రాంతమునకుఁ కారణములైన నాది, ఈ యవకాశ్రియమునకు నాటకరంగమున దరి తెగఁ ద్రవ్యేః సంబంధము లేదు వర్షయొక సంబంధించిన వప్తవారక మీఱము సంపన్నుని గృహములందునకుఁ దీయవలక యవకము క్రమమైనది అట్టి వప్తముల కారకతమున కప్రాపీయ కారణమునే వర్షయొకవచ్చును అదికాఁ గ్రీకువాఙ్మయంలో తెలియనిగిరినిలవనముల కారణమునను లేవు అట్లే భారత దేశముందరి రాజాంధేహరక్షణకాది ద్విత్వమైన యవకం అనేకు ప్రాకృత (యవకీ—వికవకము) గ్రీకువాఙ్మయంలో కావము గ్రీకుదేశపున క్రతుల మందరుగ్రీకుయవకులను భారతదేశపు రాజాంధు జీవులుగా వికరణించినారు వారు రాజాంధు దేహరక్షణ లుగా వేర్వేరుకాని ఇక పై పేర్కొనబడి అంకవికలవాడుల వారక రవకయందు కచ్చునిది రత్నావళి మాంధేహావని మహావికాగ్ని విల్లముల వంటి నాటకములందరి యొకప్పుడ్రము గ్రీకుప్రాబల్య మునే వేర్వేరుచేసిన యొక అభిప్రాయము కలదు సాహిత్యమున ఇతివృత్తవిషయక సాధ్యశక్తముల కచ్చున దీరంధకవాఙ్మయమున క్షంగారపద్ధి వేళములను భారతము రెండువేద్యులొక వక్రగ లేదు ఈవిషయములలో మనదేశపురాజాంధి గురుస్థానమని కలది కముగ చెప్పవచ్చును రామాయణ కర్మావృత్తాంతమునకును ద్రోణే యుద్ధ వృత్తాంతమునకును కొన్ని విషయములలో సార్వ శక్తము కలదు భారతకథకు "ఇలియదు" కథలో సామ్యములు లేక పోలేదు అంధమాత్రమునే మహావ్యక్తిప్రాబల్యమును ప్రతిపాదించుట పొసగదు వివిధాక్ష విని, కౌరవప్రాంత కూడ గ్రీకువాఙ్మయము నుండి గ్రహించబడినవను అభిప్రాయమును విడిచిపెట్టి విలకౌరవం వంటి వర్షయల కారకసంబంధము నాకును వేరును కూడ కలదు

ప్రాచీనసాహితీకర్తలు ప్రయత్నపూర్వకముగ గావించిన విశిష్టవిధానము నాటకము కవికారవన నాటకవిధానమునందు మరాఠాదేశ వందననది వందితాభిప్రాయము ప్రాచీనవికలలో దూరకరణ ప్రజాభిప్రాయమునందు అర్థమైనను, రామరావడి ఉన్నతకరమయలను ప్రయోజనమునకే యుద్ధిస్తాననది చెప్పక తప్పదు గ్రీకు రామ ఓష్యుగి దేశములలో నాటకములు ప్రజా హారమును కలగజేయు సంస్కృతకాలకములు ప్రజాభిప్రాయము కన కలవరలేదు అను వర్ణిప్రాంతమునందు వశ్యము లేకపోలేదు కాకుండాది నాటకములు రచింపమైన వకవాఙ్మయమున కూడ మూలకవకములకు సారకంశా ప్రదర్శనములందు, పిరగరాగన మూలకు లేకమున గలిగిన వ్యాప్తివిధిలో సంస్కృతనాటకములు సామాన్యప్రజలకు ఎక్కువ ప్రయోజనకరములు కాలేదనియే చెప్ప వలయును నాటకరచన, భావంబును రాజ్యాసామయనే అంద

పెట్టకొన్నది వాఙ్మయ ర్షయ కూడ రాజ్యాసామయ నాగ్మయంద ప్రాప్యకవచ్చెలెయ్యారు వేదాంతాభిప్రాయముల ప్రాప్యక వర్ణియవర్ణములకు మూత్రము ఉద్భవమైనవల్ల నాటకరచనక ఉన్నతకరమయలలో యొక్కన ప్రయోజనకారి యయినది సంస్కృతకాలక ప్రాధాన్యమేర్పరులతో దూరకములు ప్రజా సమాహారమునకు దూరమైనది

ఆరాంధ కవులు భారతీయసంస్కృతిని శీర్షింపకొన్న వందీకులు భారతీయకర్తృకాశ్రయ వారి కల్పగతము కానైన వారి సాంస్కృతకరచనయంతయు రాంధరకు, రాజ్యాశీకమగు మార్గమున నవదించి కావ్యరచనయందు ఇతివృత్తము అలంక నము మూత్రము రాని యార్యమున శీర్షింపకర్తము, కర్మవిధాం కము రహిత్యయన్త్రుత్తి వర్ణాశ్రయవ్యవస్థ మున్నగువానిని వివ రించుట వీరు ప్రధానముగా మగిలించినారు ఈకారణమువలన భార కము భారతీయభిక్షావసర కంఠకును వినియైనది. భారకరామ యణహరిసంకారి మహాకావ్యముల రచనావిధానము నాదీవర్ణకు అరగ్నమైనది వాదకవయందు కూడ కవులారావమునే యనుస రించినారు రాకముందరి నానవృత్తిని విడిచింతుకునుగూడ నాట కములకు భావకావ్యకవిషయప్రాసముగ వేసినారు మానవప్రకృతి సహజములగు ప్రవృత్తులను యితాకముగ వీరు నాటకములలో ద్విత్వంబు అరగ్నమున కమగులునుగన ద్విత్వకమును పాత్రల ప్రవృత్తులను ద్విత్వంబు వీరివద్దకి వర్ణయవయముల భారతీయ సంప్రదాయముల కమగులుగను మండునట్లు పోషించుట వదిలిపెట్టి యెదిరి ఎట్లనందర్పమునై సమ భార్య కర్త వర్ణింపబడినారని, కమ్మ కన్నకు మారాఢులుగాని అశ్యానబ్ధిగన కర్తకు ప్రతికూల ముగ భార్య ప్రవర్తించుటగాని నాటకములలో అడుగుటకు వీలు లేదు భారతీయసంప్రదాయ మట్టిది కాని మానవజీవితమునందు మనకు గోచరమగువ్యవస్థ కచ్చివృత్తములలో సంభాషనలేదు భారతీయసాంఘికవ్యవస్థకళకును మానవ ఆధారమగుటచే మన జాత్రముల సమసరించి సాంఘికవ్యవస్థను వర్ణింపు మన కాలాధ రమైనది కచ్చిరధర్మమైన వ ప్రవృత్తుల సహజములైనవి అని సంబంధమునందు వివరములేయైనవి వానిని మనకాలాంధరలేదు మనజాత్రములకును వానిననుసరించి రచించినది దర్పకావ్యముల కును విరుద్ధములగు గోచరంబు మానవసహజప్రవృత్తులను మన వారు గ్రహించలేదు ఆకారమునే నాటకములందరి ఇతివృత్తము, పాత్రదేశము మున్నగువిషయమైనవి సంప్రదాయాధర్మమగు వాక ప్రాకార సమసరించి నవదించే వాని మానవప్రకృతి సమసరింప లేదు కానైననే ప్రకృతిని విరుద్ధము నాటకములందరి ఇతివృత్తము రాదు మున్నగుకవలందే కచ్చి సారతీయందోకచ్చి సాంఘికసహజ ప్రవృత్తి కిరణనాటకములలో ప్రాధాన్యములేదు సామాన్యనాటకము

లానుబియ్యన వాగ్దానము—భావకన్యకము నంది నదిందు కొన్న రుద్రవది వియోగమును వంధ్యైంద్రకాంతు మనుకవింది ఇప్పుకన్నాత్మక కలిగిన త ద్భవనందర్యమనె నంతోనయినను లొక్కసారిగ మువ్విత్తియొక ప్రక్కక్షముగ వకది మునియిం బని వియ్యుకారణమున పాపహింసాశో అతని దీనావస్థయూని యెరిగితి కవలించు నీయవస్థ వాగ్దానము—మీరునుపురి యవస్థను చూడరేక ఊలమునకు లోనగుచున్న కమహివానం తుం దిభవనమిది మరయొకని పునము అపారాధవిధముగ పోషించి యెఱుక పాపాశులం హృదయములను ద్రవించజేసి నాకు ఇట్లు ఇతివృత్తియె గానింపవలెన మాయుల్పియి రన పోషణలక్షిద్దములై వది

భావముల రసమును పోషించుటయందు మాత భార తీయభావక ర్థంతు స్వేద్య కన్యక మకపాంప్రదాయముల ననుసరించి అనుగమించుగ లాదాయత మాత్రమే నాకమలంకో ప్రవేశము కలిగినది మరియు లాకము కర్పణధాంకము ననుసరించి మానవుని తీతకవర్ణమును విత్తికమంగుచున్నది మానవుని ప్రవృత్తికంతును విత్తి పూర్వకమనందకప్రాంతము పోతువది అంగీకరించుటకో మానవునకు వ్యక్తిత్వస్వకంత్వముల కగ్గవని మానవప్రద ప్రవన ప్రధానమైనరకు మక స్వకన్యమనకు ప్రాధాన్యము లేకపోయినది తీవ్రప్రవృత్తిని అతనుకలెంబిం వలయునకును పూర్వకమ్యకర్పణధాంకము కారణమనెడి ఎద్దాంతముకో కొంతవరకు పాపాశ్చర్యమున కాత్మికదృష్టి ప్రధానమైనది మానవ నహాప్రకృతి మానవజీవితమునకు ప్రకృతికల్పంకో నేర్పుదు ముత్యం వివిధగుని వివిధకర్మములై నది తులారణమునై భారతీయ నాటకములలో మానవప్రకృతి సరిగా దిత్తికమయిందెరే దనెడి వివిధ కవకా పేర్కొనవది పాత్రం హృదయములందు భావనంబుల కవకాపేర్కొనవది పేక్షలకు మనసులందుకువ నల్ల నంబుర్లం పేర్కొని రవతంకపాతువు వాగండు కావున భావ నంబుల (Oomile of emotion) మానవజీవితమున ప్యాభాది కమేష్టినను మన నాకమలంకో పోషించుట పీయలేకపోయినది తులారణమునల్లై పాత్రపోషణమునకా ఉద్విగ్రహమున కను గుణము మాగ్గమునై అనుసరించవలెనవిచ్చినది ప్రతిభాతలంబు యం దురాత్మములగు గుణములెన్నియన్నున వానిని పోషించుట అనువిత్తమైనది అట్లు పోషించినచో పాపాశులం కలదియందొక విధమున నావత్రిగాని లేరా, పాపభూతిని కలుగింబయి, తులారణమున ఉద్విగ్రహమునకు ఘంగములగుంబయి జనుగును కావున ప్రతిభాతలంబున ప్యాభాదికత్తిక కొంత దూరముగ ముందునట్లు పోషించవలెనవిచ్చినది తన పీయయున భారతరామా యుగ కవుల వహించిన స్వాతంత్ర్యమునకా నాటకపుల వహించెరి ర్భావము—మున్నగు నాతలందరి ఇతివృత్తమును

గమనించినచో తమిషయ వింకను తాగుగ వ్యక్తమౌతగుండు సరసుకగు నాయకును జవానశ్శీకనై యుండియు లాదానకు వ్ర దగుల నులుంబాంతి తంగమును కారణముకాకపోదు నాయ నుపిత్తిల తులారణయగుంబయి తత్వంబున వారి హృదయ వేదకు లోనగుంబయి తప్పకు ఇల్లి వసతికి కొంతవరకు విత్తి మోర్కొనియూపవనాన్ని విత్తికమలంకో మునికముకాత నై యున్నది కాని నహాపిత్తితమనరించి వానిని దిత్తియల కృపం రమేష్టిక తంగకరము కృపంగరమును పోషించి పాపాశులం నానందించజేయుటయే తన పొందివరదనిన ప్రయోజనమగుటనై ప్రకృతిసహజములగు విత్తి విషయములను స్వపీయక, రహమ గుణములగు విషయములను మాత్రమే గ్రహించినాకు

దూరతీవృత్తమును లోకజీవితమునందీ గ్రహించక భారతరామాభాదలంబుండిమాత్రమే గ్రహించుటవన కూడ భారతీయనాటకముల వాస్తవికత దూరమైనది ఉరా త్రభావములను ఉన్నతాదర్యములను ప్రతిపాదించవలెనది నాటకరసములకు లానువివృత్తాంశమును పొందవు యావృత్తమును అల్లి నవృత్తివలన నొనంగినది వాని కలాపన ప్రముఖ నాటకీయ విమృశి కాదాదు కొన్ని పుట్టియు మాత్రమే రసన కర్మములై ప్రకర్యన యోగ్యములగు మంబుల పీడి గమనించినచో రసనలు ప్రకర్యనయోగ్యములు కాకాంబు అవర్థరాపన ప్రవృత్తిరాపన మకపీరసపిత్తికము. మున్నగు నాటకములయొద్ది వికారణముననై ప్రకర్యనయోగ్యములు కాకేడు ఇతివృత్తమును లోకజీవితము నుండి గ్రహించిన మృగ్యకణికవంటి రసవలకు గల ఆత్మకణక్తి యాతలములకు లేదు నాటకములందు ప్రతిపాదకములైన భావ ములుకూడ పారాలంకీకరములకు దూరమై నవి విల్పాంతులు, కాత్మికలు వగనావరే మాత్రము గ్రాహ్యములగు భావ మునై వర్ణనల పోషకములైనది కంబుక వ్యక్తికరము భావము దిండుంబాదాపారణములు

- “నంబానా నందేపాదేమ వస్తువు
- ప్రమాణ మంతకరణప్రవృత్తియే”
- “మహేందరా మకలూ ప్రవాచక”
- “లోకో తరణం నా కేణాంబి కో జ్ఞాతు మర్హతి”
- “నీవ్యావృత్తి కృష్ణవృత్తి”

మున్నగువాని వనకముల విండులకాపారణములుగా పీయ వచ్చును

భావృత్తివనవరించి భావయు వ్యవహారమునకు దూర మైనది అంబారణము, వక్రకృత్తి ఉత్తరవత్కృత్తి వ్యంగ్య వ్యాధి ఇత్యాయం ప్రాకృత్యమేర్పడినది లాపాపావనంది

పండితులు విద్యాపంతుంగునాగరతులు మాత్రమే యానాటకముల నాడరించు పీఠి యేర్పడినది ప్రాకృతములనూట యొడ్డున్నను నాటకములందరి సంస్కృతము అతంబునను కృత్రిమము నై పది భారతరామాయణములందరి భాషాసారశ్యమును తరువాతి శ్రవ్య కావ్య కవులు పాఠించవచ్చే, తాము లాపను తరువాతి నాటకకవులనుపించలేదు చూతునికపాంచిత శ్రవ్యకావ్యములను భవ కూటరచనలు నాటకకవులను అదర్శములై వని

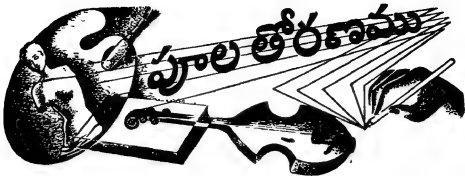
రాజులు మంత్రులు, విద్యాపంతుంగుల శ్రీమంతులు సంస్కృతకవులకు పోషకులగుటచే, కవు లర్హివారి శ్రీవికమలినే యతివృత్తములగణిపి రూపకములను రచించినారు రాజాంతః పురములందరి ప్రణయగాథలు ఉద్యావనవనములందరి నాయకా నాయకనమానేకములు, అంకురపురపురి పుష్పావరయ నుష్పరా రావన జలక్రిడాదులు నాయకవిరూపకముల నమ్మగములు, సుమి ర ప్రంభాంతరములలో నాయకవిభాగములు ప్రేయసిపిమ్మ క్తువైన నాయకు రుష్పరావృత్యములను వనముననేయు రోదనములు ఇత్యాదులు సామాన్యుల శ్రీవికాపకలోపిని కారపోపుటచే సంస్కృత నాటకములు ప్రజల కుపకరణంబోయినది కావుననే భారత రామాయణాది పురాణములంతయు పీఠాధిప్రదర్శనములు దొమ్మరాలిలు వీరినాటకములు మున్నగునవి ప్రజల కుపాదేయములై నవి అట్టి ప్రదర్శనములలో కూడ పీఠివృత్తములు పురాణములందరినీ యనుట గమనింపదగిన విషయము భారతీయులకు నుకమనంపుగల అపక్తియే యందులకు కారణమని పండితులచోర యుం స్పారిస్తాయును కాని, ఉపక్షేపలవాదవృద్ధులు శ్రీవికపద్మి

పాతమగు పీఠివృత్తమును నాటకమున రచింపకపోవుట యట్టివరి పీఠికి కారణమనుటయే విజయ వీరగదాగ్రామము పాఠశాలకికా ప్రదర్శనము రోదబోమ్మలాట - మున్నగునవి విద్యాపీఠులగు నొకవర్గమువారికి వృత్తులుగా నేర్పడినవి పంకవరంపరగా వారికి వచ్చిన కరంతు గామమునయేట ప్రదర్శించితి మాత్రమే వాడు నేయగదిగివాడు కాని మానవమనుష్యులుగాని నాటకరచన గావించు శక్తి వారికి లేకపోయినది లాంఛనమున పట్టి నాటకములు కొన్ని సామానులగు కొందరు విద్యాపంతుంగుల విప్లవప్రయత్నము వరి తముగ నేర్పడినవి మహారాష్ట్రదేశమున పుండరీక తుంపీగన జ్ఞానదేవ నక్కాలాటా మీరాలాటా మున్నగు భక్తుల కరణ నాటకములుగ ప్రదర్శింపబడజొచ్చినవి అంతటికి పురాణాగ్రధు వెనుకందినవి “కనాశీకరీకృ” “కానాశీ హాలమరీ వీరగాధ” ఇత్యాదులు ప్రజల నాకర్షించునట్లు భారతరామాయణాగ్రధు అకర్షించుటలేదు నాటకరర్త నేమను ప్రదర్శకులకు వగ “నానకారావృ” కర్ణాటకావయందు రచించి ప్రదర్శించిన “రాశీరావృత్యము” కర్ణాటకదేశమునకు చెక్కువగ నాడరించబడినది అంధ్రదేశమున జొక్కిరికత రాధామణ్యులచేత కర్తవీయ ప్రతాపరుద్రీయము మున్నగునవి పీఠాంతరకావ్యములను వెనుకకు ద్రొక్కినవి పాశ్చాత్యసాహిత్య సామాన్య రారణమున పృథ్వికపచ్చిన కన్య తల్పమువంటి నాటకము లెట్లు ప్రజల నాకర్షించినవో విడిచిమే ఈ విషయమున హిందీ పంగ కథాటాది రాష్ట్రములలోకూడ నవ్యరూపకరచన ప్రజాశ్రీవికమునకు పన్నిపాతమై ప్రేషపంతు దిక్తవికావమును సంస్కృతిని కలిగించుచున్నది

కీన్నెర చందా వివరం		
విడి కాపీ	8	అకౌలు
అర్ధ సంవత్సరం చందా	2	రూపాయలు
సంవత్సరం చందా	4	రూపాయలు

మేనేజరు కన్నెర, 18, జోచ్చు పిఠి, మదరాసు-1

తెలుగు విజ్ఞాన సర్వస్వం

తెలుగు భాషా సమితివారు విజయ ఉగాది పండుగ వంద గుంటలో "చరిత్ర—రాజనీతి" సంపుట ముద్రణ ప్రారంభోత్సవం హిందీ ప్రధాన సభ కార్యాలయంలో జరిపారు. శ్రీ సురేంద్ర నరసింహస్వామిగారు పంపాంగం కదిపి వినిపించారు.

ఈ సందర్భంలో శ్రీ మల్లంపల్లి సోమశేఖరగారు "ఉగాది—పాఠశాల చాంద్రమానాలు" అనే విషయాన్ని గురించి ప్రవచించారు. శ్రీ శర్మగారు తమ ప్రసంగంలో పాఠశాల చాంద్రమానాలు పంపాంగం పాఠశాల చాంద్రమానానాగల వరమేర సంబంధం మొదలగు విషయాలను వివరించారు.

విజ్ఞాన సర్వస్వ ప్రధాన కర్తగానూ డాక్టర్ గిడుగు వెంకట పితామహగారు విజ్ఞాన సర్వస్వ ప్రకటనకు తెలుగు భాషా సమితి ఏర్పడిన నాటకంబున వేరేవరకు జరిగిన వృత్తాంతమును ఈ సంపుటాదు వివరించిన ప్రకటిస్తున్నది మించగా చెప్పు "చరిత్ర—రాజనీతి" సంపుట వేరు ముద్రణకు యుద్ధవిజయ వృత్తాంతము తెలుగు భాషా సమితివారు విజ్ఞానసర్వస్వ కరమనే గాక సంపుష్టి కావ్యరూపము ఉత్తమ పరమము విహుమతులు ఇప్పుడంతలోను వివిధంగా కృషి చేస్తున్నది బాగా సమర్థత ఎదురవరదాదు.

శ్రీ జి వి పద్మానాభగారు ఉపన్యస్తా ఇటువంటి విజ్ఞాన సర్వస్వం రాలా ముఖ్యమైనది ప్రైవేట్ విషయానికి ముందు ఇటువంటి ప్రధాన ప్రకటింపబడవలెననే దేశంలో విజ్ఞానాని పృథ్వికి దారి చక్కగా ఏర్పడినందు చెప్పి తెలుగు భాషాసమితివారు చేస్తున్న కృషిని ప్రశంసించి సమితిని అభినందించారు.

తరువాత సమితి బ్యాంకర్ల శ్రీ హెటూరి సత్యవారాయణ గారు తెలుగు భాషా సమితివారు ప్రచురించిన తెలుగు దేశం పటం గల కార్పొరేషనును ప్రకటిస్తూ అందరికీ విస్తృత జనసంఖ్య చేరువేరు రాష్ట్రాల్లో విడివిడిగా ఉన్న అంధులు, పరిపూర్ణ ప్రాంతాల్లో అంధులు మొదలైన సంఖ్యలను వివరించి తెలుగు దేశం అంతా ఒకటిచే విస్తృతమైన దగ్గరనుంచి పెద్దపక్షవరకు తెలుగుదేశ వలం దగ్గర వుండవలసి తమ దేశపు ఎల్లూ, దాని

వైకార్యం గొప్పవనం దాన్ని తెలుసుకొని తాము అంద్రులమనే జాతీయ భావం పెంపొంద తేసికోవాలని ఉద్ఘోషించారు.

సభకు విచ్చేసిన వర్తమాన సమితివారు తందన కామలా లాదికంతో సత్కరించారు.

తరువాత కుమారి గిడుగు భారతి శ్రీమతి వెంకాయణ గారే కుమారి హెటూరి తోళ్ళు కుమారి ఉష కుమారి గిరిజా సర్వం జరిగింది శ్రీ సందీపి వర్మశాస్త్రిగారు వందన సమర్పణతో కార్యక్రమం ముగిసింది.

తెలుగు సమితి—బెంగళూరు

పై సమితి అధ్యక్షులైన ఉగాధ్యక్షులైన స్థానిక కన్యక పాపాకన్య పరిషత్తునిదగ్గర ఇరవం జనవరినవది సమితి అధ్యక్షులు విద్యార్థి గిరిజాయర ముఖ్యులైన కృష్ణగారాధ్యాయులు వలకుతూ అకపాదకపా యజువంటి సమావరణాధ్యాయ వగరం దాని తెలుగు ప్రజాభివృద్ధిగా ఒక్కోటి సమావేశంబానినీ తెలుగు సమితి ఇతరీకంగా కృషిచేసగదని అన్నాడు విద్యార్థి 3 వి శ్రీకంకాప్రయోగము, శ్రీ అం శంకరవారాయణ రాజ గారుమూ ఈ సందర్భానికని ప్రత్యేకంగా అర్పిత "ఉగాది సక స్తి" పద్యాల తదివారు ఈ సందర్భంలోనే సమితి ఉద్యమాన్ని ప్రశంసించి సత్కరించుమూ మైసూరు రాష్ట్రాంధ్రులమున్ను శ్రీవిద్యార్థి రక్క విదగదాని వెంకటరావు గారు అంధ శిష్యులరావు గారు సందీపి మల్లివారుసామె గారు మొదలైన వర్మకన్యలును వందకన్య లాదికి కులాశిష్యవర్మంగా వందేజాల పంపారు కుమారి సుధ, కుమారి సావనాయకి వ్యక్తం చేశారు సమితి వర్తమాన "మీనా పెళ్లి" అనే విశాంకము ప్రదర్శించారు ఈ నాటికకు ముద్రపత్త కన్నడ రచయిత శ్రీ "వర్మకవాలి" గారి "మీనా ముద్రె" తెలుగుపేజ, సంగీతం వర్మకన్య శ్రీ వి టి కుమారగారు రాష్ట్రగ్రామంతో పర ముగిసింది మిన సరోజ ము 3 కవక, శ్రీ కృష్ణయ్యగారు టెవగ గారు, రామంబరదగ గారు శేషులు గారు శేషులు గారు 3 మారవారాయణగారు, వి టి కుమార గారు నాటకంలో పాల్గొన్నారు.

స్థాలిన్ జీవితఘట్టాలు

కామ్రేడ్ స్టాలిన్ 1879 డిసెంబరు 21 తేదీన జిన్ జిన్ గోర్ అనే గ్రామం లో జన్మించాడు. అయితే అసలు పేరు జోసెఫ్ విస్సారియోవిచ్ కండ్లి చెప్పడం దుబ్బుకనీ తీవ్రమైన దౌర్బల్యం స్టాలిన్ తల్లి గైతులిక్ చిన్నప్పటినుండి అమెరుకుతనం కలది. పెద్దవాడై ఏ దర్బారులో పుకగురువాడని అమె కంటి కనీసి

కాని బాల్యంలో క్రైస్తవ ప్రావీణ్యమంది రాంకు హాజరవుతున్నా క్రైస్తవమత గుర్తింపు గ్రంథాలను చదవడం ప్రాంతం రాదు. స్వతంత్ర భావంతో అంటుంది. 1898 లో కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరానికి పూర్వం అమెరుకుతనం పోయింది. అంతర్జాతీయ తన జన్మస్థలమైన జార్జియాలో నవ్వివాక సంబంధం పెండ్లియ్యడం స్టాలిన్ క సంస్కృతి సాంప్రదాయాలను కాగా అవగాహన చేసుకున్నాడు.

ప్రకటన విప్లవ దీక్ష

వదిహేళ్ల కమ్యూనిస్ట్ ప్రావీణ్యత వీయో అంతటా వ్యాపించి యొక్క మార్క్సిస్టు విప్లవోద్యమంతో కామ్రేడ్ స్టాలిన్ వదియే కలియబడ్డాడు. ఈ విప్లవోద్యమం స్టాలిన్ ను అమెరుకుతన ప్రభావాలను ప్రసరించింది. 1898-97 లో స్టాలిన్ మార్క్సిస్టు అధ్యయన తరగతులు వదిలించాడు.

1898 లో రష్యన్ సోషల్ డిమాక్రాట్ రేణుకు స్టాలిన్ పట్టుకుంటే వెంటాడు ఈ కాలంలో స్టాలిన్ తన మార్క్సిస్టు విశ్వాసాన్ని పెంపొందించుకొనడంలో విరంభర కృషి చేశాడు. అలాగే లోనే లెనిన్ రచనలు

ఏప్రిల్ 1898

స్టాలిన్

వదివివ వరితంగా అయ్యి కలుసుకోవాంజే అఖిలాంశ అతనిలో కలిగింది మార్క్సిస్టు అధ్యయనం చేస్తూనే ప్రజోద్యమంలో విరంభరం ముఖ్యమైనవారు అనాటికి స్టాలిన్ మత విద్యాయంలో విద్యాభ్యాసం చేస్తుండేవారు. అయిన విప్లవ దర్శకులుగా మారికొద్దా 1898 లో అక్కడ నుండి వెళ్ళిపోతారు.

1901 లో "ఇస్కా" పత్రిక అవతరించిన తర్వాతనుండి లెనిన్ విషయమై స్టాలిన్ తు యిక్కువగా తెలియపర్చింది. లెనిన్, స్టాలిన్ తీవ్రం నాయకత్వకా స్థాన

మదవికాదా అభిప్రాయవేదనలు అ సంతకృతమే తీవ్రమైన అత్యవసరం చేకూర్చి ముందెత్తింది స్టాలిన్ ఒక "మేజర్" ఉత్సాహి వకవకం వివి లెనిన్ దీనికి కలిగియు ప్రాంతమంతటా యింతో రాతిత్రక ప్రారాభ్యమందని తన "ఇస్కా" పత్రికలో కొనిపించాడు.

కలిగియు విప్లవోద్యమం జాతు ప్రభుత్వాన్ని కంగరెత్తింది. 1901 మే నెం లో స్టాలిన్ వదిలేనే వితర ఆంధ్ర్యబరిది జాతు వీరిమధుల సోదా చేకూర్చి తనపై వారంటి జారీయిస్తున్న తెలుసుకొని స్టాలిన్

అల్లావారికి వెళ్లిన అక్షయ మొదలు
1917 వరకు అల్లావారిలో ఉండి
మహావైఖరిని నడిపాడు

ప్రాసం శివ

1903 జూన్ 15 తారినాటికి నంద్యాలం
పాలెం పైబడిన ప్రభుత్వ పరిపాలనకు
అక్కడ ఉండగానే లెవీనకుంది ఉత్తరం
దాగా ప్రభుత్వం నుండి రిటైర్మెంట్ తీసుకు
అయినప్పుడు కలెక్టరుగా ప్రభుత్వం రిటైర్మెంట్
యొక్క డి.కె. అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అతని రిటైర్మెంట్ గడిపాడు ఈ
రెండేళ్లలోగా విప్లవ భావాలను యెక్కి
మహావైఖరిని పెంచిన ప్రభుత్వం ద్వారా
తన 1904 ఏప్రిల్ 15 నాటికి
ప్రభుత్వం నుండి రిటైర్మెంట్ తీసుకు
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అది 1905 ఏప్రిల్ 15 నాటికి గాక
ప్రభుత్వం రిటైర్మెంట్ గాక
ప్రభుత్వం రిటైర్మెంట్ గాక
ప్రభుత్వం రిటైర్మెంట్ గాక

1907 ఏప్రిల్ 15 నాటికి రిటైర్మెంట్
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

1912 ఏప్రిల్ 15 నాటికి రిటైర్మెంట్
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో
అయితేనే అయితేనే ప్రభుత్వంలో

203

సోనియత్ యూనియన్ సోషలిస్టు కళతో
అప్పుడే ప్రవేశించింది విదేశమయ్యానికి
మందుగానే ప్రథమ వంపర్ల ప్రభావ
ముగిసింది పారిశ్రామిక వ్యవసాయ క
ర్మాల్లో బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధి పొందిన
బడింది

1934 లో జరిగిన 17 వ పార్టీ మహా
సభలో స్టాలిన్ దేశీయత విమోచనం
కొనసాగించి పరిశీలన నిర్వహించాడు
రెండవ సంవత్సర ప్రధాన గూఢా అను
భవ్య కారానికి ముగిసినది 1937 లో
మార్చి నెలలో “కలెక్టర్స్ ఉత్సవం” ద్వారా
దేశం మునుపటిలా ప్రాంతీయతను కలిగి
వాయువ్య మహాదేశాంతో కాలక్షేప ఉత్స
వం పొందిందిగా ఈ మొత్తం అనుభ
వం యికం దేశాంత మహాయుద్ధ రీతిగా
ఉత్సాహం అందింది

ప్రొద్దు రాజ్యాంగం
ప్రొద్దు అవ్యక్తమయేర్పడ రాజ్యాంగ
కమిటీ సూత్ర రాజ్యాంగాన్ని తయారు
చేసింది బోర్డులో పాఠకులు యావ
స్కూలు యా రాజ్యాంగాన్ని చదివి తమ
మానవ ప్రదర్శన కంఠంబారు మానవ
జాతి కనిపించి ఎరుగని మనోహరమైన
రాజ్యాంగా ప్రపంచ ప్రజలు దీన్ని
కనిపించారు

1938 లో ప్లాన్ డివిజన్ పార్టీ చరిత్రను రచించాడు ఈ రచన పూర్తి చేయడంలోనే ఒక స్వర్ణ ముద్రం చారిత్రిక తాత వాడుకనే ముద్రాకృష్టమైన తర్వాత ఆ గ్రంథాన్ని తేలుమూలంతో వివరించి వ్రాయడం ఆచనను సామాన్యమైన కృషి

[illegible]

లెంన్ సద్దాంతానికి స్టారిన్ వన్నె
సెట్టాడు సెట్టబడిదారీ రాజాశీలచే పరిష్కృత

మీ. ఉత్తర చిహ్నంలోని పేరును పొందిన
 ఆ సాగునీరు విరాటాసురుని పుత్రులైన
 ౪౦ మందివలన వారికి "పాడుకురు" అని
 పేరు ఉండవచ్చు అయినా ఇది వీరికి పేరు
 ఉండి వస్తుందిగాని పుత్రుల నామకరణం
 పేరుతోనే ప్రజలకు చేరుకుంటున్న అభివృద్ధి
 పై పునరుద్ధమంకా గొప్పదని ప్రముఖ
 సాహిత్యకారుల కమలాదేవి 1939 లో
 పేరుకు పుట్టిన పాడుకురునామకరణం
 పేరుననే తూర్పు యూరప్‌లోని రాజ్యాన్ని
 పాలించిన పాడుకురుని పేరుననే ఇంగ్లండు
 పేరుననే గౌరవ పరిగెని ప్రజలందరి
 1939
 పాడుకురు నామకరణం అప్పుడు రాజ్య
 పేరును పుట్టించినట్లు చెప్పినది

[illegible]

నల్లమ రికార్డులు రెండవ పంకాన్ని ప్రారంభించడండా నిర్వహించే ప్రయత్నం చేస్తున్నామని తెలుసు. సైన్యం ఒంటికినే తిరిగి త్రవ్వకాలను దురుహుడుకు వచ్చి వాటిని గ్రాడ్ యర్డు చుట్టంలో వాటి జర్నల్స్ పై నుంచి మూడువంతులు విశాఖలో వారు సాగిన యర్డు ఫ్యాబ్రికేషన్ ప్రవంతానికి నిలబెడింది.

పైవిక రీత్యా బోవియలు యూనియన్‌కు
ఫిలిప్ చేసిన సేవకు ఉగ్రదిస్తూ 1943
నూర్టిలో "మార్షల్" విరుదాన్ని బోవియలు
పడుతున్న విపరీతంబింది ఇదే గాక
"అర్థ అఫ్ సువరౌండ్", "అర్థ అఫ్

పెద్దరికి అనే నియమప్రకారం గౌరవా చేయబడినా నాటి సైన్యాదుల కడుముత్యాల మానవ్యంబుననే దేశమున రెండు అట్టి క్రతులు ఏము కలెం చేసి బెదిరిన అక్రమించింది గత్యంతరంకే అట్టి సైన్యాదు లెంక రావించిన పూర్వం సాయకర్తవ్యం రెండు అట్టి యుద్ధంన అనంతంకే కాగనా క్రిత అబద్ధతయి పోరాటకర్త నై సైన్యాదుల ప్రపంచం నేనేళ్ళు సైన్యాదులించింది కన్నా క్రతులందు కనుంది రానాగిన కలంకంకే యుద్ధం నై సైన్యాదుల పొందిన పూరినే పొందించుకొన్నాడు

యూరొపియన్ కరం షుమర్చిల్లాకా వాక్యక్రమా లకు స్టాల్లిన్ అంశంత ప్రావృణ్యమిచ్చాడు. నాటి మూకలచే వర్ష శవం చేయింట్ల ప్రాంతాల్లో షుమర్చిల్లాకా కార్యక్రమంవర్తరీత గవని సాగుకోరినే యుద్ధకాలంలో అనువ వరం త్యాగార్థినివన సోవియటు ఖోదావ ర్చన అట్టి తిగిలి షుమర్చిల్లాకా కార్యక్రమం లో విరాటు చెరుగక క్షుమిచేసి కోల్పోయిన వస్త్రాన్ని హేయ్యకోగర్తారు

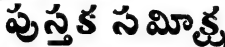
1944 జూన్ 27 తారీఖునకు చెందిన
దయలు "అవనిలి" స్టూడియో నిర్వహించి
ఎప్రిల్ 2 న తీయబడినందున సైన్యం
ధారితగానే అవనిలి స్టూడియో
కమిటీలు స్థాపించి తీయబడిన
ఫోటోలు

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధమున ముగిసిన తరువాత సామ్రాజ్యవాదము గొప్ప అంతరాయము పొంది యూరప్ దేశముల కులములను కూడి ఉన్నారని యుద్ధ ప్రలాపాత చేస్తూనే ఉన్నారని ఆమెకా బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదము యుద్ధోత్పాద ప్రలాపాతను వ్యతిరేకించగా ప్రపంచములోకల ఈ ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులైన సామ్రాజ్యంలేందని యుద్ధంతో తుడిచిపెట్టి దిగ్విమోచన వ్యాపించే వేల ఆమెకా పాతకులకు సంపాద్యమైంది

ప్రపంచ శాంతికి పాదార్పణ ప్రజల
మన్నే శాంతిని పొందించుకొనడమేగాక,
దాన్ని సుస్థిరంగా కాపాడుకోగలమని స్టాలిన్
వర్గం వార్యులు ప్రపంచ ప్రజల దృష్టిలో
కాక్రకంగా మార్చుకుంటున్నట్లు అంటారు
ఆ వార్తను ఆమెరవాన్కు అయిన మన కిక్
లేడు అంటూ మనందరి హృదయాలలోనూ
అయి వెచ్చదూ విరజిల్లి

(సీతారామ దాసా)

(విగ్రహ విశేషం)

మైరావణ చరిత్ర

కవి కావన పరిష్కారణ శ్రీ వి
సుందరకర్మ శ్రీ అ మాదేవశాస్త్రి
ప్రకాశకులు శ్రీ ఎస్ గోపాల్ గౌరవ
కార్యకర్మ పరస్మత్ మహర్ గ్రంథాల
యము, కంఠాపూరు వెల రు 1-40
పుటలు 78

వ్యూహిషేకానంతరం మొదటగా విశ్వవిద్యాలయ
సమగ్రత, హామయాలపై సుమారున్నవలసలను విశ్లేషించి
తాను తెలుపుచున్న విషయములను ప్రధానముగా పరిశీలించి
కాదు వరలో ముగిసినవలసలను వర్ణించుచున్న
హామయమునుబట్టి ప్రత్యేకాలయము తూర్పు "తెలుగు

తెలుగు పాపాత్మ్యంపై విశ్లేషణాత్మకం నంబూరింగిరి పరిశోధించిన కారణం కవి స్వకృతమైన ఈ మైరానాది చరిత్ర సరళము నర్తకము పుట్టినదను, కళాత్మకం దానినే వినివేసినట్లు చెబుతున్నాడు. అనారంభం పుట్టిన కాలగర్భము నంబూరింగిరి తీసుకున్నాడు.

• १२४

శ్రీ వేంకటేశ్వరుని గాత్రం తాళివలెను
వనవనిలిన ప్రభాతాలను సంస్కృతమున
అపూర్వ భాగ్యునివలె భావనలకును నమక
లించి యానందోదయము కలవలిన పీఠ
యనుచు ప్రశంసించెను

—అపూర్వభాగ్యుని

సాధాగ్య వారిక సంచిక

వెల వివిది ౨౫౦౦ సంపాద
చందా రెండు రూపాయలు ప్రతి
మద్రాసు ప్రభుత్వం ప్రభావ్యులయి గా
1 ఆరాముడు గార్వెర్ ఫ్రీడ్ మద్రాసు ౯

మద్రాసు ప్రభుత్వం ప్రభావ్యులయి గా
విజయ తెలుగులో ప్రకటించుచున్న ఈ
సాధాగ్య పత్రిక అమృత భావ్యు, అందరందఱ
లోనే గాక విద్యుగవసలోభావ్య వివిధప్రభుత్వ
హావమధ్యకున్న ఈ ప్రత్యేక వార్తా సంపాదక
కార్యముల కక్రమి వ్యాపారలోను మంచి
కలలోను ప్రదర్శించుచున్న ఈ పత్రిక. పత్రికా
లోలోలో యిదిగత గౌరవప్రసాదించి పొందుతు
ఉంది పత్రికా విద్యుగవసలోభావ్య విజయ
వల్లనే పత్రిక పెంపొందినది వేదాధ్యులందఱ
కల్గులది చెప్పుకొని ఉండుంది ఉత్తమప్రభుత్వ
వేదాధ్యులకు విద్యుగవసలోభావ్య సంపాదక
యని పూర్వప్రభుత్వం అభివృద్ధిచేసింది
అప్పుది శ్రీమతులు పొందిన మార్గప్రభావ్య
పాఠశాలల అంశ్యకాంక్షలు యిదిగత వేద
కాల ముద్రాశ్రీమితులు దిగినది శ్రీ పాం
కలప్రభుత్వ గుమ్మరాల నవ్యకాలాధ్యక్షుల దివి ద
వివిధావధి అవధి పి పాంకలప్రభుత్వ ప్రభు
తుల ఉత్తమ వ్యాపారలో ప్రదర్శించుచుంది ఈ
వార్తా కలంది.

ఇంక లోకా ఇంక కక్రమి వ్యాపార
ప్రకటించుచున్న పాఠశాల హావ పత్రిక నవ్య
విద్యా అభివృద్ధి కలంది

సంస్కృతి

రామహరిద్రవంతుల శ్రీ అశ్వమేధి వాగ్
కర్తవ్యులైన సమీపకర్తవ్యుల చెలవన వావ
వర్తక ప్రభుత్వం విజయ ప్రభుత్వం

ఏప్రిల్ 1963

శ్రీ వేంకటేశ్వరుని గాత్రం తాళివలెను
వనవనిలిన ప్రభాతాలను సంస్కృతమున
అపూర్వ భాగ్యునివలె భావనలకును నమక
లించి యానందోదయము కలవలిన పీఠ
యనుచు ప్రశంసించెను

“పాపాభ్య విద్యావేదవ్యయము పూర్వయందు
మైన భావ్యో ప్రభుత్వ కలందివలెను”
ఉదాత్తావధిలో బయిలెనీర వంపొంది పత్రిక
కల ఉత్తమప్రభుత్వం లక్ష్యంలో ఉండునా
వేదాధ్యుల పాపాభ్య విద్యావేదవ్యయము
వేదాధ్యుల పాపాభ్య విద్యావేదవ్యయము

వారి సంపాదక శ్రీ దివాన్ వేదాధ్యుల
గతి సంపాదక అనే వ్యాసం శ్రీ మున
వంపొంది అభ్యుదయముల గాత్రం “విద్యావేదాధ్యుల
అనే అభ్యుదయ శ్రీ మున విద్యావేదాధ్యుల
“విద్యావేదాధ్యుల” అనే ప్రభుత్వ వేదాధ్యుల
వేదాధ్యుల

వేదాధ్యుల గాత్రం వేదాధ్యుల
అభ్యుదయ అభ్యుదయ అభ్యుదయ
వేదాధ్యుల అభ్యుదయ అభ్యుదయ
వేదాధ్యుల అభ్యుదయ అభ్యుదయ

వేదాధ్యుల సంపాదక శ్రీ దివాన్ వేదాధ్యుల
వేదాధ్యుల సంపాదక శ్రీ దివాన్ వేదాధ్యుల
వేదాధ్యుల సంపాదక శ్రీ దివాన్ వేదాధ్యుల
వేదాధ్యుల సంపాదక శ్రీ దివాన్ వేదాధ్యుల

మిమిక్ రైటు

(ఉగాది సంపాద)

విజయ ఉగాదిసంపాదక శ్రీ మిమిక్ రైటు
పత్రిక అభ్యుదయముల కలంది ప్రభుత్వ
సంపాదక శ్రీ మిమిక్ రైటు 74 ఉగాది
విజయఉగాది వేల వివిధ అభ్యుదయ

శ్రీ రామేశ్వర మహాస్వామి శ్రీ రామేశ్వర
శ్రీ రామేశ్వర మహాస్వామి శ్రీ రామేశ్వర
శ్రీ రామేశ్వర మహాస్వామి శ్రీ రామేశ్వర
శ్రీ రామేశ్వర మహాస్వామి శ్రీ రామేశ్వర

గ్రంథ స్వీకారము

1 శ్రీరామాయణము బాల, అమృతా
వారము (ద్విపద) కవచ కట్టా వరక
రామాల వెల ఎది రూపాయలు

2 శ్రీరామాయణము అం గాత్ర
శ్రీమృగదా చావల (3 పద్య) విజయ
కట్టా విజయరామాల వెల ఎది రూపాయలు

3 శ్రీరామాయణము అం గాత్ర
(ద్విపద) విజయ కట్టా విజయరామాల
వెల ఎది రూపాయలు

4 రమాయణము అం గాత్ర
(ద్విపద వాచ్యము) రమాయణము
యము యక్షగాతము విజయరామాల
వెల విజయరామాల

వెల రెండు రూపాయలు వచ్చెంది
అభ్యుదయ

5 రామేశ్వర విలాసము (ప్రభు
యము) విజయరామాల ప్రభుత్వము
వెల మూడు రూపాయలు

6 భువనపాపాధ్యాయము (ద్విపద
వాచ్యము) విజయరామాల విజయరామాల
వెల మూడు రూపాయలు

7 రామేశ్వర ప్రభుత్వ విలాసము
గోవిందవలె ప్రభుత్వము
వెల రూపాయలు

8 ద్విపద వాచ్యము (వక్రము
గాత్రము) విజయరామాల నాయక
విజయరామాల

వెల రూపాయలు పాపాల
విజయరామాల

9 ద్విపద వాచ్యము (వక్రము
గాత్రము) విజయరామాల నాయక
విజయరామాల

వెల మూడు రూపాయలు
207

10 అంధకానందకమం జగ్గు-
రాజ వెంకటకవి విరచితము

వెం రెండురూపాయల వచ్చు

పై వది వస్త్రకాల ప్రయతం కంజాపూరు
నరసింహ చువర్ గ్రంథాలయము
కంజాపూరు

11 ప్రపంచవర్ణి (కాంచనగమం)
రచన జువర్లరాజ వెల్లూ అను
వాదం శ్రీ వింశతీక్షితుల వెం రెండు
రూపాయలు

12 "నా ఎన్నువ్వరు" రచన జన
మోహన్ దాస్ కంఠంకో గాంధీ అంధ్రీక
ణము శ్రీ విద్యేశ్వరీ రామకృష్ణమూర్తి
వి. వీ. ఎల్. వెం రూపాయలు

13 పర్యవర్తి రచన శ్రీ ప్రభాకర
రామకృష్ణయ్య వెం ఎనిమిది అణాలు

14 సోదరుల రహస్య రచన జన
హర్లాల్ వెల్లూ అనువాదం శ్రీవంశీక
రామ్యం నాగేశ్వరరావు వెం రూపాయలు

15 ప్రపంచ చరిత్ర రచన జన
హర్లాల్ వెల్లూ అనువాదం శ్రీ వింశ
తీక్షితుల వెం రెండు రూపాయలు

పై అయిత గ్రంథాల ప్రయతం కర్న
కర్ జువర్ల రామకృష్ణ, శ్రీ మోహన్
సాహెబ్ ఓ. వి. వాంఛనార్జున పుత్రులు 2

18 వృంధా పురాణము ఎల్ల
వగడ విరచనము
వెం రెండు రూపాయలవచ్చు

17. భక్తగీతములు రచన శ్రీ గరి
మెళ్ల నక్కరామయ్య, వి. వీ. వెం: మూడు
అణాలు

18 భోక్తాపార్థవనవనీతము (అంధ్ర
టీకాకావ్యము) రచయిత పింగళి
వేంకటరామ బోయ్యల వెం మూడు
రూపాయలు

పై మూడు గ్రంథాల ప్రయతం మెన్సర్స్
వాణ్ణి రామస్వామి కొత్తగిరి అండ్ సన్స్
కంఠబూర్నేటి పుత్రులు 2!

19 అంధకర్మ రచన శ్రీ శాస్త్రి
వెంకట నరయణ్య ప్రయతం గ్రంథకర్త
వింశతీక్షితుల గుంటూరు జిల్లా వెం
ఎనిమిది అణాలు

20 నవగీతాలు రచన శ్రీ శాస్త్రి
వెంకటసుందర్య ప్రయతం రామమోహన్
గ్రంథమాల యవలూరురు విజయవాడ
వెం మూడు అణాలు

2 శ్రీ వేదాంగోపాల శతకము
రచయిత శ్రీమతి పెమ్మలది ఆయ
లమ్మమ్మ ప్రయతం రచయిత రామయ
వెల్లూరు జిల్లా వెం తెలియదు

22 మొగసంపాదం రచన శ్రీ గోదాదే
వేంకటేశ్వరరావు ప్రయతం రచయిత
మార్కాపేట వర్ణగౌండ్ జిల్లా హైదరాబాదు
(చక్కన్) వెం నాలుగు అణాలు

23 శ్రీ మదాలక్ష్మీ గీతగోవింద
కావ్యము రచన శతావధి శ్రీ కల్లా
విద్యయ్యకాశి ప్రయతం రచయిత
సంస్కృత కళాశాల హిమ్మారు హిమ్మ
కావల్లి శాలాకా వెం రెండు రూపాయలు

24 వద్యపురాణము (ప్రహ్లా
దంధము) అనువాదం కర్ణా వేదాంక
విద్యావికారక శ్రీ మరువత శంభస్వామి
ప్రయతం పాదన గ్రంథమండలి, తెనాలి
వెం రూపాయలు

25 కళానిరాసరూపము (పది శతమ
బోలీ కథలు) ప్రయతం హైదరాబాదు
హిర సంబంధ మహాలా కాల హైదరా
బాదు, (చక్కన్)

20 విషయవననం రచన ఎల్లర్
గ్రీన్ అనువాదం శ్రీ మహీధర జగన్మోహన్
హాన్ వెం నాలుగు రూపాయలవచ్చు

2/ నామనామ మహ్యవిజయ జాన్య
రిప్రం రచన వి. వి. లెవిన్ అనువాదం
శ్రీ మహీధర జగన్మోహన్ వెం రెండు
రూపాయలు

28 రాకర్ మామ్యూ ఉపదేశాలు
రచన వి. వి. లెవిన్ అనువాదం శ్రీ
మహీధర జగన్మోహన్ రావు వెం ఒక
రూపాయలు

29 ఆనందం రచన మాన్. క్వి.
జుంగ్ అనువాదం శ్రీ మహీధర జగన్
మోహన్ రావు వెం అరు అణాలు

పై నాలుగు వస్త్రకాల ప్రయతం విక్ట
సాహిత్యమాల, రామంధ్ర

30 తెలుగు లోపం రచన శ్రీ వట్టి
కోట అన్నారామయ్య ప్రయతం రచయిత
నరసింహయ్య ప్రెస్, మహారాష్ట్ర పీఠిక
పీఠికరాబాదు వెం వది అణాలు

కిన్నెర

సచిత్ర మాసపత్రక

అంధదేవతల సర్వతోముఖంగా అభివృద్ధి పొందాలంటే అభ్యుదయ కలగాలంటే ఎయే వాతమకేసు రంగాలలో ఏయే ఎదులు జరగవలసివీ, ఎయే ఎథకములు వెను ఎలసివీ, వాటిని యెట్లు నిర్వహించవలసివీ తెలిపే వ్యాసాలు, అంధదేశానికి ప్రద్యోగంగా అనుపరిచి పెదిథ సమర్థాలను గురించు వ్యాసాలు కిన్నెరలో ప్రకటనపడతాయి. విశ్వాక్ష్మ పదయాన్ని గూర్చి సవతుర్వంగా చర్చించి, రచించి, ఆత్మ వ్యాసాలు ప్రతిపదా వ్యాఖ్యలు ఇవడతవి.

భాష సాహిత్యం, శిల్పం, కళ, అర్థిక రాజకీయ పదయాలు, శాస్త్రములు వ్యాసాలు, కథలు, నాటకాలు మొదలైనవాటితో వేర్వేరుగ సుభార్యంగా ముచ్చటలు. అకారంతో ప్రకటనపడుతుంది.

అంధాభ్యుదయానికి కలకలు కట్టుకున్న వ్యక్తికి కిన్నెర అంధజానకల ఎరెక కిన్నెర అంధసంపత్తి పుట్టి వ్యక్తికి కిన్నెర ము సుఖం ము అర్థికములు ఈ పరిమి పరిస్థితులలో వివిధంగా పుష్కరితాలు కావలసివీ, ము జీవిత సమర్థతా, వాటిని యెట్లా పరిష్కరించవలసివీ ఎర్చించే పూర్వయంగములై కట్టకొను, వ్యాసాలతోను ఎదెవాన్ ఎజ్జావాన్ని చేకూరుస్తుంది కిన్నెర.

విడి కాపీ 6 అణాలు—సంవత్సర చందా నాలుగు రూపాయలు

మనెజరు:

కిన్నెర :: 16, జోన్ను స్ట్రీట్ :: మద్రాసు-1

మీరు ఎప్పుడైనా సిరియస్ తెలుగు కావాలంటే
 బెరటి మార్కు కైట్ మార్కు కాండి అది కట్ట లేనిది
 మన మార్కు - కైట్ మార్కు చందాపెళ్లమరకటా చెరసను

వీటో కంపెనీ. 16, బోస్ట్ స్ట్రీట్, మద్రాసు 1.

